

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
SANAYİ, TİCARET, ENERJİ,
TABIİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE
TEKNOLOJİ KOMİSYONU
TUTANAK DERGİSİ

—●—
9'uncu Toplantı
11 Mayıs 2022 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Ziya Altunyaldız'ın, herkesin bayramını bir kez daha tebrik ettiğine, amcasının vefatı dolayısıyla taziyelerini iletenlere teşekkür ettiğine, Komisyonun bugünkü gündemine ve ihracata yönelik çalışmalara ilişkin açıklaması

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Cihat Sezal, Erzurum Milletvekili Zehra Taşkesenlioğlu Ban ve 37 Milletvekilinin; Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4441)

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU

9^{uncu} Toplantı

11 Mayıs 2022 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu, saat 12.12'de açıldı.

Komisyon Başkanı Ziya Altunyaldız, herkesin bayramını bir kez daha tebrik ettiğine, amcasının vefatı dolayısıyla taziyelerini iletenlere teşekkür ettiğine, Komisyonun bugünkü gündemine ve ihracata yönelik çalışmalara ilişkin açıklama yaptı.

Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Cihat Sezal, Erzurum Milletvekili Zehra Taşkesenlioğlu Ban ve 37 Milletvekilinin; Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4441) görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, saat 18.04'te toplantıya son verildi.

11 Mayıs 2022 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 12.12

BAŞKAN: Ziya ALTUNYALDIZ (Konya)

BAŞKAN VEKİLİ: Fahri ÇAKIR (Düzce)

SÖZCÜ: Ahmet ÇOLAKOĞLU (Zonguldak)

KÂTİP: İffet POLAT (İstanbul)

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Değerli arkadaşlar, Komisyonumuzun 22’nci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayımız vardır.

Görüşmelere başlayacağız.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Ziya Altunyaldız’ın, herkesin bayramını bir kez daha tebrik ettiğine, amcasının vefatı dolayısıyla taziyelerini iletenlere teşekkür ettiğine, Komisyonun bugünkü gündemine ve ihracata yönelik çalışmalarına ilişkin açıklaması

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Değerli arkadaşlar, Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, kıymetli milletvekillerimiz, değerli Bakan Yardımcılarım, Helal Akreditasyon Kurumunun değerli Başkanı, kıymetli İhracat ve Serbest Bölgeler Genel Müdürlerimiz, TİM Başkanımız ve değerli yönetim kurulu üyeleri, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli temsilcileri, kıymetli basın mensupları; öncelikle, iki yıl aradan sonra bir bayramı daha şükürler olsun ki birlikte, fiziken bir anlamda hasbihâl edebilecek, kucaklaşabilecek düzeyde bir bayram geçirdik; Allah’a hamdolsun. Hepinizin bayramını bir kez daha tebrik ediyor, nice bayramlara sağlıklı, huzurla erişmemizi Cenab-ı Hakk’tan niyaz ediyorum.

Bu arada, cumartesi gecesi amcamın vefatı nedeniyle taziyelerini ileten tüm arkadaşlarımıza yürekte teşekkür ediyorum ve bu vesileyle tüm geçmişlerimize Cenab-ı Hakk’tan rahmet diliyorum.

Gündemimizde Kahramanmaraş Milletvekilimiz ve Komisyonumuzun üyesi, değerli kardeşimiz Mehmet Cihat Sezal ve Erzurum Milletvekilimiz Zehra Taşkesenlioğlu Ban ile 37 milletvekilimiz tarafından 29/4/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça aynı tarihte tali komisyon olarak Adalet Komisyonuna, İçişleri Komisyonuna ve Plan ve Bütçe Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen (2/4441) esas numaralı Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi yer almaktadır.

Gündemimizde yer alan kanun teklifiyle ilgili ilk imza sahibi milletvekilimiz maddelere ilişkin detaylı bilgilendirmeyi bizlerle paylaşacak. Öncesinde birkaç hususu sizlerle paylaşmak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, daha geçtiğimiz günlerde açıklanan dış ticaret verilerimiz ülkemizin 2021 yılının ardından 2022 yılında da ihracatla birlikte güçlü büyümesine devam ettiğini göstermektedir. Geride bıraktığımız nisan ayında ihracatımız geçen yılın aynı ayına kıyasla yüzde 24,6 artışla 23,4 milyar dolara yükseldi. Geçen yıla kıyasla, yüzde 24,6 artan nisan ayı ihracatımızın çok büyük de bir önemi var, o da şimdiye kadar aylık bazda ulaştığımız en büyük ihracat değeri olması. Yine, nisan ayı içerisinde tek bir günde yaptığımız 1 milyar 956 milyon dolarlık ihracatımız da bu alanda

kırdığımız günlük rekorlar hanemize geçmiş oldu. 2021 yılının tüm çeyreklerinde büyüme oranımıza katkı sağlayan net ihracat kalemi, yılın tamamında yüzde 11 olarak gerçekleşen büyüme oranımızın 4,9 puanını tek başına sırtlamış oldu. 2021 yılında aldığımız ivme, 2022 yılının ilk dört ayında şimdiye kadarki en yüksek ihracat değerlerine ulaşmamızla da birleştiğinde net ihracat kaleminin büyümemizin en güçlü kalemlerinden biri olacağını da bize öncü gösterge olarak vermektedir. Öyle ki son on iki aylık ihracatımızda 240,1 milyar dolara ulaşarak Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın 2022 yılı sonu için işaret ettikleri 250 milyar dolarlık ihracat hedefimize doğru emin adımlarla ilerlemekte olduğumuzu rahatlıkla söyleyebiliyoruz. Ülkemizin hedeflerine doğru emin adımlarla ve kararlı bir şekilde yürütmesine katkı sağlayan başta Ticaret Bakanımız Sayın Muş'a, tüm Bakanlık çalışanlarına, Bakan Yardımcılarımıza, Genel Müdürlerimize ve tabii ki Türkiye ihracat camiasına, TİM Başkanımıza ve tüm İhracatçı Birliklerimize, Başkanlarımıza yürekten teşekkür ediyor, başarılarının devamını diliyoruz.

Değerli arkadaşlar, günümüzde jeopolitik gelişmeler tüm hızıyla devam etse de konu ticaret olunca sınırlar başka açılıyor. Ülkeler ihracat yaparak kapılarını dünyaya açıyor. Ülkeler ihracat yaparak küresel piyasalardan daha fazla pay alıyor. Ülkeler ihracat yaparak gelirlerini artırıyor. Ülkeler ihracat yaparak beceri setlerini geliştiriyor, yeni üretim süreçlerini hayatlarına katıyor ve küresel rekabette yer almak adına çağa, rekabete kendisini uyarlıyor. Bu yasama yılı içerisinde, hatırlayacaksınız, Komisyonumuzda üyelerimizin çok değerli katkıları ve teveccühleriyle yasalastırılmış olduğumuz, ihracatımızın finansmanını güçlendiren, ihracat kredilerinin bankalar için daha az sermaye tüketimini ve risk paylaşımını sağlayan, ihracatımıza verilen desteklerin engellere takılmadan, daha etkin bir şekilde hayata geçirilmesine imkân sağlayan İhracatı Geliştirme Anonim Şirketine yönelik düzenlemeleri yürürlüğe koymuştuk. Bugün gündemimizde yer alan kanun teklifindeki düzenlemelerle birlikte, tüm bu çalışmalarımıza ilaveten, İGE AŞ'nin finansal yapısının güçlendirilmesi ve kendini yenileyen bir sermaye yapısına bürünmesi de amaçlanan konular arasındadır.

İhracatımızın tüm vatan sathına yayılması ve ihracatçılarımızın finansmana erişiminin kolaylaşmasını şüphesiz çok önemsiyoruz. Öyle ki son yirmi yılda nasıl 1 milyar doların üzerinde ihracat yaptığımız fasıl sayısını 9'dan 35'e yükselttiysek, 1 milyar doların üzerinde ihracat yaptığımız ülke sayısını 8'den 38'e yükselttiysek, 500 milyon doların üzerinde ihracat yapan illerimizin sayısını 7'den 25'e yükselttiysek bugünden sonra da ihracatçılarımızın yanında olmayı ve ülkemizin ihracat performansını güçlendirmeyi aralıksız sürdüreceğiz.

Değerli arkadaşlar, günümüz dünyası teknolojinin hızla geliştiği ve bununla birlikte dünyanın hızla yeni bir sürece doğru ilerlediği bir dönemdir. Değişimden korkmamalı elbette, onun sunduğu fırsatları avantaja çevirmeliyiz; tıpkı bugün trilyonlarca dolar marka değeri olan Apple'ın kurucusu Steve Jobs'ın dediği gibi "İnovasyon, değişimi fırsat olarak görebilme yeteneğidir; tehdit olarak değil." Biz de inovasyonu fırsat olarak görerek bunu kazanımlarımıza katma gayretlerimizi sürdürmeye devam edeceğiz.

Bu kapsamda serbest bölgelerimize ilişkin birkaç veriyi sizlerle paylaşmak istiyorum. Serbest bölgelerden yapılan ihracatta yüksek teknoloji ürünlerinin payı genel ihracattan daha yüksek oranda seyrediyor, bu oran yüzde 6,7. Serbest bölgede yapılan ihracatımızın birim değeri yine ülke ortalamamızdan daha yüksek görünüyor. Trakya Serbest Bölgesi'nde birim ihracat değeri 13,5 dolar, Bursa Serbest Bölgesi'nde 8,3 dolar, Ege Serbest Bölgesi'nde ise 8,3 dolar olarak gerçekleşmiş durumda. Gündemimizde yer alan kanun teklifinin ihtiva ettiği düzenlemelerle serbest bölgelerimizin dinamizmini artırmayı ve ülkemiz ekonomisine daha fazla katkı sağlayacak şekilde kullanılmasını

temin etmeyi de amaçlıyoruz. Bu düzenlemelerle birlikte serbest bölgelerde bulunan üstyapıların kullanımının etkinleştirilmesine katkı sağlamayı, atıl kalmasının önüne geçmeyi ve yeni yatırımcıların bu bölge için daha çok talep oluşturmasını elbette amaçlıyoruz.

Bu çerçevede, değerli arkadaşlar, kanun düzenlememizde ülkemiz ürünlerinin pazarlanmasına dönük, fuar organizasyonlarının güçlendirilmesine dönük hükümler de var ve benzer düzenlemelerle kanun teklifimizi birazdan görüşmeye başlayacağız.

Kısaca, helal akreditasyona ilişkin bir hususu da sizlerle paylaşmak istiyorum: 2020 yılı sonu itibarıyla helal gıda piyasası yaklaşık 2 trilyon dolarlık bir büyüklüğe ulaşmış durumda. Uluslararası kuruluşların yapmış olduğu öngörüler bu rakamın beş yıl içerisinde 4 trilyon dolara ulaşması yönünde. O yüzden, yine, Komisyonumuzun çalışmalarıyla, Genel Kurulumuzun tasvibiyle kurmuş olduğumuz Helal Akreditasyon Kurumunun daha etkin çalışmasına dönük hükümleri de bu teklif içerisinde görüyoruz. Bu kapsamda değerli arkadaşlar, bütün bu çalışmalarımızla, ihracatımızın büyümeden istihdama, ihracattan teknoloji ivmesini sağlamaya dönük katkılarını kalıcı kılma ve bir anlamda çekici güç olma özelliğini sürdürme çabalarımız, gayretlerimiz devam edecek.

Bugünkü çalışmamızın da ülkemize ve milletimize hayırlı olması dilekleriyle teklif hakkında Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere sözü, teklifin ilk imza sahibi Sayın Mehmet Cihat Sezal Milletvekilimize, teklif sahibimize veriyorum.

Buyurun Sayın Sezal.

Teşekkür ediyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

*1.- Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Cihat Sezal, Erzurum Milletvekili Zehra Taşkesenlioğlu Ban ve 37 Milletvekilinin; Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4441)**

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, milletvekillerimiz, çok Değerli Bakan Yardımcılarım, TİM Başkanımız, kamu kuruluşlarının çok kıymetli temsilcileri, değerli basın mensuplarımız; hepinizi saygı, sevgi ve hürmetle selamlıyorum.

Verdiğimiz teklifle, Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nde yer alan 12 maddeyle çeşitli konulara ilişkin 5 farklı kanunda değişiklik yapılması öngörülmektedir.

Bu kanun teklifimizdeki düzenlemeleri kısaca sizlere arz etmek istiyorum: Uluslararası ticaretin en önemli parçalarından olan fuarlar tüm sektörlerin önde gelen firmaları ve girişimciler için bir buluşma noktası hâline gelmiştir. Buralarda yeni kontaklar, projeler, iş birlikleri ve bilginin paylaşılması ve yayılması için ortak bir platform oluşturulmaktadır. Aynı zamanda fuarın organize edildiği bölgede ulaşım, konaklama, alışveriş, yeme içme, nakliye gibi sektörlerle katma değer yaratacak, bölge ve ülke ekonomisine ciddi katkılar sağlayacaktır. Fuarların ekonomilere olan katkıları ve ilgili sektörlerle sağladıkları sayısız faydalar bu sektörün endüstri ve kalkınmada ne derece kritik bir yeri olduğunu gözler önüne sermektedir. Belediye Gelirleri Kanunu'nda yapılan bu düzenlemeyle ülkemizde gerçekleştirilen **fuarların düzenlendiği** iç alanlarda yapılan ilan ve reklamların ilan ve reklam vergisinden muaf tutulması * (2/4441) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

amaçlanmaktadır ki bildiğiniz üzere son dönemlerde de fuarlarda belediyelerin yaptığı uygulamalarda, fuar alanlarında birtakım sıkıntıların ortaya çıktığı hepinizin malumudur; o yüzden bu değişikliğin uygun olduğunu düşünüyoruz.

3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu'nun 1'inci maddesinde -bu 2'nci madde için söylüyorum- serbest bölgelerin ihracata yönelik yatırım ve üretimi teşvik etmek, doğrudan yabancı yatırımları ve teknoloji girişini hızlandırmak, işletmeleri ihracata yönlendirmek ve uluslararası ticareti geliştirmek amacıyla kurulacağı düzenlenmiştir. Hâlihazırda arazisi hazinenin özel mülkiyetinde bulunan bazı serbest bölgelerimizde yüzde 100'e yakın doluluğa ulaşılmış olup dolayısıyla bu bölgelerde faaliyet göstermek isteyen yatırımcıların taleplerinde karşılama problemi yaşanmaktadır. Faaliyet ruhsatının süresi dolan veya iptal edilen kullanıcıların kullanımında olan üstyapıların tahliye edilmemesi hâlinde bu üstyapıların kullanım hakkının yeni yatırımcılara veya mevcut kullanıcılara verilmesi mümkün olamamaktadır. Üstyapıdan çıkarılamayan malların üzerinde haciz bulunması hâlinde ise borçlu veya alacaklı tarafından icra yoluyla satış talep edilmediği sürece bu mallar süresiz olarak bu üstyapıda bekletilmektedir. Serbest Bölgeler Kanunu'nda yapılan düzenlemeyle, hazinenin özel mülkiyetinde bulunan serbest bölgelerimizde üstyapıların kullanımının etkinleştirilmesinde buna katkı sağlaması adına atıl kalmasının önüne geçilmesi ve yeni yatırımcı taleplerinin karşılanabilmesine imkân sağlaması amacıyla, faaliyet ruhsatı iptal edilen ya da süresi dolan kiracı kullanıcıların üstyapıda bulunan mallarının tahliyesi için bir aydan az, altı aydan fazla olmamak kaydıyla süre verilmesi ve bu süre sonunda tahliyesi gerçekleştirilemeyen malların idarece tasfiye edilmesi öngörülmektedir. Yine, ihracatımızı ve oradaki faaliyet alanlarımızın darlığından dolayı kullanımı rahatlatacak bir madde.

3'üncü maddemizde, Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'da yapılan düzenlemeyle ihracatçı birliklerin genel kurullarınca iflas eden, ölen, ticareti terk eden ve son beş yılda ihracat yapmayan üyelerin borçlarının terkin edilmesi öngörülmektedir. İhracatçı birliklerine yıllık aidat borcu bulunan 141.567 adet üyeden sadece 33.910 tanesi aktif durumdadır. İhracatçı birliklerinin yıllık aidat borcu bulunan üyelerden birçoğunun ticareti terk etmiş olduğu, alacağının tahsili için yapılan girişimlerin çok uzun sürdüğü, takip masraflarının alaktan daha fazla bir hâle dönüştüğü bir durum birlikler açısından çözümlenemeyen bir sorun hâline gelmiştir. Düzenlemeyle hem mevcut borçlar hem de ileride oluşabilecek benzer mahiyetlerdeki borçlarla ilgili yaşanacak sıkıntıların önüne geçilmesi öngörülmektedir.

Aynı kanunda yaptığımız düzenlemeyle ihracatçı birliklerinin Türkiye İhracatçılar Meclisi Genel Sekreter ve Genel Sekreter Yardımcılıklarına otuz gün içerisinde atama yapılmaması hâlinde Ticaret Bakanlığınca resen atama yapılabilmesi öngörülmektedir. Bu düzenlemeyle, mevcut kadroda yaşanan boşluk nedeniyle oluşabilecek aksaklıkların önüne geçilmesi de öngörülmektedir, hedeflenmektedir. Yine, aynı kanunda yapılan düzenlemeyle ihracatçı birliklerinin yedek akçelerine aktarılan tutarın, Ticaret Bakanlığınca belirlenecek miktarının İhracatı Geliştirme AŞ sermayesine eklenmesi de öngörülmektedir. Böylelikle, ihracatçılarımıza sürekli ve etkin bir şekilde hizmet verilmesi amaçlanmaktadır. Bir başka düzenlemede de Ticaret Bakanlığında tahsisli İstanbul'daki bazı hazine taşınmazlarının TİM'e devredilmesini öngörüyoruz.

8'inci maddemizde, yatırım kararları alınırken sürdürülebilir risklere ve fırsatlara ilişkin kaliteli ve karşılaştırılabilir bilgiye ulaşılması günümüzde çok önemli bir hâle gelmiştir. Türk Ticaret Kanunu'nda yapılan düzenlemeyle UFRS sürdürülebilirlik açıklama standartları vasıtasıyla yatırımcıların işletme değerini belirlemesi, işletmelerin çevresel, sosyal ve kurumsal yönetime ilişkin sorunlara nasıl karşılık verdiğinin anlaşılması ve yatırım kararı alınırken sürdürülebilirliğe ilişkin ihtiyaca uygun bilgiye

ulaşılması amacıyla Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumuna, Uluslararası Muhasebe Standartları Vakfı tarafından yayımlanan standartlara uygun düzenleme yapma yetkisi verilecektir.

Dünya genelinde insanlar -bu maddemiz helal akreditasyonla ilgili 9, 10 da- dinî inançları veya uyguladıkları diyetlerin bir gereği olarak besin değeri yüksek, temiz ve hijyenik koşullarda uygun olarak hazırlanmış, sağlıklı gıdaları talep etmekte veya tüketecekleri gıdaya dahi bilinçli yaklaşmaktadırlar. Ülkemizde helal alanında akreditasyon hizmeti sunmaya kanunen yetkili tek kamu organı Helal Akreditasyon Kurumudur. Kanun teklifinde yapılması öngörülen düzenlemeyle ülkemizde gönüllülük esasına göre yürütülen helal uygunluk değerlendirme faaliyetlerinin yine bu şekilde devam etmesi ancak bu faaliyetlerin helal akreditasyon güvencesi altına alınması suretiyle hem tüketicilerin doğru bilgilendirilmesi hem de kamu refahına katkı sunulması hedeflenmekte, piyasadaki güvenilir olmayan helal belgelerin dolaşımının engellenmesi amaçlanmaktadır.

Teklifimizin genel açıklaması bu şekildedir. İnşallah hayırlı olmasını diliyorum. Teklifimize katkı sağlayacak Komisyon üyelerimize şimdiden teşekkür ediyorum.

Arz ederim Başkanım.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Teşekkür ediyorum kıymetli kardeşim.

Değerli arkadaşlar, şimdi istem sırasına göre söz vereceğim ancak öncelikle Komisyonumuz toplantısına yeni görevleriyle ilk defa katılan Bakan Yardımcımız Volkan Bey’e ve Genel Müdürümüz Mehmet Ali Bey’e hayırlı olsun dileklerimizi paylaşıyorum. Hayırlı hizmetler diliyoruz inşallah.

Tahsin Bey, buyurun sizden başlayalım.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri, kıymetli milletvekilleri, sayın bürokratlar, çok değerli sektör ve sivil toplum temsilcileri, değerli basın mensupları; hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Sayın Başkan, öncelikli olarak başınız sağ olsun, Allah sizlere sabır versin, Allah rahmet eylesin amcanıza.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Teşekkür ederim.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Değerli arkadaşlar, “Bugün TİM Kanunu’nda değişiklik öngören yasa teklifi görüşüyoruz.” demeyelim de adına “torba kanunu” diyelim, görüşmekteyiz. Bu teklif, yine muhalefetin uyarılarının dinlememenizin ve her kanunda oldubittiye getirme anlayışınızın bir sonucudur.

Bundan yaklaşık dört buçuk yıl önce Helal Akreditasyon Kurumu Kanunu’nu görüşürken sizlere şu sözleri söylemiştim, 19 Ekim 2017 tarihli tutanaktan söylediklerimi aynen okuyorum: “Tabii ki Müslüman ülkelere ihracat yapmamız gerekiyor, iyi bir pazar var, tabii ki orada satışlarımız açısından gereken neyse yapmamız gerekiyor. Benim önerim, bu kanunu biraz daha tartışalım. Kanun yapacaksa on yıl, yirmi yıl, otuz yıl hatta elli yıl tartışılmasın ve değişmesin diye düşünüyorum.” o günkü sözlerim. Aradan dört buçuk yıl geçti, 7060 sayılı Kanun’a bakıyorum -burayı iyi dinleyin- 16 madde ve 1 geçici maddeden oluşan kanunda sadece, sadece bir madde değişmeden bugüne gelmiş; o da yürürlük maddesi. Tüm maddelerde ya değişiklik oldu ya da sistem değişikliği nedeniyle maddeler mülga oldu.

5910 sayılı TİM Kanunu’nda da durum çok farklı değil. 2009’da yürürlüğe giren kanun on üç yılda 4 kez değişti. En son değişiklik için Komisyonunda yaptığımız görüşmelerin üzerinden sadece altı ay geçti ve biz, yine bugün kanunda değişiklik yapıyoruz, sadece altı ay geçti. Bakın, bu sefer de o görüşmeye ait, 20 Ekim 2021 tarihli tutanaktan söylediklerimi sizlere aktarıyorum: “Bu kanun taslağı Meclisten geçince ihracatçılar finansmana ulaşmada her şeyi çözmüş olacaklar mı? Daha önce, biz

burada Helal Akreditasyon diye bir kanun geçirdik; başta Mehmet abi olmak üzere, karşı taraf, iktidar milletvekillerinin hepsi bize dönüp işte ‘Siz direniyorsunuz bu kanuna ama bu kanun geçerse -o günkü sözlerim- yaklaşık 10 milyar dolar ihracat yapacağız. Türkiye ekonomisi ayağa kalkacak. Siz neden buna direniyorsunuz? dediler.’ Şimdi, dönüp Helal Akreditasyon Kurumuna baktığımız zaman, kaç yıldır daha siftah yapmadı. Şimdi, sanki bu şirket kurulunca bütün ihracatçılara kefil olacak, ihracatçılar da krediye ulaşacak. Ben sadece şunu soruyorum -o günkü sözlerimden bahsediyorum- ‘Var mı kasada para? Yani istediği kadar garanti verse de bu şirket, ihracatçılar finansmana ulaşacak mı?’ Yani kasada para var mı diye bir de ona dönüp bakmak gerekir.’ O günkü sözlerim.

Geldiğimiz noktada EXIMBANK kredi veremiyor, “Para yok, kaynak yok.” diyor. Şu an bankalar vasıtasıyla ihracatçılar EXIMBANK’tan kredi istiyor, EXIMBANK “Para yok.” diyor, kredi veremiyor.

Değerli arkadaşlar, uyarılarımız ortada. Helal Akreditasyon Kurumu kurulurken sizin söyledikleriniz de kayıtlarda mevcut. Gelin, TÜİK’in açıkladığı ihracat rakamlarına bir bakalım; kurum 2017’de kuruldu, ihracatımıza nasıl bir katkısı oldu diye inceleyelim. Helal ürünlerin akreditasyonu İslam ülkelerine ihracatımızın artması bekleniyordu ancak en çok ihracat yaptığımız ilk 10 ülkeye baktığımızda yıllar içinde değişen bir durum yok. Listede nüfusunun yoğunluğu Müslüman olan tek ülke Irak, ülke gruplarına göre baktığımızda tablo değişmiyor. İslam İşbirliği Teşkilatı üyesi ülkelere yapılan ihracat, 2013’te toplam ihracatımızın yüzde 33,6’sını oluştururken gelinen noktada yüzde 25,2’ye düşmüş durumda. Hani bu pazara giriş yapacaktık? Helal Akreditasyon Kurumu kurulduğu yıl, İslam ülkelerine ihracatımızda yüzde 29,6 olan payda, bırakın ilerlemeyi, tam 4,4 puan düşüş yaşandığı TÜİK verilerinde ortaya konuluyor. Bunları ben söylemiyorum, TÜİK verileri. Her ay “İhracatta rekor kırdık!” diye açıklamalar yapıyor, övünüyorsunuz ama ithalat rakamlarına bakmaktan hep imtina ediyorsunuz. Oysa ihracatımız ancak ithalatımızın yüzde 72’sini karşılıyor yani ihracat rekorları kırdığımız aylarda ithalatta da rekorlar kırmaya devam ediyorum.

Değerli arkadaşlar, yine bir torba kanunu... Düzenlemelere bakıyoruz yürütme ve yürürlük hariç 10 madde; 5 ayrı kanunda değişiklik yapıyoruz. Teklifin 1’inci maddesiyle Belediye Gelirleri Kanunu’nda yapılan değişiklikle, ülkemizde gerçekleştirilen fuarların düzenlendiği iç alanlarda yapılan ilan ve reklamlar, ilan ve reklam vergisinden istisna tutulmak isteniyor. Gerçekten merak ediyorum, bu düzenlemeye neden ihtiyaç duyuldu? Fuarlarda gerek fuar katılımcılarından gerek ziyaretçilerden gelir elde eden organizasyon firmalarına bu istisnayı getirerek neyi amaçlıyorsunuz? Bu düzenlemenin etki analizini yaptınız mı? Belediyelerin ne kadarlık bir gelirinden vazgeçilmiş oluyor? Bunlara dair bir analiz bize ulaşmadı, bilmiyorum, sizde var mı?

Son üç yılda ülkemizde düzenlenen fuarlara TOBB veri tabanından bakıldığında 2019 yılında toplam 482 fuardan 195’i İstanbul’da, 38’i İzmir’de ve 37’si Ankara’da düzenlenmiş. 2020 yılında toplam 137 fuardan 49’u İstanbul’da, 11’i Antalya’da, 10’u İzmir’de düzenlenmiş. 2021 yılına geldiğimiz zaman toplam 254 fuardan 113’ü İstanbul’da, 21’i Antalya’da, 15’i İzmir’de düzenlenmiş. Bu veriler gösteriyor ki Türkiye’de düzenlenen fuarların yarısından çok daha fazlasına ev sahipliğini yapan ilk 3 ilin Büyükşehir Belediyesi Cumhuriyet Halk Partili Başkanlarca yönetiliyor.

Fuarlara gelen ziyaretçi sayısı yüz binleri aşıyor değerli arkadaşlar. Belediyeler, burada, temizlik hizmetleri veriyor, çevre düzenleme hizmetleri sunuyor. Teklifteki bu düzenlemeyle belediyeler, fuarlara tüm belediyeçilik hizmetleri verseler de reklam ve ilan gelirleri elde edemeyecekler. Yerel yönetimlerde Millet İttifakı’nın başarısı arttıkça bu yaptıklarınız doğru değildir arkadaşlar. Biz bu düzenlemenin teklif metninden çıkarılmasını öneriyoruz.

Teklifin 2'nci maddesiyle "Serbest bölgelere yönelik yoğun talebi karşılamak ve atıl firmaların tahliyesini kolaylaştırmak amaçlanıyor." denilmiş. Doğrudur, serbest bölgelerde üretimin sürdürülebilirliği için faaliyette bulunan firmaların tasfiyesi gerekir, itiraz etmiyoruz ancak bu düzenlemenin ikinci fıkrasında tahliye süresinde tahliye gerçekleşmez ise tahliye konusu yerdeki mallar üzerinde bulunan haciz veya satılamaz, devredilemez, rehin ve ipotek gibi şerhlerin de tasfiye kurulunun kararıyla kalkacağı düzenlenmektedir. Özellikle teklifi hazırlayan Vekilim bunu iyi dinlesin, bu düzenlemeyle lehine haciz, rehin, ipotek gibi şerhler olan alacaklı üçüncü kişilerin hakları yönünden nasıl bir koruma öngörüyorsunuz? Bu düzenlemeye neden ihtiyaç duyduunuz? Biz burada üçüncü kişi alacaklıların haklarının korunması gerektiğinden bu düzenlemenin de teklif metninden çıkarılmasını öneriyoruz.

Değerli arkadaşlar, teklifin 3'üncü maddesinde getirilen düzenlemeyle birliklerdeki aidat alacaklarına dair yaşanan tahsil sorunlarına çözüm getirilmek istenmiş ve ölen, iflas eden, son beş yılda ihracat yapmayan üyelerin borçlarından kaynaklı aidat alacakları ile gecikme zamlarının terkin edilmesi için genel kurullarına yetki veriliyor. İhracatçı birlikleri ve TİM kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olarak tanımlanmış, en önemli gelir kalemi olan aidatlar da kanun gücüyle ve kanunda belirlendiği şekilde toplanıyor. Teklifin 3'üncü maddesiyle aidat borçları için bir çözüm bulunuyor gibi gözükse de üyelerin aidat borçlarını ödemekten imtina etmesi sonucunu da doğurabileceğini dikkatlerinize sunmak isterim. Yani en basit bir örnek, hepimiz için bir gerçek var, bu hayat ebedi değil, bir üye "Ben nasıl olsa öleceğim, o zaman borçlarım zaten silinecek." deyip aidat ödemekten imtina edebilir. Kanunda hâlihazırda giriş aidatı, yıllık aidatı, nispi ödemeyeyle diğer gelirlerin süresinde ödenmemesi hâlinde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'da belirlenen oranda gecikme zammı tahakkuk ettirerek birlik yönetim kurulu tarafından verilen kararı müteakip icra daireleri aracılığıyla tahsil edilir. Tahsil zamanaşımı süresi beş yıldır." hükmü vardır. Bu hüküm kapsamında tahsilat asıldır, buna göre teklifin 3'üncü maddesiyle getirilen düzenlemenin süreklilik arz etmemesi, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapılacak ilk Genel Kurul tarihi itibarıyla terkin esas alan geçici maddeyle düzenlenmesini öneriyoruz.

Değerli arkadaşlar, teklifin 4'üncü ve 5'inci maddeleri sizin ülkede her kurumu kanunlara ve Anayasa Mahkemesi kararlarına rağmen vesayet altına alma çabanızın bir eseri. Her fırsatta "Bizim dönemimizde tüm vesayetler sona erdi." diyorsunuz, bununla da övünüyorsunuz. Sizin amacınız vesayeti sona erdirmek değil kendi vesayetinizi kurmak. Anayasa Mahkemesi kararıyla ihracatçı birliklerinin kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olduğuna hükmedildi. Bu kararlar TİM ve birliklerin Ticaret Bakanlığına bağlı kuruluş vasfı ortadan kalktı ama siz ısrarla birliklerin ve TİM'in özerk yapısına müdahil olma çabasıdasınız. Bu düzenlemelerle genel sekreter ve yardımcılarını atamak için yol ve yöntemler arıyorsunuz. Buna neden ihtiyaç duyuyorsunuz? Birlikler ve TİM, görevlendirmeleri otuz gün içinde kendileri yapamıyorlar mı? Siz neden görevlendirme yapma ihtiyacı duyuyorsunuz? Başka hangi meslek kuruluşunda böyle bir yetkiniz var?

Burada bir soru daha TİM temsilcisine yönelmek istiyorum. Sayın Başkan, size anayasal bir özerklik verilmiş, siz neden TİM'in anahtarını Bakanlığa teslim etmekte bir sakınca görmüyorsunuz? Neden atamıyorsunuz da "Bakanlık atasın." diyorsunuz ve bu maddeyi neden kabul ediyorsunuz, bunu anlamış değilim. Biz, 4 ve 5'inci maddenin de teklif metninden çıkarılmasını öneriyoruz.

Değerli arkadaşlar, bundan sadece altı ay önce hâlihazırda kurulmuş İhracatı Geliştirme anonim şirketi -burada bir yasal zemin oluşturuldu- o zaman da sizlere sorduk bu şirket ne iş yapacak, kaynağı ne olacak diye. O düzenlemede Türkiye Tanıtım Grubunu feshedip kaynaklarını bu şirkete aktarmayı kabul ettiniz. O zaman da sorduk, Türkiye Tanıtım Grubu başarısız ise neden başarısız olduğuna bir bakmak gerekmez mi? Başarılıysa neden feshediyorsunuz, bu soruların cevabını alamadık.

Ayrıca, yine düzenlemenin geçici 3'üncü maddesinin (2)'nci fıkrasında kanunun yürürlük tarihi itibarıyla ihracatçı birliklerinin yedek akçe hesaplarında bulunan meblağların Ticaret Bakanlığına belirlenen tutarda İhracatı Geliştirme Anonim Şirketinin sermayesine eklemek üzere sermaye taahhüdü ödemesi olarak aktarılacağı belirtilmişti. Şimdi, bu teklifin 6'ncı maddesiyle yedek akçe düzenlemesini geçici nitelikten çıkartıp kalıcı hâle getirmek hedefleniyor. Bu düzenleme, o zaman da ifade ettiğimiz üzere, kanunda oransal bir sınırlama gözetilmesi nedeniyle -kanunu belirttik- ve yetkinin Bakanlığa devri nedeniyle de yasama yetkisinin devredilmezliği ilkeleriyle çelişmektedir. Biz bu nedenle teklifin 6'ncı maddesinde oranın belirlenmesini veya maddenin düzenlemeden çıkarılmasını öneriyoruz yani oranının belirlenmesi gerekir, oran belli değil.

Değerli arkadaşlar, teklifin 7'nci maddesiyle Sayıştay raporuyla tespit edilmiş mevzuata aykırı bir durumu, kanuni düzenleme yapmak suretiyle yasallaştırmayı öneriyorsunuz. Sayıştay size sorunun nasıl çözüleceğine dair de bir yol, yöntem önerdi. Neden Sayıştayın önerisini uygulamak yerine kanunla düzenlemeyi tercih ediyorsunuz? TİM ve birlikler kullandıkları bu binalar için Bakanlığa bugüne dek bir ödeme yapmış mı yani kira ödemiş mi? Burada terkin edeceğimiz önceki yıllara ait kullanım bedelleri ve ecrimisil alacakların tutarı nedir yani neden bu kanuna ihtiyaç duyuldu, bunun da açıklanmasını istiyoruz.

Değerli arkadaşlar, 10'uncu maddeyle, Helal Akreditasyon Kurumu Yönetim Kuruluna idari para cezası verme yetkisi düzenleniyor. Burada cezaların alt ve üst sınırları arasında fahiş bir fark var yani 100 bin ile 1 milyon gibi büyük bir fark var. Yönetim Kuruluna bu fahiş cezaları belirleme yetkisini veriyorsunuz da bu yetkiyi nasıl kullanacağı belirsiz yani 100 bin ile 1 milyon arasında çok büyük bir fark var. Biz, bu cezalar arasında bir orantı olmasını öneriyoruz yani 2 katı, 3 katı gibi olabilir.

Değerli arkadaşlar, İslami pazara açılma sorunumuzun kökeninde yasal boşluk değil, ekonomi ve dış politika sorunlarımızın olduğunu 2017'de söyledik. Müslüman ağırlıklı nüfusun harcama pastasında söz sahibi olmama nedenimizin hâlâ kurumsal ve yasal mevzuat eksikliğinden değil, siyasi ve diplomatik hatalardan kaynaklandığına bir kez daha dikkat çekiyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Tahsin Bey, teşekkür ediyoruz.

Arkadaşlar, Ayhan Hocam toplantıya katılan hem TİM Başkanı ve üyesi arkadaşlarımızı hem de bürokratlarımızı tanımadığımızdan ve hitap ederken ona göre hitap etmemizin doğru olacağından bahsetti. Oturduğumuz yerden kısa bir takdim alabilir miyiz.

Buyurun.

(Katılımcılar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Teşekkür ediyoruz arkadaşlar.

Buyurun Ayhan Bey.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli Bakan Yardımcım, değerli bürokratlar, Komisyonumuzun değerli üyeleri; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, bu kanun teklifi genel olarak olumlu bulduğumuz bir teklif ama her zaman olduğu gibi, iktidar partimizin genel zayıflığı bu teklifte de yer alıyor. İktidar partisinin verdiği kanun tekliflerinden kısa bir süre sonra değişikliğe gidilmesi vakayiyadiye oldu, artık bunun üzerine konuşmak pek işe yaramıyor gibi görünüyor; plansız, programsız bir süreç işliyor.

Bakın, 15 Ekim 2021 tarihinde Meclis Başkanlığına İhracatçılar Meclisi hakkında kanun teklifi sunulmuş, 20 Ekimde Komisyonunda görüşülmüştür, 2 Kasım da Genel Kurulda görüşülmüştür, 6 Kasım 2021’de son hâli yürürlüğe girmiştir. 2009’da yürürlüğe giren bu kanunda yapılan bu 5’inci değişikliktir. Başka bir örnek isterseniz ilk etapta aklıma gelenlerden söyleyeyim: Maden Kanunu’nda 20 kez, 2013’te yürürlüğe giren Elektrik Piyasası Kanunu’nda dokuz yılda 10 kez, Kamu İhale Kanunu’nda 190 kez değişiklik olmuş. Kısacası, Türkiye Büyük Millet Meclisi çok çalışıyor ama bal vermez arı gibiyiz, alelacele hazırlanan kanunları sürekli yeniliyoruz. Umarım, bu duruma bir son verir ve üzerinde yeterli çalışma olan teklifler sunmaya başlarız.

Ben, burada ihracat konusundaki sorunlarımızı genel olarak değinmek istiyorum. İhracat bir ülkenin gelişmesi için çok önemli bir konuma sahip ancak ihraç edilen ürünlerin değeri daha da önemlidir, ancak bu sayede ihracattan para kazanabiliriz. Bizim ihracatımıza bakıyoruz kilogram başına 1,3 dolar civarında, bunun en azından 3 dolar civarına çıkarılması gerekiyor. Bunun için de sık sık söylüyoruz; AR-GE’ye gereken önem verilmeli ve yüksek teknoloji ürünü üretimi sağlanmalıdır. Ancak biz, maalesef, düşük teknoloji ürünler satıp teknoloji içeriği yüksek ürünler alıyoruz.

Değerli arkadaşlar, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanımız Fatih Dönmez 2022 yılının başlarında “2021’de cumhuriyet tarihinin rekorunu kırarak 5 milyar 930 milyon dolarlık maden ihracatı yaptık.” demişti. Ben bu Komisyonunda daha önce de söyledim, yineliyorum: Katma değer ilave edemeyeceğimiz madeni çıkarmayalım, nitekim bu madenler geri döndürülemiyor. Belki bugün imkânımız yok ama yarın olabilir, bu yüzden, Sayın Bakanın bu övüncünü doğru bulmuyorum. Bizim maden ihracat verilerimize bakarsak ağırlıklı olarak cevher ihracatı yapıyoruz yani ham olarak ihraç ediyoruz.

Elimde bir makale var, 1970 yılında yazılmış. Başlığı şöyle: Madenleri mamul mü ham mı ihraç etmeli? 3 Ekim 1970 tarihli gazetelerde Milletlerarası Para Fonu ve Dünya Bankasının ortaklaşa Türk hükümetine gizli ve önemli damgalarıyla verdikleri raporun bazı kısımları yayınlandı. Raporun madencilikle ilgili bölümünde şu husus üzerinde durulmaktadır: Türkiye’nin işlenmemiş maden ihracatını geniş ölçüde artırması gerekmektedir yani bize “Ham madde ihraç edin.” diyorlar. Ham cevher ihracatının mı yoksa mamul maden ihracatının mı daha ekonomik olduğunun ispatlanması konusunda adı geçen uluslararası kuruluşların uzmanlarıyla objektif bir jüri önünde, bilimsel bir hava içinde tartışmak isterdik fakat bu tartışma daha başlangıçta tarafımızdan kazanılmış olacağından anlamsız olurdu. İfadeler böyle, ayrıca da sonuçta da şöyle deniyor: “Hükümetin kısa vadeli dış borçlarını ödemek veya kısa devrede bazı açmazlardan çıkmak üzere Dünya Bankası ve Milletlerarası Para Fonu konsorsiyumu gibi kendi çıkar gruplarını kollayan kuruluşların oyununa gelmemesini dileriz.” Yani 1970 yılından beri aynı noktadayız, hâlâ ham madde ve cevher ihraç ediyoruz. Bu konuya artık son vermenin zamanı geldi diyoruz, hatta geçti de diyoruz. Gelecek nesillere borcumuz vardır. Bu ihracat konusunu bu şekilde kapatıyorum.

Kanun teklifine gelecek olursak genel olarak olumlu bulduğumuz bir teklif. 4’üncü ve 5’inci maddelerini... Biz bir meslek kuruluşunun bağımsız olması taraftarıyız, bağımsız olmayan meslek kuruluşlarının faydalı olamayacağını düşünüyoruz. Hepimizin çok iyi bildiği gibi farklı fikirlerin çatışmasından gerçekler, doğrular ortaya çıkar. O yüzden, bundan korkmamalıyız, kuruluşların bağımsız kalmasına özen göstermeliyiz. Onun için de 4’üncü ve 5’inci maddelerde eklenen son fıkranın çıkarılmasını önereceğiz.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Ayhan Bey, teşekkür ediyoruz.

Ali Bey, buyurun.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, sizi ve tüm katılımcı arkadaşları, hazırunu saygıyla selamlıyorum.

2’si yürürlük maddesi olan 12 maddelik bu kanun teklifinin 5 kanunda değişiklik önerdiğini görüyoruz, Belediye Gelirleri Kanunu, Serbest Bölgeler Kanunu, Türkiye İhracatçılar Meclisi Kanunu, Türk Ticaret Kanunu ve Helal Akreditasyon Kanunu gibi kanunlarda değişiklik öneriyor yani 12 maddenin içerisinde 5 tane kanunda değişiklikle ilgili bir süreç var ve birçok maddeye ya da öneriye baktığımız zaman, daha önce burada tartıştığımız, üzerinde kanunlar yaptığımız, düzenlemeler yaptığımız kanunları da içeriyor. Bu da bir bütün olarak esasında iktidarın kanun yapma yöntemine yönelik eleştirilerimizi burada da tekrar etmemizi gerektiriyor çünkü, esasında, kanunlar, ilgilileri tarafından, kamuoyu tarafından geniş tartışmalar yapılarak, temel kanun olarak çıkarılmalı. Özellikle ticaret hayatımızı ilgilendiren bu tür kanunlar -bütün hassasiyetler- işverenler, işçiler, emekçiler, bir taraftan bu işin muhatabı olan kurum ve kuruluşlarla bir bütün olarak yapılarak çıkarılmalı ki sürekli üzerinde böyle oynamalar olmasın. Ancak maalesef ki 27’nci Dönemde, milletvekilliğimiz süresi içerisinde hep şunu gördük: Bir kişinin, bir işletmenin ya da bir firmanın talepleri doğrultusunda kanunlar çıkardık biz burada ya da çıkarıldı, biz bunları tartıştık burada. Bütün bunların yöntem olarak doğru olmadığını ve esasında, kalıcı birtakım sorunlara çözüm olacak öneriler çıkmadığını da ifade etmek isterim. Genel olarak, burada, baktığımız zaman, bu kanun teklifi de palyatif olarak şu anda yaşanan ya da ihtiyaç duyulan çeşitli konulardaki düzenlemeleri içeriyor. Bu anlamıyla, teknik birtakım şeyler olduğu için maddelere ilişkin önerilerimiz ya da sorularımız, anlamak istediklerimiz var. Onlarda ikna olmazsak değişiklik önergelerimizi de vereceğiz çünkü birtakım hususlar çok belirgin değil bizim açımızdan. Niye isteniyor, neden yapılıyor, bunları da öğrenmek istiyoruz.

Tabii, Sayın Başkan konuşmasında Türkiye’de ihracatımızın rekor kırdığını anlattı, güzel. Tabii, bunun yanında bir de ithalatımız var. İthalatımız da ihracatımızdan daha fazla rekor kırıyor. Ticaret Bakanlığı verilerine baktığımız zaman, Nisan 2022’de ihracat yıllık yüzde 24,6 artmış ama ithalat da yüzde 34,9 artmış. Ocak-Nisan 2022 yani o dört aylık verilere baktığımız zaman da bir önceki yıla göre ihracat yüzde 21 artarken ithalat da yüzde 40 artmış. Böyle bir durum da söz konusu ve yine arkadaşlar da bahsetti, bu ihracat esnasında -hani, bu kadar övünüyoruz filan ama- bir taraftan da şöyle bir şey var: Ya, bunların vatandaşa yansması niye yok? Şimdi “Ekonomi güçleniyor, refah artıyor.” filan gibi söylemler var, bunlar anlatılıyor ama vatandaş bunlardan hiçbir şekilde olumlu etkilenmiyor yani bunun vatandaşa yansması yok. Öyleyse ya bu rakamlarda bir tuhaflık var ya da bütün bu gelir, esasında muhalefetin, bir bütün olarak hepimizin iddia ettiği gibi belli çevreler tarafından toparlanıyor yani bu gelir belli gruplara gidiyor yani adil bir paylaşımın vatandaşa yansması, onun vatandaşın refahına yansması söz konusu değil; belli bir çerçeve içerisinde, belli gruplar bu gelirlerden nemalanıyorlar ve bütünüyle bunlar arasında dağıtılıyor.

Şimdi, burada, örneğin TÜİK açıklamış; ya, komik bir şey söylemiş, diyor ki, bak: “Enflasyon oranı yüzde 69,97.” Hani, etiketlere bakarsınız ya, 9 lira 99 kuruştur malın fiyatı, 10 lira değildir örneğin yani böyle dengeler onu satıcı psikolojik olsun diye, burada da böyle bir şey var yani enflasyon 69,97; oh, ne güzel, 70 değil (!) Ama çarşıya, pazara indiğiniz zaman bu enflasyonun yüzde 100’ün, yüzde 150’nin çok üzerinde olduğunu görüyoruz. Tabii, bu meseleyi vatandaşa anlatmaya gerek yok, yani şöyle bir şey var: Örneğin biz -tabii kimseye, burada milletvekili arkadaşlara bir şey söylemek istemem ama- pazara çarşıya fotoğraf çektiirmek için giden siyasetçiler değiliz. Biz, hakikaten o pazarlarda,

çarşıda alışveriş yapıyoruz ve bizim partimizin birçok yöneticisi de pazarcıdır, böyle bir şey de var. Bakarsınız, pazarda sebze meyve satar, gelirsiniz o bizim ilçe yöneticimizdir falan, böyle bir durum da var. Dolayısıyla biz bu işin içinde yaşıyoruz yani böyle sadece pazara gidip elimize bir file alıp “A, bu fileyi şöyle doldurduk.” deyip bir video bir fotoğraf çektilerik yaşamıyoruz bunu yani bizzat bunu içerisinde görüyoruz. Dolayısıyla bu enflasyon rakamlarının böyle olmadığını en iyi vatandaş biliyor ve dolayısıyla biz biliyoruz. Ki enflasyondaki en büyük sıkıntı da bu gıda enflasyonunda. Hakikaten yurttaşın, vatandaşın temel tüketim maddeleri içerisindeki enflasyon oranı çok daha yüksek. Dolayısıyla bu kadar ihracatımız artarken, refah bu kadar yükselirken bu, vatandaşa niye yansımıyor? Bunu herhâlde öncelikle iktidarın kendisine sorması gerekiyor, tabii ki ihracatçılarımızın da bu konuyla ilgili işverenlerimizin de kendilerine sorması gerekiyor.

Şimdi, tabii, ihracatta esas olan, kazandıran, faydası olan ihtisaslaşmış ürünler olması gerekiyor yani dünyada bu böyledir. Ülkeler ihtisaslaşmış ürünler yoluyla büyük katkı sağlarlar kendisine, ülkesine, vatanına; bu şekilde olurlar ama biz de işte -arkadaşlar da söyledi- ham madde ihracatı ve ucuz iş gücünden kaynaklı olarak elde edilen bir ihracat söz konusu. Şimdi, bunların bu ülkenin gelişimine yani ülkemizin gelişimine hiçbir şekilde faydası olmadığı gibi tam tersine götürüsü olur. Ucuz iş gücünden işte demin anlattığım tablo ortaya çıkar. Yani siz ihracatımızı artırırsınız, milyar dolarlar kazanırsınız ama vatandaş o sizin baskıladığınız, o sersefil ücretlerle ve fiyatlarla zorluk içerisinde yaşamını sürdürmeye çalışır. Diğer taraftan da ham madde büyük oranda... Maden sektörü içerisindeki ham maddelerden bahsediyoruz. Bir taraftan da bu ham maddeleri satmak için, ihraç etmek için dağıtımızı, taşınımı, ormanımızı, suyunuzu köylünün, insanların bu yaşam alanlarını da tahrip edersiniz. Yani gelinen sonuçta, bu ihracat, bizim açımızdan, rakamsal olarak övünecek bir yerde duruyor olsa bile muhteviyatına baktığımız zaman, içeriğini incelediğiniz zaman aslında hiç de övünülecek bir rakam ya da övünülecek bir sonuç değildir. Bunun bu gözle ele alınması gerekir.

Tabii, buradan gündemdeki bir tartışma konusunu bizimle bağlantısını da ele alarak ifade etmek istiyorum. Ucuz iş gücünden bahsettik ve şu anda Türkiye’de en çok tartışılan konu da göçmenler meselesi, sığınmacılar meselesi. Şimdi, bu ucuz işgücü meselesinde sığınmacıların yeri ve dolayısıyla da bizim karşı karşıya kaldığımız durum nedir? Şimdi, çok yakın bir zamanda İçişleri Bakanınız diyor ki: “Suriyeliler gidince önce iş adamları isyan edecek.” ve devam ediyor “Fabrikalarda Suriyeli çalıştır, sömür, sigortasını yaptırma, sonra ayak ayak üstüne at ‘Ne olacak bu Suriyelinin hâli’ de. 1 milyon insan gidecek, kim isyan edecek biliyor musunuz? O iş sahipleri.” Şimdi bunu İçişleri Bakanınız söylüyor. Kime söylüyor bunu? Herhâlde size söylüyor yani hem iktidara söylüyor hem de buradaki ihracatçılara, sektördeki firmalara söylüyor; herhalde bana söylemiyor bunu ya da pazarcılara söylemiyor bunu.

Şimdi, diğer taraftan, Genel Başkanımız Sayın Erdoğan 1 milyon Suriyelinin geri gönderilmesi için hazırlık yaptıklarını ifade ediyor. Arkasından MÜSİAD buna itiraz ediyor, MÜSİAD bunun doğru olmadığını söylüyor. Kendisi MÜSİAD’ın bir toplantısına katılıyor ve burada, bu sefer bu söylemin tam tersini söylüyor “Asla göndermeyeceğiz.” falan diye. Şimdi, meseleye şuradan, yanlış yerden bakılıyor ve yine Yasın Aktay da şöyle diyor: “Suriyeliler giderse bu ülkenin ekonomisi çöker.” Çünkü çok açık yazıyor burada, haberlerde, buradan okuyorum.

Şimdi bütün bunlara baktığımız zaman, esasında, bu sığınmacılar meselesi ülkedeki kapitalistler tarafından sömürü ve kölelik düzeni hâline dönüştürülmüş durumdadır. Şimdi, burada Suriyeliler hedef hâline getiriliyor, sığınmacılar hedef hâline getiriliyor, bunlar üzerinden milliyetçilik dalgaları, ötekileştirme dalgaları yükseltiyor, belli bir seçmen kitlesi konsolide edilmeye çalışılıyor, diğer taraftan da bu insanlar sömürülüyor, emekleri sömürülüyor. Şimdi, biz dolaşıyoruz, fabrikaları dolaşıyoruz, atölyeleri dolaşıyoruz, orada 10 yaşındaki, 12 yaşındaki insanların, gençlerin, çocukların o atölyelerin

başlarında ne hâlde çalıştıklarını, nasıl yaşam koşulları içerisinde bulduklarını görüyoruz. Dolayısıyla bu politika, bu sığınmacı politikası iktidar tarafından çok etik olmayan şekilde ve yine sanayiciler tarafından da sömürülen bir vaziyette kullanılmaktadır. Bu politika tümünden yanlıştır. Dolayısıyla bizim Komisyonumuzu ve bu konuyu ilgilendiren kısmı açısından bunlara değiniyorum, tabii ki olayın başka başka tarafları da var, güvenlik konsepti çerçevesinde, siyasi hedefler çerçevesinde, ekonomik hedefler çerçevesinde, Avrupa'yı tehdit unsuru olarak elde tutma çerçevesinde birçok amacı var ama -bunları değil yani- konumuz açısından ya da bu Komisyonun özgünlüğü açısından bütün bunlara değinmek isterim.

Şimdi, bu anlamıyla, bizim ihracatımızı, bu övündüğünüz rakamları işte bu sığınmacıların emekleri üzerinden bir sömürü aracılığıyla da meydana getirdiğimizi bilmemiz gerekiyor. O nedenle, televizyonların, ekranların karşısına çıkarak o insanları hedef hâline getirmek yerine, işte iş insanları bunlara niye karşı çıkıyor, bu insanların gönderilmesine niye karşı çıkıyor ya da gönderilmeyecekse -biz illa gönderilsin politikası içerisindeki bir parti değiliz- bu insanların insanca yaşama olanaklarının sağlanması gerekiyor. Bu insanların, sonuçta, fabrikalarda ve atölyelerde bir sömürü aygıtı hâline dönüştürülmesini ve bu yolla elde edilen ihracat rakamlarını da ahlaki bulmadığımızı ifade etmek isterim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Ali Bey, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Abdurrahman Başkan Bey, buyurun.

ABDURRAHMAN BAŞKAN (Antalya) - Çok Değerli Başkanım, kıymetli Komisyon üyesi arkadaşlarım, Değerli Bakan Yardımcılarımız, değerli bürokratlarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, buradaki bir düzenleme, Türkiye İhracatçılar Meclisi düzenlemesi, helal akreditasyon gibi şeyler, aslında baktığımızda, Türkiye'nin ihracatını artırmaya yönelik bir çabanın ürünü. Geçen gün televizyon izliyorum, Ege Cansen -Koç Grubu'nda çalışıyordu- televizyonda dedi ki: "1967'de ihracat yoktu, buzdolaplarını biz daha düşük, maliyetinin altında ihraç etmeye başladık." "Niye bu kadar düşük fiyatla veriyorsunuz?" dendiğinde Vehbi Koç'un söylediği söz şuydu: "Biz eğer bu pazara girip bu pazarda ne olduğumu göremezsek önümüzdeki yılları da bir daha kaybederiz." Bu düşünceyle bugün, Arçelik'in şu anda cirosunun yüzde 60'ına yakınına da ihracattan elde ettiğini düşünürsek yeri geldiğinde pazarlara girmek zorundayız. Tabii ki mamul, yarı mamul madde ihraç etmek ya da ham madde ihraç etmek gerçekten istediğimiz bir durum değil ama dünya pazarlarında neler olduğunu bilebilmemiz açısından bu pazarlarda var olmak zorundayız. Bir taraftan söyleniyor, evet, ithalat da artıyor, ihracatı biz artırmadığımız sürece ithalatı karşılama oranımız da doğal olarak düşecektir. O yüzden, biz, ne olursa olsun, 500 milyar dolar ihracat hedefine gittiğimizde Türkiye'nin ligi değişecektir yani bu hedefe ulaşmak zorundayız yani 250 milyar dolar ilk hedef, peşinden 500.

Şimdi, Türkiye İhracatçılar Meclisi ayrı bir kurum, Ticaret Bakanlığımız ayrı bir kurum değil yani ikisi de Türkiye'nin geleceği için çalışan, çabalayan faktörler. Bugün, Türkiye İhracatçılar Meclisi daha iyi ihracat yapabilmek için taleplerini iletiyor, mevzuatları tabii ki Ticaret Bakanlığımız hazırlıyor, kanunda eksiklikler varsa da bizim Meclis olarak bu eksiklikleri tamamlayıp ihracat hedefimizi artırmaktan başka çözüm yolumuz yok. İşte, turizm diyorsunuz, en ufak olaylar sonucunda Türkiye'nin turizmi hızla etkilenebiliyor ki bu sene beklediğimiz inşallah olabilir 35 milyar dolar ki bizim Türkiye'nin turizm hedefi minimum 100 milyar dolar yani kapasitesine baktığımızda 100 milyar dolar Türkiye için turizmde çok da önemli bir hedef değil. 500 milyar dolar gerçekten hedef değil. Niye hedef değil 500 milyar dolar? Çünkü Türkiye ihraç etmeyi babalarının kurduğu tesislerde işte Tacettin Bey'in babası ya da kendisinin kurduğu tesisleri şimdi oğullarının, ailesinin yürütüp bir adım

daha ileriye götürmesi gibi hepimiz de bir sonraki nesil aslında bu işe çok iştahlı. Yani mesela Ankara Sincan'da geçtiğimiz Küçükpazarlı gibi firmalar küçük bir atölyeyle başlayanlar bugün Skorsky'nin gövdesini ya da uçakların kanat sistemini -şu andaki millî uçak HÜRJET'in de kanadını- yapıyorlar. Yani demek ki fırsat verildiği zaman, biz gelecek neslimize, kuşaklarımıza değer verdiğimiz zaman neler yapabileceğimizi görüyoruz. O yüzden de İhracatçılar Meclisinin isteği ya da orada bizim atanacak Genel Sekreter veya Genel Sekreter Yardımcısının müdahil olmasının sonuçta, bu bir anlaşmayla olacağı için çok da önemli bir detay olduğunu düşünmüyoruz. İhracatçılar Meclisi, hakikaten Türkiye'nin son yıllarda hızla parlayan yıldızlarına önyak oluyorlar. Biz de onları her zaman desteklemek zorundayız. Ticaret Bakanlığımızca da hakikaten -biz Komisyon üyesi olarak aynı zamanda ticaret yapan, ticaretin içinden biri olarak da- bu konuyla ilgili hakikaten çaba sarf ediliyor. Eksiklerimiz olabilir, mühim olan yanlışlarımızın olmaması yani biz eksiklerimizi bir şekilde tamamlarız ama yanlışımız olursa bunu telafi etme şansımız yok. O yüzden de biz ülkemize, gençlerimize ve geleceğe güvenmeliyiz ve dışarıya satışlarımızı, ihracatımızla ilgili önümüzde hangi sorun varsa hep birlikte iktidar ya da muhalefet biz bunu birlikte aşmak zorundayız çünkü biz hep birlikte Türkiye'nin bir değerlerini oluşturuyoruz diyor, hepimizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, söz sırası İffet Hanım'da.

Sayın Polat, buyurun.

İFFET POLAT (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Dünyanın coronavirüs pandemisiyle içe kapandığı, kendi sınırları içerisine çekildiği, dolayısıyla küresel ekonomi ve ticaretin büyük bir darbe aldığı bir dönemden geçiyoruz. Küresel ekonomi ve ticarete yaşanan bu etkilerin dünyanın hemen her ülkesinde ciddi bir enflasyonla hatta kimi ürün gruplarında kıtlıklarla ortaya çıktığını görüyoruz. Tarihten de tecrübe ettiğimiz üzere böyle dönemler büyük yıkımları, sorunları, zorlukları, insanlığın önüne koysa da fırsatları da mutlaka beraberinde getirmektedir. Ülkemiz salgın sürecinde yatırımlarına ve projelerine devam etmiş, uluslararası ticarete oluşan açıkları doldurmaya çalışarak bu krizden kazançlı çıkmanın hesaplarını yapmıştır. Nitekim, 2021 yılında dönemler bazında hem de yıl genelinde tüm zamanların ihracat rekoru kırılmış. 225 milyar 368 milyon dolarla kırılan bu rekor, Türkiye'nin pandeminin etkilerini diğer ülkelerden daha az hissettiğinin önemli bir ispatıdır. Elbette ki vatandaşlarımızın günlük hayatını etkileyen pek çok olumsuz durumla karşılaştık. Cumhurbaşkanımızın liderliğinde, bu sorunlara karşı her geçen gün yeni tedbirler devreye alarak müdahalelerde bulunuyor ve vatandaşlarımızın üzerindeki yükü azaltmaya çalışıyoruz. Fakat bunları yaparken küresel ticaret dünyasında açılan fırsat pencerelerini de görmezden gelmiyoruz. Bugün Komisyon görüşmelerini gerçekleştirdiğimiz Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi Türkiye'nin önünde açılan bu fırsat pencerelerini de yakından ilgilendirmektedir. Hem geçen sene kırılan rekoru daha ileriye taşımak hem bu yıl nisan ayı itibarıyla on iki aylık seviyede 240 milyar dolara ulaşan ihracatımızın önünü daha da açmak için bir dizi önemli değişiklikliğin hayata geçirilmesi zaruridir. Bunlardan belki de en önemlisi arazisi hazinenin özel mülkiyetinde bulunan serbest bölgelerde uzun yıllar boyunca haciz ve ipotek durumunda kalan, böylelikle hâlihazırda yüzde 100 doluluğa ulaşan ve yeni yatırımcıların sıra beklediği serbest bölgeleri atıl duruma düşüren bir sorunun çözülmesiyle ilgilidir.

Bir diğer önemli düzenleme özellikle yurt dışından pek çok kişinin ziyarete geldiği fuar organizasyonlarında firmalarımızın iç alanlarda yapacakları reklamlarda sağlanacak vergi muafiyetidir. Böylelikle dijitalleşmeye rağmen önemini kaybetmeyen pek çok firmanın aynı anda aynı ortamlarda

bulunması sebebiyle insanların hâlen yoğun bir ilgiyle ilgi gösterdiği fuar alanlarında firmalarımız reklamlarını vergiden muaf tutularak gerçekleştirebilecektir. İhracatçı birliklerinin ve Türkiye İhracatçılar Meclisinin Genel Sekreter ve genel sekreter yardımcılarını atama konusunda yaşanacak aksaklıklarda belirlenen süre sonunda Ticaret Bakanlığının devreye girmesi de ülkemizin ihracatını organize eden bu kuruluşlarımızın herhangi bir yönetim zafiyeti yaşamasının önüne geçecektir.

Yine, Ticaret Bakanlığına bağlı bir binanın TİM ve ihracatçı birliklerine tahsisi, helal bilgilendirme kuruluşlarının denetimden geçmesi ve akredite edilmeleri, kanuna aykırı helal akreditasyon uygulamalarında para cezası uygulanması, İhracatı Geliştirme Anonim Şirketine ilave gelir sağlayacak düzenlemeler, ihracatçılarımızın önündeki prosedürleri azaltarak işlerine odaklanmalarına yardımcı olacak, belli alanlarda koyulan standartları daha işlevsel hâle getirecektir.

Ayrıca, ihracatçı birliklerinin yıllık aidat borcu bulunan hâlihazırda büyük bir kısmının ticareti bıraktığı anlaşılan kişilerin borçtan daha maliyetli duruma gelen borç takiplerini bırakması ve borçlarının terkin edilmesi de ileride oluşabilecek daha büyük sorunları çözmek adına önemli bir adımdır. Tüm bu düzenlemeler Türkiye'nin ihracatını daha ileriye taşımaya, ihracatın artmasıyla üretimin artmasını, üretimin artmasıyla istihdamın artmasını ve dolaylı olarak refah düzeyinin de yükselmesini temin edecek, bu mücadeleye destek sağlayacak düzenlemelerdir.

Komisyon aşamasında düzenlemelere yapıcı katkılarda bulunan ve inşallah Genel Kurulda kabul edilecek, kanunlaşmasını sağlayacak olan tüm arkadaşlarımıza teşekkür ediyor, şimdiden kanun maddelerinin ülkemize, milletimize, sektörlerimize ve ihracatçılarımıza hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Çok teşekkür ediyorum, sağ olmanız.

Şimdi, arkadaşlar, Komisyonumuza katılım sağlayan, Komisyonumuzun üyesi olmayan milletvekili arkadaşlarımız var; kendilerine de hoş geldiniz diyoruz.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Başkanım...

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Bir rica var, onu yerine getirmek istiyorum müsaade ederseniz. Mahir Bey ayrılmak istiyormuş. Mahir Bey kısa ve öz olursa memnun oluruz.

Teşekkürler, sağ olun.

MAHİR POLAT (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, teşekkür ederim. Sayın bürokratlar, hepinizi selamlıyorum.

Şimdi, bu yasa gündeme geldiğinde, bu yasa tartışılmaya başladığında ben biraz heyecanlandım işin doğrusu. Acaba ihracatçı için ne getiriyor, acaba Türkiye'de ihracatın gelişmesi için ciddi bir katkısı olacak mı diye. Baktığımızda, çok ciddi bir katkı yok. İşin özüne baktığımızda Genel Sekreter, Genel Sekreter Yardımcısı uzun zamandır atanamıyor; bu sorunu çözmek için bir yasal düzenleme getirilmiş. Bir binanın devriyle ilgili bir sıkıntı var, bu binanın devri, helal akreditasyon, bir de yirmi yıllık devriktidarında bu Hükümetin hiç aklına gelmeyen fuarlarla ilgili düzenleme; belediyelerin fuarlardan aldıkları katkı payının ortadan kaldırılmasıyla ilgili düzenleme. Yirmi yıl süresince, iktidarın yirmi yıllık süresince aklına gelmemiş sadece Cumhuriyet Halk Partililer belediyelerde hâkim olunca böyle bir düzenleme akla gelmiş.

Tabii, burada kanunun kendi maddeleri içerisinde baktığımız zaman 4'üncü, 5'inci maddedeki süreler ve bu sürelerle ilgili bir zaman konulmamış. Yani burada denmiyor ki uygun görüşleri olmadıktan sonra ikinci bir öneri ya da belli bir sürede başka bir öneri getirilmesi gerekiyor. Direkt, doğrudan istediğini keyfi bir atama şeklinde geliyor; bu doğru değil.

6'ncı maddeyle ilgili de yine, ihracatçı birliklerinin İhracatı Geliştirme Anonim Şirketine aktaracakları paylarla ilgili mutlaka İhracatçılar Birliğinin yedek akçelerinde para tutulması gerekiyor çünkü ihracatçılar birliklerinin yapmak zorunda oldukları projeler var; mesela yurt dışı pazarlar için gerekli analiz laboratuvarları gibi. Burada kendi ekonomik yapısının güçlü tutulması gerekiyor.

Değerli arkadaşlar, ihracat 1950'lerden bugüne gelir getirici, döviz getirici işlemler Türk ekonomisi konuşulduğunda hep konuşuldu; ihracatın artırılması gerekiyor, döviz kazandırıcı işlemlerin artırılması gerekiyor. Bizim ülkemizin ekonomisinin kronik problemlerinden bir tanesi ihracat. Şimdi, ihracatı anlatıyoruz, uzunca bir süredir arkadaşlarımız anlatıyor "İhracatta rekor kırıyoruz." Evet, bu ülkenin bir ferdi olarak ihracatta nitelikli bir rekorun kırılması benim açımdan gurur verici bir şey olurdu ama okumayı yanlış yapıyorsunuz değerli arkadaşlar; okumayı düzgün yaparsanız burada bir rekordan bahsetmeniz mümkün değil. Şöyle ki: Dünyanın gelişmiş ülkelerinde ihracat/kilo rakamlarına baktığınız zaman 4 dolarlardan başlarlar, 2 dolara kadar inerler, 2,5 dolar civarına Almanya falan iner, Çin Halk Cumhuriyeti 1,53 dolara falan çıkardı bu yıl birim kilo ihracatlarını, Türkiye Cumhuriyeti geçen ay 1,30'dan, bu ay -rekor kırdığımızı söylediğiniz dönemde, nisan ayında- birim ihracat kilosunu 1,28 dolara satıyor; bunun anlamı şu: Biz buradaki kaynaklarımızı ve emeğimizi yurt dışına çok... Bunlar TİM verileri efendim, TİM'den bakabilirsiniz. Kaynaklarımızı, gelecek nesillere bırakmamız gereken birtakım kaynakları ucuz fiyatlara yurt dışına satıyoruz. Şöyle, sektörel bazda baktığımız zaman ihracatta en çok ağaç ve orman ürünlerinde yüzde 33 civarı bir artış var, ondan sonra döndüğünüzde, çimento ve çimento dışı, işte, seramik gibi ürünlerde yüzde 41, mücevherde yüzde 30 civarı -geçtiğimiz nisan ile bu Nisanı kıyasladığımızda artış- madencilik ürünlerinde yüzde 26,6. İhracatı geliştirmek istiyorsak eğer Türkiye'nin alternatifsiz ürünlerini, ülkemizin alternatifsiz ürünlerini değerinde satacak önlemler almak zorundayız. Mesela bu ülkenin alternatifsiz ürünlerinden bir tanesi, tarım ürünlerinden bir tanesi fındık ve fındık ürünleri. Bu sene baktığımızda fındık ve fındık ürünleri ihracatında eksi yüzde 33,5'lik bir gerileme var yani buna Ege Bölgesi'nde incir ve üzümü tarım ürünleri olarak baz alırsanız ve bunları değerinde satacak önlemler almazsanız, bunları değerinde satıp pazarlayamazsanız burada ciddi sıkıntılar yaşarız değerli arkadaşlar.

Şimdi konulardan bir tanesi, TURQUALITY kapsamında bazı sektörlerin teşvik edilmesi. 2564 sayılı Döviz Kazandırıcı Hizmet Sektörleri Markalaşma Destekleri Hakkında Karar'da bir düzenlemeye gittiniz. Bu düzenlemenin geçici 7'nci maddesinde Türkiye'nin özellikle gastronomi alanında dünyaya mal olmuş bir markasını baz alarak diğer bütün markaları cezalandırıyoruz. "Franchising"leri bu yıl itibarıyla TURQUALITY markasının dışına çıkarıyoruz; bu da doğru değil, bizim döviz kazandırıcı hizmetlere ihtiyacımız var, hızlı bir şekilde bunu da, bu 7'nci maddeyi gözden geçirmeniz gerekiyor.

Evet, biz Türkiye'de ihracatın artırılmasını istiyoruz, ülkede ekonominin rayına oturabilmesi için hem ihracat hem de döviz getirici tüm işlemlerin artması gerektiğinden, nitelikli bir artıştan bahsetmek istiyoruz; nitelikli artıştan bahsedebilmek için de Türkiye'nin... Mesela ülkenin savunma sanayisinde artış var; bu, doğru, nitelikli bir artış fakat onun ötesinde bilgi ve bilgi teknolojileri ihraç eden ve kendi ürünlerini değerinde satan bir Türkiye gerçeğini bulmak istiyoruz arkadaşlar. Eğer bunu başaramazsak gelecek yüzyıla ne maden ne de ağaç bırakacağız, bir de emeğimizi uluslararası piyasalarda ucuz fiyata satmış olacağız; bunların gözden geçirilmesi, eğer ihracatla ilgili düzenlemeler yapılacaksa bir an evvel teknoloji ihraç eden şirketlerin, yenilik ihraç eden şirketlerin destekleneceği mekanizmaları yaratmak zorundayız.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, söz sırasını bir hanımefendiye verelim.

Buyurun.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Ben hep en son konuşuyorum.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Tacettin Bey, isterseniz siz konuşabilirsiniz.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Konuşacak bir şey kalmıyor, tekrar etmiş oluyoruz.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Siz konuştuğunuz için, sizin konuştuğunuz her şey bir ilktir, o yüzden hiç şey yapmayın.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – İlk ben konuşayım o zaman, alayım konuşma sırasını, sizden bahsetmek istiyorum çünkü.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Buyurun.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Merhaba arkadaşlar.

Arkadaşlar, şimdi, konuşmaya başlarken “Bir iyi haberim var, bir kötü haberim var.” diye başlayacak olursak malum, her zamanki gibi iyi haberi vermek size nasip oluyor çünkü siz iktidardasınız, iyi haberi tabii ki anlatacaksınız yani Ziya Bey iyi haberi veriyor, güzel haberi veriyor, muhalefete de Tahsin Bey’e de kötü haber kalıyor. Şimdi, dolayısıyla mutlu şeyleri Ziya Bey söylüyor, mutsuz şeyleri Tahsin Bey söylüyor yani biri mutluluk veriyor, biri mutsuzluk veriyor. Galiba yirmi yıldır iktidarda kalmanızın formülü de bu olsa gerek.

Şimdi, sevgili arkadaşlar, işin doğrusu, tek taraflı bir film gibi yani şuraya ilk defa bir arkadaşı getirsek, üniversite öğrencisini getirsek ya da ticaret yapan birini getirsek, desek ki: “Arkadaş, ne anladın şu konuşmalardan?” Tek taraflı bir film seyrediyoruz, sadece ihracat. “İthalat” kelimesini -çok ilginç- hiç ağzınıza almadınız, hiç. Oysa buradaki arkadaşların hepsi ticaretle uğraşiyor, hepimiz bunu biliriz. Yani bir işletmenin gelirleri olduğu gibi giderleri olur. Yani gelir nedir? İşte, ihracat çok güzel bir şey, hepimizin hedefi. Arkadaşlar, işin ilginç tarafı, siz ne kadar mutlu oluyorsanız bu ihracattan emin olun ki biz Cumhuriyet Halk Partililer bunun 100 katı fazla mutlu oluyoruz.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Ama belli etmiyorsunuz.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Yok, belli de ediyoruz canım, kutluyoruz da. Kırk üç yıldır ticaretle uğraşıyorum ben ama böyle bir matematik hesabını AKP’den yeni öğreniyorum. Yani ihracatta yüzde 24,6 artış var ama ithalatta yüzde 35 artış var. “Ama yok, orayı karıştırma, orayı görme.” Ya, böyle bir şey olabilir mi?

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Bunu sanayici olarak mı söylüyoruz, yoksa...

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Arkadaşlar, siz iş yeri sahibisiniz, fabrika sahibisiniz, hanımefendi öyle. Şimdi, arkadaşlar, işletmemizde böyle bir ihracat yapsak, yüzde 24,6; peki, işletmemizde yüzde 35 ithalat yapsak bu başarı mıdır? Yapmayın, gözünüzü seveyim.

SEMRA KAPLAN KIVIRCIK (Manisa) – Biz yerli üretimi destekliyoruz, tedarikçilerimizi destekliyoruz.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Tabii ki 240 milyar bizi mutlu eder; keşke 500 olsa, keşke 750 milyar olsa, inanılmaz mutlu oluruz.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Aksini düşünmeyiz tabii.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Bu, şu demektir aslında, bunun tarifi şudur arkadaşlar, benim ticaret erbabı olarak anladığım şey şudur: Biz bu ülkede işsizlere iş, aş sağlayarak istihdam yaratmışız. Bu yarattığımız istihdamla yüzde 24 artış yaparak 240 milyar ihracat yapmışız. Bu alkışlanacak bir şey ama arkadan bir soru geliyor: İthalatımız da yüzde 35 artmış, eyvah eyvah. Üreten kesimin yüzde

35'i oturmuş, üretmekten vazgeçmiş, eyvah eyvah. Bir de bu var, bunu da görmemiz gerekiyor. Kim oturdu? Kim daha çok çalıştı, ihracat yaptı? Kimi oturttuk, işsiz bıraktık? Çiftçi mi, köylü mü? Buna çözüm bulmamız gerekiyor. Aradaki fark? 10 puan fark var, çok ciddi bir fark. Arkadaşlar, rakama vurduğumuz zaman sadece nisan ayında 6 milyar dolar yani sattığımızdan 6 milyar dolar daha fazla ithalat yapmışız. Buna "başarı" diyemeyiz, kendimizi kandırmayalım, birbirimizi kandırmayalım.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Ama bire bir ihracatın karşılığı ikame değil. Ülkede kullandığımız...

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Kandırmayalım arkadaşlar birbirimizi.

Şimdi, bakın, bir şey söyleyeyim: Kırk üç yıldır girmedığım fuar kalmadı, Almanya fuarları, İstanbul fuarı, İzmir'de stantlar açtım, devamlı katılıyorum fuarlara. İlk defa komik bir şeyle karşılaşıyorum, bakın, şimdi hemen çürüteceğim, çok gereksiz bir şey getirmişsiniz, çok. Yani bu fuarlardaki yer kirasını belediyeler alır. Siz bu belediyelere "Kardeşim, ilan, reklam vergilerini almayacaksınız." dersiniz ben ne yaparım belediye başkanı olarak? İlk fuar talebinde meclisi toplarım, yer kirasını artırırveririm, çözerim bu işi. Dolayısıyla, seninki boşta kalır.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Fuar alanlarına belediyeler mi bakıyor?

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Hayır, olur mu canım, fuar alanları belediyelere ait, yer kiralasının çoğu belediyelere ait. Efendim, İzmir'de bize ait yani İzmir'den örnek vereyim, Ankara'da da öyledir.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Lokal olarak olabilir ama hepsinde öyle değil.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Hayır, çoğunda öyle, çoğunda öyle üstadım. Yani bunu niye söyledim biliyor musunuz? Bir çifte standarda doğru gidiyorsunuz. Bir devletin iş yapan bir ticaret erbabından vergi almaması gibi bir şey söz konusu olur mu? Yani siz şimdi İzmir'in, İstanbul'un, Ankara'nın, fuar yapan 3 büyük kentin, fuar yapan belediyelerine diyeceksiniz ki: "Kardeşim, bizden ilan, reklam vergisi almayacaksınız." Çok ciddi yasal bir şeyden bahsediyoruz, hani "Gelir vergisi almayacaksınız." demek gibi bir şey bu. Öbür tarafta, Konya'da fuar açan arkadaşına "Alabilirsiniz." diyeceksin falan, böyle bir şey olmaz. Hayır, normal vergi alıyor ya onun dışında, ilan, reklam vergisi dışında.

Bakın, ben bir şey söyleyeyim size: Kendisi stant açan arkadaşların hiçbirisi ilan, reklam vergisi ödemez, kendi standı içinde kendi reklamını yapar. Doğrusu bunun nedir biliyor musunuz? Yapı fuarında, mobilya fuarında o fuara girmeyen, katılımcı olmayan, banka mesela, gelir kapıda dev bir afişle Ziraat Bankası, Halk Bankası vesaire bir ilan asar, o ilan, reklam vergisi; aslında katılımcı değildir, standı falan yoktur içeride. Genelde böyle olur, katılımcı olan adam ayrıca reklam vermez zaten fuarın içerisinde.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Ama veriyorsun.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Hayır, yok ağabey, yok böyle bir şey ya. Bak, kırk yıldır katılıyorum. Hayatımda fuarın içine girip de dışarıda reklam verdiğim mümkün değil. Beyefendi de biliyor.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Doğru diyor.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Doğruya doğru ağabey.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Yöneten firma verir o reklam paralarını.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Yani böyle bir şey yok. Dolayısıyla, bu gereksiz, Ziya Başkanım, bunu geri çekin, bu çok gereksiz bir tartışma zamanımıza yazık, zaman açısından kayıp bu yani bu gereksiz bir tartışma, bence bunu geri çekelim, bu çifte standarda da izin vermeyelim vergilendirme açısından.

Bunun dışında yani ithalat ve ihracatı lütfen birlikte değerlendirelim. Bir işletmenin gelirlerini sadece ortaya koyarak işletmenin nasıl yönetildiği iddia edilemez, o işletmenin giderleri de vardır, ham madde girdileri vardır. Ayrıca, bu yaptığımız ihracatta bana göre şunu da yapmamız lazım: Ne kadarını montajla yaptık biz bu işin, ne kadarını kendimiz ürettik? Beni çok ilgilendiriyor. Yani siz bir çamaşır makinesi, bir bulaşık makinesinin parçalarını yüzde 90 Çin'den getirip de Manisa'da montaj yapıp bunu "ihracat" diye bana anlatıyorsanız bu da çok mantıklı değil eğer ithalata katmadıysanız parçayı ama parçayı ithalata kattığımız için belki dengeyi düzeltmiyoruz, problem burada aslında. Yani o Çin'den aldığımız parçayı biz Manisa Organize'de yapabilir de o çamaşır makinesini yüzde 100 yerli olarak yapabilirsek işte, o zaman bu ülkeyi düzlüğe çıkarırız diye düşünüyorum.

Şimdilik söyleyeceklerim bu kadar, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Teşekkür ederim Tacettin Bey.

Şahin Bey, buyurun.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Evet, Değerli Başkanım, teşekkür ederim.

Değerli Bakan Yardımcılarımız, TİM Başkanımız ve Genel Müdürümüz... Önce hayırlı olsun diyoruz Bakan Yardımcılarımıza da.

Değerli vekil arkadaşlarımız, şimdi, aslında tartıştığımız konulara baktığımızda yani ben hem muhalefetin de ortaya koyduğu şeylerde...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – İhracatçılar ilan reklam vergisi vermiyor, oradan başlayalım yani.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Bir dakika anlatacağım, başlayacağım.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Vermiyor yani.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Sen yarım saat konuştun, ben de yarım saat konuşacağım şimdi Başkanım.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Hep mutsuz ediyor Tahsin Bey ya, hep mutsuzluk veriyorsun.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Hep böyle beni engelliyorsun Tahsin. Neden böyle yapıyorsun anlamıyorum ben.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Yok, firmalar veriyor, ihracatçılar vermiyor.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Bir dakika, bir dakika, lütfen...

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Hatibin sözünü kesmeyelim lütfen.

Evet, Sayın Hatip, buyurun.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Burada ihracat ve ithalatla ilgili Tacettin Bey'in bahsettiği bir konu var. Elbette her şeyi demontaj getirip, burada montaj yapıp ihracatı yapmak başarı değildir; öyle bir şeye ben de katılmam ama Türkiye'de hepsinin o şekilde olduğu anlamına gelmiyor, önce onu da belirtelim. Yani ben ithal ettiğimiz ürünlerin birçoğunun ham madde ürünleri ve Türkiye'de olmayan ürünler olduğunu da burada bir sanayici olarak, ihracatçı olarak da bunu şey yapıyorum çünkü mesela, benim ürettiğim ürünlerin hiçbirisini de ben şu anda ithal getirmiyorum, yerli buluyorum demir çelik ham maddesini Erdemir'den alıyorum, üretiyorum, ihracat yapıyorum. Bu nedir? Tam bir üretimdir yani yüzde 100 bir üretim.

Şimdi, mesela, bir tane şimdi robot yapıyorsun -yani canlı örnekleri olduğu için söylüyorum burada-depo yapıyorsunuz yani "akıllı depo" dediğiniz bir üründür bu, tamamen karanlık yapı, insansız depolar burada mesela, bazı ürünler Türkiye'de üretilmiyor. Sensörler var, burada servo motorlar var; bunu ne yapıyorsun? Yurt dışından getiriyorsun; -atıyorum- İsviçre'den getiriyorsun, -atıyorum- Almanya'dan getiriyorsun. Dolayısıyla bir ürünü ne yapıyorsun? Tamamlamak için...

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Üretmeye çalışacağız o zaman.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Ama işte, üretmeye çalışıyorsun, üretmeye çalışanlar da var.

Şimdi, ben şunu anlatmak istiyorum burada: Sizlerin yani muhalefetin burada ihracat ithalat dengesi arasındaki doğru okumayı iyi yapması gerektiğini düşünüyorum. Yani beyaz eşyanın bugün her şeyinin parçasını yapabiliriz ama ucuz olduğu için dışarıdan getiriyorsa, Çin’den getiriyorsa ve onu yapıyorsa bugün yapar, yarın üretmek zorunda kalacaktır çünkü bunu Avrupa gördü şu anda. Avrupa ne gördü? Enerjiyle ilgili, burada tek bir yere bağlı olmasından dolayı, mesela, Rusya’ya bağlı olmaktan dolayı büyük sıkıntı çektiğini görmekte. Türkiye de aynı şekilde bu sorunları çözmeye çalışıyor. Ben şunu belirtmek istiyorum önce...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Niye santrali Rusya’ya yapıtıyorsun o zaman?

ŞAHİN TİN (Denizli) – Ağabey, teknolojik...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Niye Rusya’ya bağlanıyorsun? Doğal gazı oradan alıyorsun.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Sen uranyumu ne kadar zenginleştirebiliyorsun, senin teknolojinin ne kadar ona bakmak lazım. Bu hemen olmuyor ki. Önce sen nükleer santralini kurarsın, böylece nükleer santrali olan bir ülke konumuna gelirsın...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Ama Japonlar da size kuralım diyor.

ŞAHİN TİN (Denizli) – ...ondan sonra da uranyum zenginleştirilmesini yenilersin ve devam edersin arkadaşlar.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Keşke Japonya’ya kurdursaydık, sıcak denizlere ulaştırmasaydık. Rusya yüzyıllık hayalini keşke...

ŞAHİN TİN (Denizli) – Bakın, şimdi, Almanya Başbakanı Scholz’un bir açıklaması var, diyor ki: “Biz temiz enerji diye, keşke termik santrallerimizi ve nükleer santrallerimizi kapatmasaydık, bugün düştüğümüz duruma bakın, Rusya’nın doğal gaz ve petrolü kesmesi sonucu şu anda soğukta titriyoruz, enerjimiz kalmadı.” diyor. Siz de bahsediyorsunuz Akdeniz’deki çevre şeyinden.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Akdeniz’e girmesin diyoruz, İç Anadolu’da olabilirdi bir şey demiyoruz ona...

ŞAHİN TİN (Denizli) – Müzeyyen Hanım, şöyle şunu anlatmak istiyorum: Olabilir yani çevresel anlamda yani kara yoluyla İç Anadolu’ya bağlayabilirsiniz, olabilir.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Neyse onu daha sonra konuşalım.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Şimdi, ben şunu söylemek istiyorum: İhracatçılar Birliğimize ve Cihat Bey kardeşimize, önce, kanun için yapmış oldukları çalışmalar için teşekkür ediyoruz, TİM Başkanımıza teşekkür ediyoruz.

Şimdi, mesela şunu anlatıyorsunuz... TİM nedir? TİM, ihracatçıların oluşturduğu bir kuruluş değil mi? Meclis.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Evet.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Mecliste ben de üyeyim sen de üyesin. O zaman de ki birliğine... Ben, mesela İhracatçılar Birliği, bizim DENİB’e -orada Başkanım var- diyorum ki: Ben ihracatçı olarak şu şu kanunların ya da kolaylıkların çıkarılmasını istiyorum; o da geliyor TİM Başkanlığına getiriyor, Ticaret Bakanlığına getiriyor, burada da kanun düzenleniyor. Yani niye siz iktidarı şey olarak eleştiriyorsunuz ben bunu anlamış değilim. “Niye ihracatçının önünü açmıyorsunuz?” İhracatçının önünü açacak olan kendisidir, ihracatçıdır, sanayicidir.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – TİM’in yetkisi yok ki Bakanlığa verdi yetkiyi.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Olur mu ya.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – E verdi yetkiyi.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Ya Tahsin Bey, bir dakika, bir şey anlatıyorum bir dakika, arkadaşlar bir dakika... Olaya ne kadar tersten baktığının burada göstergesidir.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Ya vermedi mi? Ya sen oy verdin, vermedi mi?

ŞAHİN TİN (Denizli) – Neyi?

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – TİM’in yetkisini Bakanlığa verdi.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Ya Şahin’in soyadı “TİM” değil, Şahin’in soyadı “Tin”, Şahin’in ne yetkisi var?

ŞAHİN TİN (Denizli) – Bir dakika, bir dakika arkadaşlar... TİM Başkanımız burada. Sayın Başkanım, siz üyelerinizin her birinin görüşünü almıyor musunuz? O görüşler neticesinde bakanlıklara ya da iktidara, bize gelip “Biz şunların şunların kolaylaştırılmasını istiyoruz, bu destekleri istiyoruz.” demiyor musunuz? Budur aslında, yasa böyle hazırlanıyor. Siz de geliyorsunuz iktidarı dövüyorsunuz burada.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Şahin Bey, öyle olmuyor ya.

TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ BAŞKANI İSMAİL GÜLLE – Söz verilecek...

ŞAHİN TİN (Denizli) – Nasıl bir yapıdır, nasıl bakış açısidir arkadaş böyle bir şey...

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Öyle olmuyor, şimdi İsmail Bey oradan “Evet.” diyor, başını sallıyor ama.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Hayır, başka dünyada yaşıyorsunuz siz herhâlde ya.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Şahin Bey bölmek istemiyordum... İsmail Bey “Evet, öyle oluyor.” diyor da hiç birinin fikri alınmamış, ihracatçılar beni arıyor. “Ya bu kanun nereden çıktı, bizim bütün egemenliğimizi alıyor.” diyorlar. Öyle bir şey yok yani.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Bitiriyorum.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Şahin Bey, konuşmalarınızda satışmaya meydan vermeyelim lütfen.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Teşekkür ederim Başkanım, sağ olun.

Ben hakikaten haksız eleştirilere de üzülüyorum ama arkadaşlar, doğru eleştiriye “Doğru, tamam.” diyoruz.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Ya, ihracatçılara bir şey sorulmadığı için söylüyoruz yani sen sordun ya o...

ŞAHİN TİN (Denizli) – Anladım Osman Bey...

Ali Bey diyor ki mesela: “Bu kadar ihracat yapılıyor, bu kadar döviz giriyor, bu vatandaşa niye yansımıyor?” Yansıyor tabii ki. Ama ekonomik anlamda baktığımızda sabit gelirli ve dar gelirli vatandaşların belki de enflasyondan kaynaklı alım gücünün düşmesinden diyorsanız, buna hayır demeyiz, evet böyle sorunları hepimiz ortaya koyuyoruz, buna da itiraz etmiyoruz yani ama...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Şahin Bey, ihracat yapıyor musun sen?

ŞAHİN TİN (Denizli) – Evet yapıyorum.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Ya, bu kanunda ihracatçılara ne fayda var? Merak ediyoruz.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Ya arkadaş, işte, burada düzenliyor TİM’i, teknik konu ya TİM’le ilgi burada TİM’in fiziksel...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – İhracatçılara faydası ne? Bir anlat, öğrenelim.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Ya Tahsin Bey, TİM’in bina ihtiyacı var, binasını veriyorsun. TİM’in orada genel sekreterlikle ilgili sıkıntısı var, onu çözüyorsun. Helal akreditasyon konusunu çözüyorsun, İhracat Geliştirme AŞ’ye...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Genel Sekteri atarsak ihracat artacak mı?

ŞAHİN TİN (Denizli) – Ağabey bak, İGE’nin kanunu biz hazırladık burada, imza yetkisi bendeydi İGE’nin. İhracatı Geliştirme AŞ’nin... Tahsin Bey, bak dinle, cevap veriyorum.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Dinliyorum, dinliyorum.

ŞAHİN TİN (Denizli) – İGE’nin burada sermayesini güçlendirmek için 69 tane birlikten biriken paraların sermaye olarak aktarılması konusu var. E, baktığımda bu kanun beni ilgilendiriyor tabii ki yani. Helal akreditasyondaki şeyler...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Cezalar...

ŞAHİN TİN (Denizli) – Uymayanlara cezaların artırılması gayet doğal. Yani bir de biz sadece Müslüman ülkelere yapmıyoruz, biz onu söylüyoruz.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Cezayı verirsek ihracat artacak.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Tahsin Bey, bir de bir şey daha söyleyeyim size: Biz sadece Müslüman ülkelere helal ürün satmıyoruz, aynı zamanda İsrail’e ve Yahudi vatandaşlara da; onu da bilin yani.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Zaten İsrail’i çok seviyorsunuz, biliyoruz onu.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Ya, bütün şeyi bozdun, ne güzel hazırlık yapmışım ben.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Lütfen sataşma yapmayalım.

Şahin Bey, ortama konuşalım lütfen, kişilere hitap etmeyelim.

Buyurun.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Şimdi...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Bitti konu, kalmadı ki.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Kalmadı, bitti ki zaten. Ben her şeyi çözdüm şimdi burada.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Bulaşmadan konuşamıyorsunuz.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Bakanlığımıza, Sayın TİM Başkanımıza çok teşekkür ediyoruz.

Bakın, Ben, TİM’in bütün organizasyonlarına katılıyorum, dolayısıyla üyesiyim de, seçimlere de katılıyorum. Birçok arkadaşımız görev yapıyor. Yani bugün fuarların düzenlenmesi... Yani şeye takılmıyorum, yani reklam vergisini şu almış bu almış, kalmış gitmiş; buralarda değilim ben. Bizim için önemli olan; biz ihracatı geliştirme için arkadaşlar, muhalefet iktidar... Ne yapalım yani? İthalatı nasıl azaltabiliriz, nerede sıkıntı var? Yani hammaddeyle ilgili benim ortaya koyduğum nokta, enerji, doğal gaz, efendim madenler, Türkiye’de olmayan yeraltı kaynaklarından kaynaklı bizim burada ne var? İthalat şeyimiz var.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Hiç zoruna gitmiyor mu? Kadın, devleti 143 milyon dolandırmış, gitmiş. Hiç zoruna gitmiyor mu? Reklamı ilgilendiren...

ŞAHİN TİN (Denizli) – Bir dakika Tahsin Bey, müsaade edin, bitireyim, anlatamıyorum derdimi.

Şimdi, “Buğday ithal ediyoruz.” diyorsunuz, muhalefet diyor ki: “Buğday ithal ediyorsunuz.” Arkadaş, bizim Türkiye’de üretilen buğdayımız bize yetiyor. Biz ithal ettiğimiz buğdayı un yapıyoruz, makarna yapıyoruz, yurt dışına satıyoruz. Al, ihracat rakamları burada, Ticaret Bakanlığı burada, Genel Müdürlüğümüz burada; açıklasın. Niye bunu siyasi, politik silah olarak kullanmaya çalışıyorsunuz Allah aşkına, doğru olan bir şey varken? Hadi bakalım, buyur, buna cevap verin.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Yok, kullanmıyoruz.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Arabistan’a makarna mı bağladınız?

ŞAHİN TİN (Denizli) – Her şey satıyoruz, makarna satıyoruz, her şeyi satıyoruz.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Evet arkadaşlar, lütfen.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Arkadaşlar ben çok teşekkür ediyorum. Güzel bir kanun olmuş, bu TİM Başkanına teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Şahin Bey, teşekkür ediyoruz.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Rica ederim.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Müzeyyen Hanım, buyurun.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli Başkan, çok değerli milletvekillerim, Sayın Bakan Yardımcıları, TİM Başkanı ve yönetim kurulu üyeleri, değerli bürokratlar, değerli uzman arkadaşlar, basından kimse yok herhâlde; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle Başkanım, şu anda öğrendim ben, merhum amcanıza Allah’tan rahmet, size de başsağlığı ve sabır diliyorum. Özur dilerim, haberim olsa arardım, şu anda haberim oldu, başsağlığı diliyorum tekrar.

Bir de Organize Sanayi Bölge Başkanımızın ve Adana Sanayi Odası Başkanımızın davetleri var grubumuza, Komisyonumuza, onu da buradan iletmek boynumun borcu. Hâlâ “Bekliyoruz Sanayi Komisyonunu Adana’mıza.” diyorlar. Bu daveti de buradan iletmış olayım.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Teşekkür ediyorum, haklılar. Geleceğiz inşallah.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Ben teşekkür ederim.

Evet, yine, alelacele önümüze konulan bir yasayla karşı karşıyayız. Defalarca bunu tekrarlıyoruz, hani muhalefetle paylaşılıp, üzerinde konuşulup tartışılması gerekiyor. Tabii, defterinizde çok silgi izi var çünkü hep çok yanlış yapılıyor maalesef. Yine, böyle bir kanun taslağıyla karşı karşıyayız.

Öncelikle şunu belirtmem gerekiyor: Bütün konuşmacılar, özellikle iktidar milletvekilleri ve sayın sunucular, işte ihracatın çok yüksek olduğunu ve ülkemiz yararına çok iyi şeyler yapıldığından dem vurdu ama ben hakikaten, vatandaşa yansımalarının ne olduğunu çok merak ediyorum. Örneğin, yılbaşında, eylülde 8,27 lira olan demir neden hâlâ şu anda 15,6 yani neredeyse 2 katına ulaşmış durumda. İnşaat sektörü neredeyse durma noktasına gelmiş. Gerek kamu müteahhitleriyle gerek inşaat müteahhitleriyle konuştuğumuzda Adana’da ramazanda özellikle yaptığımız ziyaretlerde ödemelerin yapılamadığı, kamu müteahhitlerine ve diğer sektörde de inşaat sektöründe de işlerin durma noktasına geldiğini dikkatlerinize sunmak isterim.

Yine, gübrede fiyatlar neden 4 kat arttı? Benzer şekilde, her alanda, çimento örneğin ihraç ettiğinizi söylüyorsunuz ama ülkede çimentonun fiyatı 4 kat arttı. Neden iç piyasada ucuzlatmak ve burada kullanmak yerine ihraç etmek tercih ediliyor? Eğer ülkede bu kadar ihtiyaç varsa ve 4 kat da artıyorsa çimento fiyatı doğrusu bunun da ortaya konulması gerekiyor. Ve neden TÜİK rakamlarına

göre hâlâ enflasyonumuz yüzde 70'lerde ve yüzde 26 olan maden ihracatı milyonlarca yılda oluşan ve bir daha yerine konulamayacak, millî rezervimiz olan madenlerin böyle apar topar satılma telaşı neden? Neden bunlar uç ürüne dönüştürülmeden ihraç ediliyor ve yerine tekrar konulamayacak bu millî zenginliklerimiz böyle bir canhıraş şekilde neden satılmaya çalışılıyor? Bunu da sormak isterim doğrusu.

Yine, mevcut kanun teklifine gelecek olursak... Kanunun 1'inci maddesinde belediye gelirlerinin tirpanlanacağı -birçok arkadaşımız zaten bahsetti- ilan ve reklamlar konusunda vergi muafiyeti tanınması, belediye gelirlerinde ciddi bir azalmaya sebebiyet verecek. Hani diyorsunuz ki: "Yok, böyle bir niyetimiz yok." ama bu düzenlemeyle 11 büyükşehir belediyemizde ekonomik, idari, teknik ve sosyal alanlarda sürekli yetkilerin daraltılmasına dair bir çalışma var. Bunu nerede görüyoruz? Örneğin, İller Bankasının sağlamakta olduğunu kredilerin yüzde 4,5'i CHP'li belediyelere tanınırken yüzde 90-95,5'i maalesef Adalet ve Kalkınma Partili belediyelere sağlamıyor, mesela bir örnek göstermek gerekirse. Yine, örneğin, belediyelerin elinde olan imar yetkisi; bir riskli alan ilan edilerek kupon araziler yaratılıyor ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığının uhdesinde verilerek âdeta yandaş müteahhitlere buralar peşkeş çekiliyor. Yani bütün bunlar gözümüzün önünde cereyan ederken hani sanki belediyelerle ilgili çok iyi niyetli yaklaşımlar... Ya bırakın onu, pandemi döneminde toplanan paralara dahi el konulan bir ortamda şu maddenin iyi niyetle konulduğunu söylemek çok mümkün değil. O zaman sorarız: "Yirmi yıldır neden bu uygulamayı yaptınız da bugün getiriyorsunuz?" diye, bu maddeyi sormayı burada bir borç biliriz elbette.

Yine, serbest bölgelere yönelik yoğun talebi karşılamak ve atıl firmaların tahliyesini kolaylaştırmak için getirilen 2'nci madde, kurulacak komisyona tanınan geniş yetkiler bağlamında bir sorun yaratacaktır. Komisyon, tanıdığı sürenin sonunda üstyapıdaki mallarını çıkaramadığı gerekçesiyle kullanıcı firmanın üzerindeki rehin, ipotek, haciz gibi şerhleri kaldırma yetkisine sahip olacaktır. Verilmiş bir yargı kararının ya da üçüncü kişilerin hak ve alacaklarının komisyon sayımı tespitiyle kalkmış sayılması yani bu geniş yetki, hız uğruna üçüncü kişilerin alacaklarını ve firmanın mülkiyet hakkını ihlal etmesi tehlikesini beraberinde getirmektedir. Bu da bence göz önünde bulundurulması gereken bir durum. Düzenleme, serbest bölgenin kurallarını ihlal eden, diğer girişimcilerin bölgeye girişine engel olan firmaların komisyon eliyle ve bazı temel hakların özüne dokunarak ne pahasına olursa olsun yaka paça dışarı atılması sonucunu doğurmalıdır.

Yine, kanunu, kamu kurumu niteliğindeki TİM'de mülkiyetle ilgili... Yani mülk transferi kamu kurumları arasında olur arkadaşlar. Burada kanuni prosedürler uygulanmadan... Bir mülk transferine yani TİM'e bir mülk verilmesine elbette karşı değiliz ama hani kamu kurumu niteliğinde, kamu kurumu değil; bir kamu kurumundan kamu kurumu niteliğine böyle bir transferin yapılmasını da doğru bulmadığımızı buradan ifade etmek durumundayım.

Yine, cezalarda bir orantı olmalı bu kanun teklifinde. Piyasada güvenilir olmayan helal akreditasyonu engellemek üzere 9'uncu ve 10'uncu maddede yapılan düzenlemede, İslami ürün hizmet pazarına ilişkin küresel standartlara uyum amaçlı kurulan Helal Akreditasyon Kurumu hakkında 2017 yılında Cumhuriyet Halk Partisi olarak bir muhalefet şerhimiz var. 1,9 trilyon dolarlık ürün hizmet hacmindeki İslami pazara açılma sorunumuzun kökeninde buradaki yasal boşluk değil, ekonomi ve dış politika sorunlarımızın olduğu 2017'de de ifade edilmiş. Bana göre bugün de çok değişen bir şey yok, aynı sorun devam ediyor. Yine, kurumsal ve yasal mevzuat eksikliğinden değil, siyasi ve diplomatik hatalarda bunu aramak gerektiğini düşünüyoruz. Beş yıl önceki şerhte helal ürün hizmet belgelendirme ve akreditasyon süreçlerine dair boşlukların piyasadaki güven unsurunu sağlamaktan uzak olduğunu Cumhuriyet Halk Partisi olarak belirtmiştik. Getirilen bu teklif beş yıl önceki şerhte savunduğumuz

eksiklikleri doldurmaktan uzaktır. Kurum, kuruluşundan bugüne kadar 14 kuruma olumlu akreditasyon sertifikası vermiştir; 2022 Nisan itibarıyla 6 -arkadaşlar, yanılıyorsak rakamları düzeltirsiniz lütfen-2021’de 4, 2020’de 3, 2019’da 1 kuruluşu akreditasyon verilmiş. 2022 Şubatında yayımlanan yıllık faaliyet raporuna göre, Kurumun 52 personeli var; 2021 başlangıç ödeneği 6 milyon 455 bin lirayken yıl içinde aktarılanlarla beraber toplam ödenek 8 milyon 254 bin liraya varmış. HAK’ın 2022 başlangıç ödeneğinin ise 2021 başlangıcına kıyasla yüzde 45 artışla 9 milyon 390 bine yükseldiği bu raporlarda ifade edilmektedir.

Değerli milletvekilleri, Hükümet, maalesef, bölge ülkelerinden gelebilecek uzun vadeli yatırımları ülkemize çekememektedir. İhracat kanallarını kendi siyasi hatalarıyla daraltmış, bölge ekonomileriyle dostane ve sürdürülebilir ilişkiler geliştirmemiştir. Ekonomimiz ithalata, tüketime, borçlanmaya ve sıcak paraya dayalı olarak yürütülüyor, yürütülmeye devam ediyor. Piyasalar ne yazık ki her gün ama her gün yeni krizlerle boğuşmak durumunda bırakılmış. Bizler piyasaların güven duyması için hukukun ve özerk kurulların bağımsızlığının sağlanması, Ekonomik ve Sosyal Konseyin toplanması gerektiğini bir kez daha buradan vurgulamak istiyoruz ama Hükümet ne yazık ki uygulamalarıyla tam tersi bir durumu gerçekleştiriyor.

İktidarın Türk lirasına hızla değer kaybettirmeye başladığı 2021 Ekim ayında 1,5 milyar dolar seviyesinde olan dış ticaret açığı, TL’nin değerinin yarısından fazlasını kaybetmesine rağmen açılmaya devam ediyor, bu makas sürekli açılıyor. Ülkeler ithalatı azaltabilmek için paralarına zaman zaman kontrollü olarak değer kaybettirmeyi bir seçenek olarak kullanabildikleri elbette bilinen bir gerçek. Başta enerji olmak üzere, ham madde açısından dünyanın en fazla dışa bağımlı ülkelerinden biri olan Türkiye için bu tür bir politika ithalatı azaltmıyor, belki biraz ihracatı artırıyor, ekonomik dengesizlikleri büyütüyor, Türkiye’nin ithalata bağımlılığı artıyor. Bu bağımlılığı göz ardı ederek Eylül 2021’de uygulamaya konulan böyle bir politikanın başta enerji olmak üzere, uluslararası emtia fiyatlarının arttığı bir döneme de denk gelmesi, yüksek enflasyon, yüksek dış açık, düşük büyüme ve yoksullaşma olarak sonuçlanıyor.

Türkiye’nin ihracatının nisanda yüzde 24,6 oranında artarak 23,4 milyar dolara, ithalatının ise yüzde 34,9 artarak 29,5 milyar dolara yükseldiği de ifade edildi az önce de. Dış ticaret açığı ise yüzde 98,1 oranında artarak 6,1 milyar dolara çıkmış durumda; bu, önemli bir rakam arkadaşlar, bence önemli bir oran. Dış ticaret açığındaki büyüme ve cari işlemler açığının da büyümeye devam edeceğini göstermekte bu oran. Ocak-Nisan döneminde ihracat yüzde 21,7 oranında artarken, 83,6 milyar dolar olurken ithalat yüzde 40,1 oranında artarak 116,1 milyar dolara kadar çıktı. Bu dönemdeki dış ticaret açığı yüzde 129 oranında büyüdü ve 32,5 milyar dolara kadar çıkmış bulunuyor.

Kur korumalı mevduat, ihracat dövizlerinin yüzde 40’ını satma zorunluluğu, reeskont kredilerinden geri dönüşlere rağmen Merkez Bankasının brüt döviz rezervi erimeye, artan swap borçlarına rağmen eksi durumdaki net rezervi de her geçen gün daha fazla eksiye düşmeye devam ediyor. Swap borçları hariç net rezerv eksi 47,6 milyar dolara kadar düşmüş bulunuyor. İktidarın kur korumalı mevduatla faiz riskini ve enflasyona endekli tahvillerle enflasyon riskini üstlendiği bankacılık sektörü kârını bu yılın ilk çeyreğinde yüzde 138 oranında artırarak 39 milyar dolara çıkardığı bilinmekte. İktidar sözcüleri hiçbir ekonomik temeli olmadığı hâlde, faiz oranlarını indirmek için yola çıktıklarında “Paradan para kazanma dönemi bitecek.” söylemiyle öne çıkmışlardı, bu yılın ilk üç ayındaki sonuçlar paradan para kazananların tarihlerinin en parlak dönemini yaşadığını göstermekte.

KOBİ’lerin bankacılık sektörüne olan borçlarının martta bir önceki aya göre 156,1 milyar lira artarak 1 trilyon 330 milyar liraya kadar yükseldiği biliniyor.

Girdi maliyetlerinde yüzde 100'e varan artışlar yaşanan tarım sektöründen bankacılık sektörüne kadar olan borçlar büyüyor. Sektörün borcu martta 5,6 milyar lira artarak 182,9 milyar liraya çıktı.

Gelirleri ve tasarrufları enflasyon karşısında eriyen vatandaş, gelirlerinin yetmediği, zorunlu harcama ve borç ödemelerini yapabilmek için hızla borçlandıkları, yine hepiniz tarafından bilinen bir gerçek. Vatandaşların sadece bankalara olan kredi kartı ve tüketici kredisi borçları 22 Nisan itibarıyla 1 trilyon 96 milyar lira oldu. Hem döviz hem de Türk lirası cinsinden kredi notu "yatırım yapılmaz" seviyede bulunan Türkiye risk primi, geçen hafta yeniden 600 sınırını aştı. Türkiye, ne yazık ki savaşta Rusya'dan sonra dünyanın riski yüksek ikinci ülkesi konumunda, savaşta mıyız arkadaşlar?

Değerli milletvekilleri, ülkemiz ekonomisinin bel kemiğini KOBİ'ler oluşturuyor. KOBİ'lerde toplam girişim sayısı yüzde 99,8'ini oluşturuyor. Buna karşılık istihdamın yüzde 72'si, personel maliyetinin yüzde 49,2'si, cironun yüzde 49,4'ünü, üretim değerinin yüzde 42,7'sini, faktör maliyeti ile katma değer yüzde 41,3'ünü oluşturuyor ama gelin görün ki KOBİ'lerin bankacılık sektörüne olan borçları mart ayında bir önceki aya göre 156,1 milyar lira artarak 1 trilyon 330 milyar liraya yükseldi. Yani KOBİ'lerden vatandaşa, ziraatçıdan esnafa hangi alana bakarsanız bakın arkadaşlar, borç batağında olan bir kesimle karşı karşıyayız.

Yapısal sorunları çözüme ulaştırmadıktan sonra günöbirlik ve sürdürülemez kanun teklifleriyle bu işin üstesinden gelineemediği açıktır. Türkiye'de ne yazık ki güven erozyonu artmış ve yatırım iştahı tümüyle tıkanmıştır. Yaratılan kamu kaynağını kamu kaynağına dönüştürüp sınırlı bir kesime pay etme çabalarından derhâl vazgeçilmelidir.

Ayrıca bir şeye daha değinmeden geçemeyeceğim, belki buranın konusu değil ama... Pandemiyle mücadelenin sona erdirildiği şu günlerde kafe, restoran gibi müzikli eğlence yerlerinde gece 12'den itibaren uygulanan yasağın bir saat ötelenerek saat 1'e alınması, aslında hayatın her alanında serbestlik sağlanırken müzik sektörüne neden böyle ketum davranıldığı, yaşam alanlarına müdahalenin en önemli örneklerinden birinin göstergesidir. Pandemide ne yazık ki en az 103 müzisyen, ekonomik nedenlerle intihar etmiştir. Bu drama daha ne kadar seyirci kalınacak, gerçekten merak ediyoruz, burada buna da değinmeden geçemedim.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Müzeyyen Hanım, teşekkür ediyorum.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Ben teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Semra Hanım, buyurun.

SEMRA KAPLAN KIVIRCIK (Manisa) – Sayın Başkan, Komisyonumuzun kıymetli üyeleri, bugün Komisyonumuza katkı vermek için Komisyon haricinde katılmış bulunan sayın milletvekillerimiz, sayın Bakanlık temsilcilerimiz, meclis ve birliklerimizden kanunumuzun daha mükellef ve etkili bir hâle gelmesi için katkılarını sunmak üzere bugün bizimle birlikte olan kıymetli katılımcılar; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum. İnşallah çalışmalarımızın sektörlerimiz, devletimiz için hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Konuşmaları dinledik, hep birlikte dinledik. Ben biraz daha realist, biraz daha realite üzerinden konuşmaya çalışacağım. Ne yazık ki her şey kağıttan okunduğunda gerçek olmuyor. Oranlar, kâğıttan okuduğunuz zaman, dışarıda, sanayinin sokaklarında, caddelerinde gezdiğinizde ya da masada yatırımcı, girişimci, taşın altında eli olan insanlarla karşı karşıya oturduğunuzda paylaştığınız diyalogla örtüşmüyor.

Müzeyyen Hanım'ın oranlarını, rakamlarını dinledik ama ben sahaya çıktığımda bunu görmüyorum Vekilim.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Ben de sahada tam tersini...

SEMRA KAPLAN KIVIRCIK (Manisa) – Hepimiz Sanayi Komisyonu üyesiyiz, hepimiz sanayicilerle birlikteyiz. Elbette ki hepimiz belli birikim ve donatıya sahibiz. Ben özellikle gelişmiş bir sanayi bölgesini temsil eden bir vekil olarak sanayinin bir miktar daha duygu ve düşüncelerinden size bahsetmek istiyorum.

Manisa ili olarak 13 tane organize sanayi bölgesine sahibiz, sadece organize sanayi bölgeleri çapında bahsediyorum, tabii ki bunu besleyen yan sanayi ve tedarikçi firmalarımızın da aynı oranda gelişmiş ve ihtiyaç talebinde olduğunu da sizin eklemenizi rica ediyorum. 13 tane organize sanayi bölgemizden 8’inin gelişme talebi var ve bu gelişme talepleri, talep toplanmış, şu anda yatırımcısı hazır olan bölgeler. Biz sanayicimize gittiğimizde, üreticimize gittiğimizde bizim karşımıza çıkan talep şudur ki: “Üretim için alan istiyoruz. Üretim için yeni proses kuracak destek ve bina, yatırım yeri istiyoruz.” Biz, artık dünyada aranılan bir marka hâline geldik.

Bugün Covid’in hızlandırmış olduğu, Covid öncesinde de reel olarak yaşamakta olduğumuz bir Türkiye’nin pazar payı gerçeği var. Sanayicimize gittiğimiz zaman Covid’de kapıların, gümrük kapılarının daha daraltılmış olarak geçişkenlik sağladığı ya da kapatıldığı dönemlerde dahi sanayicimiz talepleri karşılayabilmek için özel düzenlemelerle çalışma taleplerini bizlere iletiler. Bugün, sanayicimiz, tabii ki, bu kadar çalışma talebini, bu kadar ham maddeyi, bu kadar yatırımı, taşın altına elini koyarak üretim prosesi kurma ve yeni bina yapma talebini; bunları kendilerine saklamak için mi veya bunları “Kenarda dursun, atıl sermayeyi tüketelim.” diye mi yapıyor? Sanayicimiz üretiyor, ürettiğini de -elbette ki bir pazar payı var- satışı sunabiliyor; karşısında alıcısı var ki artırıyor. Şimdi bu realite üzerinden konuşalım lütfen. Hani sanayicimiz: “Biz üretiyoruz, karşımızda talep var. Lütfen bize devletimiz, birliklerimiz, Meclisimiz daha da ön açsın.” derken şimdi bu kâğıt üstündeki konularla kanunu iyileştirmek adına yol alamayız.

O anlamda Kıymetli Tahsin Vekilime de küçük böyle bir parantez açıp bırakmıştım; kendileri bir latifede bulundular: “Yani biz şimdi Meclise destek verince ihracatçımız mı güçlenecek?” diye. Kıymetli Vekilim, hepimiz seçilmişiz, hepimiz temsil ettiğimiz kişilerin sesiyiz; o yüzden ben ihracatçı meclislerimizi, ihracatçı birliklerimizi güçlendirmenin sektörü güçlendirmek olduğu noktasında sizinle -bir seçilmiş olarak- görüş birliğinde olduğumuzu düşünüyor, bunu sadece latife olarak söylediğinizi kabul ediyorum.

O anlamda elbette ki devletimizin, Bakanlığımızın, meclislerimizin, birliklerimizin, üreticimizin, sanayicimizin ve taşın altına elini koyan her bir ferdimizin önünü açmak, yol almalarını sağlamak noktasında sağladığı dolaylı ve direkt destekler sayesinde Türkiye sanayisi, üretimi bugün, bu noktaya gelmiş durumda. O yüzden ben birliklerimize, Meclisimize, Bakanlığımıza; her bir temsil ettiğimiz yatırımcı ve sanayici adına teşekkür ediyorum. Çabalarımız sayesinde, bugün, artık dünya genelinde küresel anlamda aranılan bir Türkiye markasına sahibiz. Artık biz siparişlerin, bugün işte... Ben kendim de sanayiciyim, ben kendim de ihracatçıyım; Avrupa’nın çeşitli ülkelerine ihracat yapan bir sektördeyiz ve bugün artık lojistik avantajıyla, kalite avantajıyla, hareket kabiliyetiyle, üretim kabiliyetiyle birçok ülkenin yerini almış durumdayız. “Başka ülke yerine bunu artık sizden talep ediyoruz.” diye aranılan üretici konumuna gelmiş durumdayız. Elbette, dediğim gibi, bunlar... Biz artık çantamızı alıp ülke ülke, firma firma gezip bir muhatap bularak bu yolu almış değiliz. Bunlar Bakanlığımızın gayretleridir, bunlar birliklerimizin gayretleridir, bunlar Türkiye İhracatçılar Meclisinin gayretleridir, bunlar bizim ülke itibarımızdır, bunlar güçlü ekonomisi olan, güçlü ülke olmanın gereğini yerine getiren Türkiye’nin kazanımlarıdır. Bizler de üreticiler olarak, sahada bu prosese katkı veren her bir tedarikçi olarak -çünkü birlikte büyüyoruz, ana üreticiler kendilerine mamul, yarı mamul ya da ham madde sağlayan

kişilerle birlikte, firmalarla birlikte büyüyorlar- hep birlikte, bütünleşmiş bir şekilde genişletiyoruz halkayı. O anlamda ben katkılarından dolayı, dediğim gibi, paydaşlara teşekkür ediyorum ve gerekli yasal düzenlemelerle birliklerimizin, Meclisimizin daha da yolunu açmış olmaktan onları, sanayicinin, üreticinin yanında olmaları adına güçlendirmiş olmaktan dolayı memnuniyet duyduğumu ifade ediyorum.

Yasa teklifini hazırlayan arkadaşlarımıza, Bakanlık yetkililerimize teşekkür ediyor, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Semra Hanım’a teşekkür ediyorum.

Vehbi Bey, sorunu bulduk, sistem bir ara tıkanmış ve arkadaşlar yenilemişler, o yüzden siz şu an en geriye düşmüşsünüz ama iddiamıza binaen size şu an söz veriyoruz.

Buyurun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Çok teşekkür ederim.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Söz veriyorum, bundan sonra da olmayacak.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Aynı zamanda başsağlığı dileklerimi de iletmek istiyorum, biz atlamışız, duymamışız, geç de olsa başsağlığı dileklerimizi ilettik.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Sağ olun, Allah razı olsun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Şimdi, eminim ki hangi siyasi partiden olursa olsun buradaki bütün Komisyon üyelerimizin bu ülkenin ihracatının artmasından mutsuz olacak hâli yok, hiçbirimizin böyle bir derdi, tasası, kaygısı olamaz ama şimdi, mesela, mdf ihracatı artıyor, mdf ihracatının artması bu ülkede mobilya sektörünün doğru olduğu, doğru şekilde işlediği manasına mı geliyor? Bugün, mesela, taksitle buraya geldim, 32 yaşında bir taksi şoförü, asgari ücretle çalışıyor “Evlenmek benim için hayal oldu.” diyor. “Hayırdır.” dedim. “Ya, hadi, kiralık yüksek bir şekilde kiralık ev bulduk, evi nasıl donatacağız, nasıl mobilya alacağız?” diyor. Yani, mdf ihracatının çok artmış olması o ülkede sektörün çok iyi olduğu manasına gelmez. Benzer durum çimento için de geçerli. Mesela, çimento ihracatı artıyor ancak Cumhurbaşkanı daha iki gün önce konut sektörüne 20 milyar liralık finansman sağlamak durumunda kaldı. Demek ki inşaat sektöründe de işler pek doğru gitmiyor ki böyle bir tedbir alınmak zorunda kalındı. E, çimento ihracatı yapılıyor. En basit, en güncel örneklerden bir tanesi; mesela, daha düne kadar süt tozu ithalatçısı konumunda olan Türkiye -yanlış hatırlamıyorsam- belki de tarihinde ilk defa süt tozu ihracatı yapıyor, ihracat rekorları kırılıyor. Şimdi, süt tozu ihracatı yapılıyor olması bugün süt sektörünün doğru işlediği manasına geliyor mu? Şimdi, bunun üzerinde bir gidelim hep beraber.

Yani, bir kere şunu ortaya koymak lazım: Bu ülkedeki hayvan sayısı gerçeği yansıtmıyor, daha önce biz bunun tartışmasını yaptık. “Şu an 18 milyon büyükbaş hayvan var.” deniliyor ama rakamın ne olduğu tam olarak bilinmiyor çünkü ağıllara gidiyoruz, ağıllar ya tamamen boşalmış ya yarı yarıya boşalmış. Bugün gebe hayvanların, sağmal hayvanların kesime gittiğini Türkiye’de herkes biliyor.

TÜİK’e göre bu ülkede süt üretimi düşüyor, peynir üretimi düşüyor; üretim düşüyor. Tüketim... Daha dün Akhisar’daydım, dün değil, evvelsi gün Akhisar’daydım; şarküterileri dolaştım, çiğ süt satıyorlar. “Beş ay evvel günde 250 litre çiğ süt satıyordum, bugün 100 litreye düştü.” diyor. Ve yeni zam yolda, korkarım bunu da satamayacağız. Peynir satışları... Peynir satışlarını TÜİK bile söylüyor. Peynir üretimi ve tüketimi azalmış durumda. İnsanlar artık lor peyniri, çökelek yiyorlar hatta kırık peynir yemek durumunda. Şimdi, bir tarafta ağıllar boşalmış yani üreticimiz yem fiyatlarından dolayı

hayvanlarını, süt hayvanlarını, gebe hayvanlarını satmak durumunda kalmış. Vatandaşımız pahalı diye süt tüketemiyor, peynir tüketemiyor, yoğurt tüketemiyor; bu hâle gelmiş ama süt tozu ihracatı artmış. Süt tozu neden artıyor? Tüketim yok. Sütün ne olması lazım? İşlenmesi lazım, süt tozu hâline getiriliyor. Şimdi, süt tozu ihracatının artması -burada belki sektörden insanlar vardır- süt sektörünün doğru ve her şeyin yolunda olduğu manasına mı geliyor? Hayır.

Arkadaşlar, evet, ülkemizde ihracat artıyor belki ama sürdürülebilir değil bu. Evet, ihracat belki istihdama katkı sağlıyor, elbette ki sağlıyor. Peki, bu ihraç eden firmalardaki çalışan insanlar evlerine ekmek götürebiliyor mu? Mutlaka götürüyor da, ne şekilde çocuklarını doyurabiliyorlar? Yani bir de bunlar üzerinde durmak lazım. Büyümeye mutlaka katkısı var ama bu büyümeden ülkede kimler faydalanıyor? En son açıklanan rakamlar var. Bu ülkedeki en yüksek gelire sahip yüzde 20'liğin payı her geçen gün artıyor. Demek ki bir şeyler yanlış gidiyor bu ülkede. Yani biz bir tek ihracat rakamlarına bakarak "Bu ülkede her şey doğru gidiyor, düzgün gidiyor." diyemeyiz, dersek kendimizi kandırılmış oluruz, vatandaşı kandırılmış... Gerçi vatandaş kanmaz çünkü vatandaş şunu çok iyi biliyor: Yani buzdolabını açtığı zaman karşılaştığı manzarayı her gün yaşıyor bu insanlar. Çarşıya, pazara haftada bir defa gidiyorlar ve onlar her gün bu ülkenin gerçeklerini yaşıyorlar.

Şimdi, başka bir şey, eylül ayına dönmek istiyorum. Eylül ayında bu ülkede faiz 19'du. Daha sonra Cumhurbaşkanı dedi ki: "Benim inancım gereği ben bu faizi indireceğim." Kademe kademe 14'e kadar indirdi. İndirirken de amaç şuydu: "Biz faizleri düşürerek enflasyonu düşüreceğiz." dedi. Daha sonra ne oldu? Dolar artmaya başladı, bu sefer de "Bir şey deneyeceğiz." dediler, "Çin modeli" dediler, "rekabetçi kur" dediler, "ucuz emek" dediler, "İhracatı artıracamız, cari açığı kapatacağız." dediler. En son geldiğimiz manzaraya baktığımız an -biraz evvel arkadaşlarımızın da söylediği gibi- nisan ayında, evet, rekor kırmışız, nisan ayında ihracat rekoru kırmışız. Herhâlde bundan daha üst bir rakam yok, 23 milyar 364 milyon dolarlık ihracat rekoru kırmışız. Yani bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 24'lük bir artış var. Bu, önemli bir rakam ama bir taraftan da ithalatta da rekor kırmışız. Yani işin tuhafı ihracatın ithalatı karşılama oranı geçen sene nisan ayında yüzde 85'ken yüzde 79'a düşmüş bu ay. Şimdi, hani cari açığı kapatacağız biz? Cari açık daha da fazla artıyor.

Esasında söylenecek çok fazla şey var ancak tüm bu yaşamış olduğumuz süreç... Özellikle bu ihracatın ben sürdürülebilir olacağı kanaatinde değilim. Bu ihracattaki artışın büyüme yapmış olduğu katkının, istihdama yapmış olduğu katkının ne yazık ki toplumun büyük kesimlerine herhangi bir katkısı yok. Bunu düzeltmemiz lazım. Ayrıca maddeler üzerinde de görüşlerimi bildireceğim.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Vehbi Bey, teşekkür ediyorum.

Şimdi, teklifle ilgili ikinci imza sahibi Zehra Hanım Komisyonumuzda. Kendisine söz veriyorum.

Buyurun Sayın Zehra Hanım.

Ayrıca Komisyonumuza hoş geldiniz.

ZEHRA TAŞKESENLİOĞLU BAN (Erzurum) – Sayın Başkanım, sağ olun, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, kıymetli milletvekillerim, kıymetli TİM Başkanım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bizler, 2021 yılında yatırım, üretim, ihracat ve istihdam odaklı ekonomik anlayışın aslında yirmi yıllık sonucunda da meyvesini alarak -biraz önceden beri bütün arkadaşlarımız söylediler- 240 milyar dolarlık bir ihracat seviyesine ulaştık. Sabahtan beri rakamları dinliyorum ama içimden şöyle geçiyorum, hemen ihracatla ilgili olduğu için söyleyeceğim: Keşke bizler geldiğimizde yani yirmi yıllık

iktidarımızın öncesinde, 2002 yılında geldiğimizde rakamlar 240 milyar dolar seviyesinde olsaydı da biz de 500 milyar dolar seviyesine getirseydik. Bir örnek vereceğim, burada madenci arkadaşlarımız var, maden sektörüyle ilgili çok bilgi verdiler. Ben de yıllarca Afrika'da madencilik yaptım, hâlen de bakır madenlerim var, dolayısıyla madenciliğin ne kadar zor olduğunu bilen bir insan olarak da konuşuyorum. Türkiye madenciliğinde 2002 yılına geldiğimizde ihracatımız 565 milyon dolardı yani bu rakamlar birkaç milyar dolar değildi ki biz geldiğimizde geriye gitsin. Ancak yine bizim yaptığımız çok efektif politikalarla 2021 yılı sonucunda 7 milyar 600 milyon dolarlık maden ihracatımız gerçekleşti ve 10 katına kadar artırdık. İthalatımızı da 5,6 milyar dolar seviyesinde yapmış olduk. Yani madencilikte ihracatın ithalatı karşılama oranı dengede gitti. Peki, neyi daha çok yaptık, neyi geliştirdik? Sadece bir şeyi söyleyeceğim; Eti Maden İşletmeleri Türkiye'nin gururu olan işletmelerden bir tanesi. Neyi çıkarıyor Eti Maden İşletmeleri? Dünya bor rezervlerinin yüzde 72'sini elimizde bulunduran Türkiye'deki bor madenini çıkarıyor ve işletiyor. Bundan önce, Eti Madende bor işleme tesislerine baktığımızda, mevcut çıkardığı kapasitenin sadece yüzde 20'sine yakınına işletip satabiliyordu. Şimdi, çıkardığı bu bor madeninin yaklaşık yüzde 85'ini işletip satıyor. Dolayısıyla, bizler iktidara geldiğimizde, hani öyle rakamlara baktığımızda, aslında hakikaten aldığımız yol katbekat fazla. Tabii ki anlıyorum yani insanın muhalefet etmesi kadar kolay bir şey yok ama hakkaniyetle eleştiriyor olmak lazım. O yüzden de geldiğimiz nokta neresi ve biz nereye kadar geldik; bunu beraberce kıyaslamak lazım.

Bir başka şey, bakır madeniyle ilgili geçen sene Siirt'te özel sektör ve uluslararası yatırımcıların desteğiyle açılan çok ciddi bir bakır yıkama tesisi var. Ben bakır çıkartıyorum, ne kadar zor çıkarıldığını görüyorum. En önemlisi bakır işletme tesisleri ve Türkiye'de maalesef bakır işletme tesisleri ciddi anlamda zarardaydı. Yine Enerji Bakanlığımızın yaptığı akıllıca politikalarla hem Türkiye'de bakır işletme kapasitelerimizi geliştirdik hem de 2002 öncesine baktığımızda yüzde 10'ların üzerinde bakır ihracatımızın artışlarını gerçekleştirmiş olduk. Dolayısıyla, aslında, Türkiye'nin, evet, önemli açıkları var ithalatta, kabul ediyoruz ama onlarca alanla ilgilendiğimiz gibi, bu alanla da ilgilimiz ve bu alanların da çözümünü yine AK PARTİ iktidarıyla gerçekleştiriyoruz.

Kanun teklifiyle ilgili söylemem gerekirse, ihracatı gerçekleştirirken hepimizin en önemli şeyi aslında bir kefalete ihtiyaç duyuyor olmamızdı ve geçen sene burada... Ben Komisyonumuza da teşekkür ediyorum. Türkiye'de ihracatı yaptım ama ben dolaylı olarak yaptım; Sudan'a ilaç sattım, Tanzania'ya ilaç sattım, tarım aletleri sattım; Uganda'ya, Ruanda'ya farklı ürünler gönderdim. Dolayısıyla, ihracatı geliştirirken en önemli sıkıntımız, aslında finansmana erişim noktasındaki sıkıntılarımızdı. İhracatı Geliştirme Anonim Şirketini kurarak aslında bu finansmana erişim noktasındaki sıkıntıları da bertaraf ettik. Ancak geldik gördük ki talep çok fazla olunca sermaye yapısını güçlendirmek lazımdı. Bu anlamda da ihracatçı birliklerimizin -yine Ticaret Bakanlığımızın oluru doğrultusunda- yedek akçelerinin bir kısmını İhracatı Geliştirme AŞ'ye aktararak aslında ihracatta hepimizin karşılaştığı finansmana erişim ya da finansmanın genişlemesi noktasında kaynak sağlamış oluyoruz yani bana göre, kanunun en önemli noktalarından bir tanesi bu.

Bir başka şey, yine arkadaşlarımız haklı olarak fuarlarla ilgili eleştiride bulunuyorlar. Ya, arkadaşlar, mevcut Türkiye'deki 81 belediyenin yüzde kaç muhalefette, yüzde kaç iktidarda? Yani bu kanunu çıkardığımızda iktidarda olan AK PARTİ belediyeleri de etkileniyor yani sadece buradan CHP'li belediyelere bir mağduriyet çıkarmanıza gerek yok ki.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Büyükşehir belediyeleri...

ZEHRA TAŞKESENLİOĞLU BAN (Erzurum) - Fark etmiyor. Erzurum Büyükşehir Belediyesi de Doğu Anadolu da...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Fuarlar...

ZEHRA TAŞKESENLİOĞLU BAN (Erzurum) – Yok, fark etmiyor, ben kendi ilimden bahsedeceğim. Doğu Anadolu'nun en büyük fuar merkezi, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın destekleriyle gerçekleştirdiğimiz ve Recep Tayyip Erdoğan Kültür Merkezi diye addettiğimiz fuar merkezi; yaklaşık 20 bin metrekare kapalı alana, toplamda 40 bin metrekare alana sahip bir fuar merkezimiz var ve burada da uluslararası fuarlar gerçekleştiriyoruz son iki senedir. Dolayısıyla, buraya da fuarla ilgili olan uluslararası firmalarımız geliyorlar yani bir tek büyükşehir belediyesi İstanbul ya da Ankara'dan dolayı değil.

Ha, soruna bakalım, nereden kaynaklandı? Ben bu haberi okuduğumda açıkçası ilkin Zaytung haberi zannemiştim ama maalesef, gördüm ki gerçekten var. Mart 2022 tarihinde İstanbul'da makinayla ilgili çok önemli bir fuar gerçekleştirilirken bir belediyemizin zabıtalrı, böyle sanki bir yerden mal kaçırılır da ona canhıraş bir şekilde mücadele eder gibi, fuar alanını bastılar ve onlarca firmanın, uluslararası firmanın tabelalarını çektiler. İnsanlar ne olduğunu dahi anlamamışlar. Kaldı ki hakikaten o tabloyu siz de izlediğinizde... Hatta ben Başkanla sordum, dedim ki: "Videoyu açayım mı? Sizin böyle bir usulünüz var mı?" Başkan da çok demokratik bir şekilde "Hayır, açmayın. Bizim öyle bir usulümüz yok." deyince ben de açmadım. Ancak videoyu siz de izlediğinizde görüyorsunuz ki Türkiye'nin imajına aykırı bir durum. Evet, burada siz ana muhatap olacağınız firmaya gidirsiniz, fuar alanını zabıtalarla basmak nerede? O zaman şunu gördük aslında: Bazen bir yanlışlık, hani bir musibet bin nasihatten evladır. Bu musibet de bize şunu gösterdi ki aslında belediyelerin gelirleri azalacak, evet, doğrudur ancak şu ana kadar zaten birçok belediye bundan, hani ana fuardan ilan reklam vergisi alıyor ama içeriği basayım -yani yirmi yıl boyunca AK PARTİ belediyesi yönetti- işte, fotoğraflayayım, oradan ilan ve reklam vergisi alayım diye bir derdi yoktu. Dolayısıyla bu musibeti görünce de bizinkiler de mecburen yani biz de Komisyon olarak, çok açıkçası gelen talepler doğrultusunda... Hele o dönemde -ne olur, lütfen; elinizin altında, basına benden daha rahat ulaşabiliyorsunuz- maden fuarını gerçekleştiren arkadaşların söylemlerini dikkate aldığınızda, bu maddenin ne kadar etkin olduğunu görebiliyorsunuz. 120'den fazla firma fuara katılırken o günkü baskından dolayı sadece 33 tane firma fuara devam edebildi. Bu, neyi gösteriyor? 90 tane firma, ne olduğunu anlamadan... Ya, ben Tanzania'da iş yaptım, Tanzania'da da ben fuara katılıyordum ama kimse gelip de hiçbir belediye gelip de benim standımı çekip de "Hadi bana ver." demiyordu, önceden gönderiyordu, vermezsem bir sonraki fuar açılışında bana ceza kesiyordu "İlan vergini vermemişsin; gel, ver." diyebiliyordu. Bunun usulü buyken zabıtalarla mı fuar alanını basmak lazımdı? Kendiniz de ihracatçısınız; herhangi bir ülkeye gittiğinizde, böyle bir durumla karşı karşıya kaldığınızda ne kadar hoşunuza gider? Ülke imajı bakımından çok kötü. Dolayısıyla bugün bu yaptı, yarın benim belediyem de yapabilir, başka belediye de yapabilir. Dolayısıyla insan endeksli olan bir konuda kanuni bir düzenleme koyalım ki insandan ziyade kurullarla ülkeyi yönetelim. Dolayısıyla getirdiğimiz kanun sadece sizleri ilgilendirmiyor, başta AK PARTİ'li belediyeleri de ilgilendiren bir durum. Dolayısıyla bu anlamda, ne olur, sadece kendi üzerinize alınmayın.

Yine bir başka şey; Helal Akreditasyon Kurumuyla ilgili söyleyeceğim: Ben o Kurumun kuruluşunda, şu an İstanbul Milletvekilimiz olan Başkanımızla, Milletvekilimizle beraber, gönüllü olarak özellikle Afrika ülkelerindeki ihracatı gerçekleştirirken ya da bu ülkelerden ithalatı gerçekleştirirken önümüzdeki sıkıntılar neler diye baktığımızda, en önemli konu helal sertifikasıydı. Aslında Şahin Bey'in söylediği çok doğru bir şey var. Koşer ürünleri ve helal ürünler aynı kıvamda oluyor. Dolayısıyla sadece pazarı bir Arap coğrafyası olarak değerlendirmemek lazım ama Türkiye'nin mukayeseli üstün olduğu coğrafi avantajlarda ve bölgedeki en önemli pazarımızda bu ülkeler olduğu için Helal Akreditasyon Kurumunun güçlendirilmesi de gerekiyor. Eğer olmadığı takdirde ne oluyor? Siz herhangi bir ürün alıyorsunuz, bunun üzerine "helal" damgası koyuyorlar, gerçekten var olup olmadığını bilmiyorsunuz.

Diyelim ki bu ürünü ihraç ettiniz, adam bunun helal olduğunu zannetti ama sonra araştırdı ki aslında o damga geçersiz bir damga. Dolayısıyla aslında uzun vadede ülkeye ciddi sıkıntılar veriyor. Biz de şuna geldik, dedik ki: “Madem kanun koyucunun en önemli görevi izleme ve değerlendirmedir. Biz izleme ve değerlendirme fonksiyonumuzu da yerine getirelim devlet olarak ve bu anlamda da suistimallerin önüne de geçelim. Dolayısıyla Helal Akreditasyon Kurumunun da bu anlamda yapısını güçlendirmek ve son tüketicinin de doğru bir şekilde bilgilendirilmesini sağlamaya gayret ettik.

Söyleyebileceğim bu kadar.

Son olarak şeyi söyleyeyim: Serbest bölgelerle ilgili olan konuyu dile getirirken -benim şehrimde de varmış, maalesef kapanmış; keşke kapanmasaydı ama açılması için ben ve diğer bütün milletvekili arkadaşlarımız canhıraş bir şekilde çalışıyoruz- neden kapandığını sorduğumda, işte bugün kararda yazılı olan unsurların da etkili olduğunu gördüm. Yani firmanın biri geliyor, yer alıyor, beş sene orada malzemesini koyuyor ancak sonra diyelim ki tasfiye ediyor ya da Erzurum’u çok uzak bulduğu için ya da başka bir yerdeki yeri çok uzak bulduğu için bir parça makinesi orda, on yıl boyunca gasbediyor; boşalt, boşaltmıyor; gel, aç, açmıyor; ben yapmaya gitmek istediğimde Serbest Bölge Başkanlığı “Yerin yok.” diyor. Dolayısıyla burada aslında kişisel mülkiyet hakkına tecavüzden ziyade kamunun kullanmadığı ya da yarı kamu eliyle işletilen organizasyonların daha efektif kullanılması var. Tabii ki gönül şunu ister: İhracatçı birliklerimizden de -ben yıllarca İstanbul Sanayi Odasında görev yaptım- odalarımızdan da bize gelen talepler varsa -ki vardır da muhakkak, sizlere de gelen talepler vardır- bu anlamda da ihracatın önünü de geliştirmek, üretimin önünü de geliştirmek, yatırımın önünü de geliştirmek; ne varsa hep beraber yapıyor olmak lazım. Tek gayemiz, ülkemizi hakikaten, Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün söylediği gibi, çağdaş ülkeler seviyesine getirmek. O da dediğim gibi, 2002 öncesinde keşke rakamlar böyle güldür güldür gelseydi de biz de o akan suyla beraber, coşkunumuza katbekat artırsaydık ama biz artırmaya, biz çalışmaya, biz üretmeye devam edeceğiz.

Ben, bu anlamda, kanuna hazırlık sürecimizde bize destek veren Ticaret Bakanlığımıza, TİM yetkililerine ve diğer kurum temsilcilerimize, Serbest Bölgeler Genel Müdürlüğümüze hassaten çok teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Zehra Hanım’a teşekkür ederim.

Arkadaşlar, Bakan Yardımcımız Tuna Bey’in bir yurt dışı seyahati var. O yüzden, ayrılmadan önce kendisine kısa bir söz vereceğim. Sizlerin konuşmasıyla ilgili varsa cevapları, yoksa genele ilişkin görüş ve düşüncelerini almak için söz veriyorum.

Buyurun Tuna Bey.

TİCARET BAKAN YARDIMCISI RIZA TUNA TURAGAY – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; çok özür diliyorum, maalesef seyahatim olduğu için erken terk etmek zorunda kalacağım.

Çok kısaca sayın vekillerimiz tarafından gündeme gelen konularla ilgili sizleri aydınlatmak istiyorum: Şimdi, EXIMBANK kredilerinden bahsetti sayın vekilimiz. EXIMBANK kredileri, aslında son dönemde günlük 100 milyon dolarlık limite ulaşmış durumda. Geçen seneye de karşılaştığımızda bugüne kadar kullandığımız krediler 15,8 milyar dolar. Kredi artı sigorta programı; 7,2 milyar doları kredi; 8,7 milyar doları da sigorta programı. Kredili müşteri sayımız da 10.953’ten 11.323’e, sigorta kapsamındaki müşteri sayısı da 5.484’ten 5.727’ye çıkmış durumda ve bunların yüzde 84’ü de KOBİ; onu bir açıklama gereği hissettiğim için açıkladım. Yani ilk başlarda, evet, sene başında birtakım sıkıntılar yaşanmıştı, kredi “line”ında ama şu anda açıldı, günlük 100 milyon dolarlık kredi kullanılıyor.

İhracatı Geliştirme Anonim Şirketiyle de ilgili çok kısa hazırunu bilgilendirmek istiyorum, arz etmek istiyorum: İhracatı Geliştirme Anonim Şirketi kuruldu biliyorsunuz, sizlerin desteğiyle, Sayın Meclisimizin kararıyla. İhracatı Geliştirme Anonim Şirketinin zaten yüzde 95'i ihracatçı birliklerimiz ve TİM'in ortaklığında, yüzde 5'i de EXİMBANK'ın ortaklığında ve şu anda da mevcut yapısıyla 1 milyar 461 milyon TL'lik bir öz sermayeye sahip. Bu öz sermayeyle de kullanılabilir kredi 23-24 milyar TL civarında. Şimdi, hazine garantisi de alacağız inşallah, bir 23-24 milyar TL de buradan ilave bir kredi kullandırma imkânımız olacak.

Bir şey daha yapıyoruz, onu da çok kısaca arz etmek istiyorum: Bankalar Birliğiyle toplantı yaptık, ticari bankaların da bu sistem içerisinde yer almasını istiyoruz. Yani dolayısıyla, yüzde 20 kadar bir pay da ticari bankalarımıza ait olacak, sermaye yapısı içerisinde. Öyle bir kurumsal yapıya kavuşturmak istiyoruz ki bu İhracatı Geliştirme Anonim Şirketi önümüzdeki yıllarda da kurumsallaşmış, profesyonelliği herkes tarafından kabul edilmiş, doğrudan doğruya ihracatı destekleyen ve ihracatta özellikle KOBİ'lerimizin finansmana erişimde yaşadıkları sıkıntıları ortadan kaldıran temel bir kefalet kurumu olsun. Bunun için de çalışmalarımız devam ediyor. O konuda da zaten bugünkü kanunda olan maddeye de baktığımız zaman, aslında ihracatçı birliklerimizin topladığı yedek akçelerden aktarımın da -yedek akçe zaten zorunlu durumlarda başvurulabilen bir kaynak- belli bir miktarının bizim İGE'nin sermayesine eklenmesi şeklinde oluyor. Yani dolayısıyla herhangi bir şekilde bir sermayeye tecavüz söz konusu değil. "Zaten orada bir oran belirtilmedi." deniliyor. Oran belirtilmemesinin temel nedenlerinden bir tanesi de ihracatçı birliklerimizin ihtiyaçları söz konusu olursa, bir oran belirtildiğinde o oranın altında kalınması tehlikesiyle de karşı karşıya kalabiliyor olmamız.

Diğer konulara geçmeye kalktığımızda ise evet, tabii ki amacımız ihracatımızı artırmak ve katma değeri yüksek olan ihracatımızı artırmak. Sayın vekilimiz buradayken bahsetti, Türkiye'nin birim ihraç fiyatının 1,20'ler civarında olduğundan. Türkiye'nin kilogram birim ihraç fiyatı 1,40-1,41'ler civarında. Evet, yüksek mi? Hayır, değil. Ama biz bunun içerisinde çimento, mermer, doğal taş gibi ürünleri çıkardığımız zaman 1,76'lara, 1,80'lere kadar ulaşıyoruz. Amacımız bunu daha da yukarılara taşımak. Şunu söyleyeyim: EXİMBANK'ta ve İGE'de de yaptığımız programlarla esas itibarıyla katma değeri yüksek yani yurt dışı katma değeri yüksek teknoloji yoğun sektörleri önceliklendiriyoruz. Bu konuda da bayağı detaylı bir model çalışmamız var; ne zaman arzu ederseniz sizlere de arz edebiliriz.

Fuarlar konusuna çok kısa değineceğim. Fuarlarda reklam ve ilan vergilerinde...

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ –Komisyon üyelerimiz "Çalışmayı isteriz." diyorlar, lütfen siz komisyonumuza iletirseniz, biz de Komisyon üyelerimize dağıtırız.

Teşekkür ederiz, sağ olun.

TİCARET BAKAN YARDIMCISI RIZA TUNA TURAGAY – Tabii, Başkanım, başüstüne.

Bu fuarlar konusunda -sayın vekilimiz de bahsetti- çok kısaca bir şeye değinmek istiyorum: Biliyorsunuz, İstanbul'daki en büyük fuar alanı İstanbul fuar merkezinin olduğu alan. Aynı zamanda bir de TÜYAP'ın fuar alanı var. TÜYAP'ın fuar alanı da Küçükçekmece Belediyemizin sınırları içerisinde. İstanbul Fuar Merkezimizin olduğu alan da bir başka belediyemizin sınırları içerisinde. Burada alınan "ilan ve vergi gelirleri" dediğimiz şey, aslında fuar içerisinde tabeladan bile vergi alınmaya başlanmış durumda yani Türkiye'nin diğer yerlerinde ya da İstanbul'da gerçekleştirilen diğer fuarlarda böyle bir tahsilat söz konusu değil. Yani burada herhangi bir şekilde belediye gelirlerini azaltmak için yapılmış ya da atılmış bir adım söz konusu değil. Bununla ilgili bir sıkıntı yaşandığı için burada bir düzenlemeye gidildi.

Diğer konulara geçince, şunu da çok açık ve net olarak ortaya koyalım: Evet, TİM Genel Sekreterliği ve İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği konusunda anladığımız kadarıyla sizin de kafanızda birtakım soru işaretleri var, onu da çok net konuşmak istiyoruz. Tabii ki TİM, Türkiye'nin belli temel ihracatçıları bünyesinde toplayan çatı kuruluşumuz. Buradaki temel noktalardan bir tanesi, orada herhangi bir şekilde yönetimde bir boşluk olmamasını arzu ediyoruz yoksa devlet olarak atamaları biz yapalım, her şeye biz karşalım gibi bir şey söz konusu değil. Zaten biz bu yolda TİM'le beraber yürüyoruz. Başkanımız da burada, kendisi de bu konuyla ilgili açıklama yapacaktır diye düşünüyorum.

Evet, ihracatımız 83,6 milyar dolar, yüzde 21,8 arttı. Her zaman bahsediliyor, ithalat da arttı. Evet, ithalat da çok arttı, doğru. İthalattaki artışa da temel olarak baktığımız zaman, petrol fiyatlarının nereden nereye geldiğini hepimiz biliyoruz, bundan iki sene önce... Hatta petrol fiyatları bir ara eksiye düşmüştü, 2020 yılına baktığımız zaman 40 dolarlık bir varil başına petrol fiyatından bahsediyorduk. Şu anda 113 dolarlardan bahsediyoruz, enerjinin getirdiği, doğal gaz fiyatlarının Rusya-Ukrayna krizinden sonra ortaya çıkardığı maalesef fiyatların yukarı doğru gitmesine yol açan bir sürü olumsuz gelişme oldu. Bunlar da bizim ithalatımıza... Keşke bunlar...

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Sayın Bakan Yardımcım, petrolün 30 dolar olduğu zaman da dış ticaret açığı veriyorduk. Şimdi burada siz teknik değil, biraz siyasi bir konuşma yapıyorsunuz.

TİCARET BAKAN YARDIMCISI RIZA TUNA TURAGAY – Hayır, hayır Sayın Vekilim, arz edebilir miyim? Bu konuyu bir arz edeyim Sayın Vekilim.

Şimdi, bizim rakamlarımıza bakarsanız, enerji hariç, ihracatın ithalatı karşılama oranı şu anda yüzde 100'ün üzerine geçmiş durumda, enerji hariç. Ha, diyeceksiniz ki: Enerjiyi hariç niye tutuyorsunuz?

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – O rakamları sizden alalım, biz bulamıyoruz öyle.

TİCARET BAKAN YARDIMCISI RIZA TUNA TURAGAY – Tamam, Sayın Vekilim, onu da arz edelim size.

Yani ben burada herhangi bir şekilde siyasi bir şey yapmak istemiyorum, sadece teknik olarak rakamları ortaya koyuyorum. Bütün dünyada petrol fiyatları ve doğal gaz fiyatları arttı iki-üç sene önceye göre. Şunu söyleyeyim: Yanlış hatırlamıyorsam, bizim 2020 yılında enerji faturamız 29 milyar dolar civarındaydı, 2021 yılında enerji faturamız 51-52 milyar dolar civarında çıktı. Yani gerçekten astronomik bir şekilde artıyor. Yani bunları rakam olarak, teknik olarak sizin önünüze arz edeceğim.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Biz biliyoruz bu rakamları. Sayın Bakan Yardımcım, hiçbir zaman için bizim ihracatımız ithalatı karşılayacak oranda olmadı, enerji hariç.

TİCARET BAKAN YARDIMCISI RIZA TUNA TURAGAY - Ben size arz edeceğim.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Peki, şöyle bir şey yapabilir miyiz Sayın Bakan Yardımcım: “Enerji hariç” diye bahsediyorsunuz.

TİCARET BAKAN YARDIMCISI RIZA TUNA TURAGAY - Bakın, enerji hariç nisan ayını söylüyorum: 100,9; ihracatın ithalatı karşılama oranı.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Geçen sene nisan ayında kaçtı?

TİCARET BAKAN YARDIMCISI RIZA TUNA TURAGAY - Geçen senenin nisan ayına baktığımız zaman 97,7. Ama gene yüzde 100'ü geçmiş yani.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Bakın, şimdi öyle bir şey söylüyorsunuz ki Almanya petrol ve doğal gaz ithal etmiyor mu?

TİCARET BAKAN YARDIMCISI RIZA TUNA TURAGAY – Sayın Vekilim, ben çok özür diliyorum, ben size sadece rakamları ortaya koydum.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Niye onlar dış ticaret fazlası veriyor? Yani sizin söylediğiniz siyasi, rakam değil.

TİCARET BAKAN YARDIMCISI RIZA TUNA TURAGAY – Ben siyasi bir şey söylemiyorum.

Ben size arz edeyim, bu konuda başka da bir yorum yapmayacağım.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – İsveç, Norveç, Finlandiya, Danimarka, İtalya, Fransa, örnek veriyorum.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) - Bunları biz konuşalım mı ağabey?

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Ama Bakan Yardımcısı gideceği için bunları bize cevaplaması lazım, gitmiyor olsa ben müdahale etmezdim.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Rıza Bey devam ediyor.

TİCARET BAKAN YARDIMCISI RIZA TUNA TURAGAY – Sayın Vekilim, ben rakamları veriyorum size, başka bir şey söylemiyorum.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Eleştirebilirler.

TİCARET BAKAN YARDIMCISI RIZA TUNA TURAGAY – Lütfen... Bizim boynumuz kıldan ince.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Rıza Bey, devam edelim.

Buyurun.

TİCARET BAKAN YARDIMCISI RIZA TUNA TURAGAY – Bunun dışında zaten Helal Akreditasyon Kurumuyla ilgili arkadaşlarımız burada.

Yani sonuçta, sayın vekillerimizin sunduğu bu kanun teklifinde yapılan çalışmalarda da biz Ticaret Bakanlığı olarak üzerimize düşen görevi en iyi şekilde yapmaya çalıştık. Amacımız belli, Türkiye'nin tek amacı var, ihracatını, katma değerli mal ihracatını artırmak, toplumun genel refah seviyesini yukarı çıkarmak.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Buyurun.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Şimdi, biraz önce söylediğiniz; bahsettiklerinizden bir tanesi CNR, Bakırköy Belediyesi; diğeri de bizim Büyükçekmece Belediyesi. Bugüne kadar böyle bir olay olmadı, suimsal emsal değildir. -Zehra Hanım burada olsaydı şimdi ona da cevap verecektim- Bir fuarın içinde tabelalar çekilerek işte, buradan zabitalar kanalıyla tabela vergisi alınmak istenmiş. Yani bununla ilgili bir düzenleme yapılabilir, bir yönetmelik yapılabilirdi burada kanun getiriyorsunuz. Bakın, Antalya, fuarlar açısından Türkiye'nin en önemli kentlerinden biri, İzmir, aynı şekilde en önemli fuar kentlerinden biri, tabii ki İstanbul, en önemli fuar kenti. Yani buradaki o üç belediyeden bahsettiğiniz zaman Türkiye'deki fuarların yüzde 90'ının yapıldığı kentlerden bahsediyorsunuz. Zehra Hanım da söyledi, tabii ki belediyelerin geliriyle ilgili burada ciddi bir sıkıntı var ama ben şunu iddia ediyorum ki -buna biz itiraz ediyoruz, itirazımız da devam edecek- CNR'in talebiyle bu işin yapıldığını ki ciddi anlamda bunu kuşkuyla karşılıyoruz.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Aynen öyle. 143 milyon lira borcu var.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Yani burada sadece yönetmeliğe “Fuar alanlarının içinden tabela vergisi alınmaz.” desiniz bütün olayı hallediyorsunuz. Siz tamamen üç beş tane firmaya özel kanun teklifi hazırladınız, getiriyorsunuz.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Aynen öyle

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Kanun teklifini hazırlayan arkadaşlar da bununla ilgili görüşlerini söylesin, siz de devletin en önemli kurumunda Bakan Yardımcısıyınız; eğer sizin bununla ilgili bir savunmanız varsa söyleyin ya da bunu dediğimiz şekilde düzeltin; o zaman itiraz etmeyiz.

TİCARET BAKAN YARDIMCISI RIZA TUNA TURAGAY – Sayın Vekilim, burada zaten CNR’yle falan ilgili hiçbir şey yok. Zaten CNR’in şu anda oradaki konumu da farklı bir konum yani orası İstanbul Fuar Merkezi.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Çok açık.

TİCARET BAKAN YARDIMCISI RIZA TUNA TURAGAY – Sonuçta, baktığımız zaman, İstanbul Fuar Merkezi de içinde İstanbul Ticaret Odasının olduğu, Bakırköy Belediyesinin olduğu...

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Efendim, ben Fuarlar Komitesi Başkanlığı yaptım, Odalar Birliğinde Başkan Yardımcısıydım; bana anlatmayın. Fuarlar Komitesi Başkanlığı yaptığım dönemde de bu sorunlar vardı. Sadece bir yönetmelikle düzenlenebilecek bir konudan bahsediyoruz. Siz tamamen birkaç firmaya yönelik kanun teklifi getirdiniz, şimdi de bunu geçirmek...

TİCARET BAKAN YARDIMCISI RIZA TUNA TURAGAY – Sayın Vekilim, geçmişe dönük bir düzenleme yapmıyoruz. Burada yapılan tek şey var, çok net söylüyorum size. Bu yaşanan sıkıntılar nedeniyle ve...

Bakın, burada ben size nelerden vergi alındığını da söyleyeyim, bu genel olarak Antalya’da alınan bir vergi değil...

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Neyse, bu tarafı isterseniz...

TİCARET BAKAN YARDIMCISI RIZA TUNA TURAGAY – ...ya da TÜYAP’ta alınan bir vergi değil, İzmir’de alınan bir vergi değil.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Çetin Bey, teşekkür ediyorum.

Karşılıklı konuşma noktasında olmadan bu konuyu kapatalım ama herkes görüşünü ifade etti, tutanaklara da geçti.

Teşekkür ediyoruz.

Sayın Bakan Yardımcımız, sözlerinizi tamamladınız mı?

TİCARET BAKAN YARDIMCISI RIZA TUNA TURAGAY – Tamamladım Sayın Başkanım.

Çok teşekkür ediyorum.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – İsterseniz son bir dakika vereyim tamamlayın.

Buyurun.

TİCARET BAKAN YARDIMCISI RIZA TUNA TURAGAY – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Sayın vekillerim, biz her zaman yüce Meclisimizin emirlerine amadeyiz; herhangi bir konu olursa da her konuda her türlü açıklamayı yapmaya da açığız. Bizim tek yapmaya çalıştığımız şey, onun da altını net olarak çizmek istiyorum veriler çerçevesinde, verilerin ışığında açıklama yapmak. Ben o çerçevede sizin dikkatinize bazı konuları getirdim ama eğer tereddütleriniz varsa her konuda her zaman zaten bizlere ulaşabilirsiniz. Biz her konuda kafanızdaki soru işaretlerini cevaplamaya da hazırız.

Saygılarımı sunuyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Teşekkür ediyoruz.

Size iyi yolculuklar diliyoruz, sağlıklı gidin gelin inşallah.

TİCARET BAKAN YARDIMCISI RIZA TUNA TURAGAY – Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Çetin Bey, buyurun.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, ilk önce, keşke Zehra Hanım olsaydı da anlatsaydım ama siz iletin lütfen çünkü rakamları çarpıtan bir şey yok burada.

Şimdi, burada verilen rakamların hepsi devletin resmî kurumlarından alınan rakamlar, bütün arkadaşlarımızın verdiği rakamlar TÜİK rakamları, açıklanan rakamlar; ya TİM'in açıkladığı ihracat rakamları ya TÜİK'in açıkladığı diğer rakamlar. O yüzden, keşke olsaydı, Zehra Hanım “Rakamlarla muhalefet etmek çok kolaydır.” dedi.

Şimdi ben size bakın, rakamları vereyim. Türkiye, 1980 24 Ocak Kararlarından sonra serbest piyasa ekonomisine geçti ve 1980'den itibaren, 24 Ocak Kararlarından itibaren aşağı yukarı kırk iki sene geçmiş; kırk iki senede ülkemizin ithal ikameci sanayiden, ihracata dayalı büyümeyle ilgili dünya ticaretinden aldığı pay binde 86. Geliyorum, siz, işte, 2002 yılında aldınız iktidarı, 2020 yılı sonundaki bu oran öyle bir seviyeye gelmiş ki o günkü aldığınız seviyenin altında, binde 86. Yani şimdi “İhracatı bir yerden aldık bir yere getirdik, keşke siz, işte, bizden önceki iktidarlar ihracatı 200'de bıraksaydı da biz de 500 yapsaydık.” hamaseti hiçbir gerçeğe uygun değil yani hiçbir gerçeği bire bir karşılamıyor.

Şimdi bunun cevabı var mı? Bakın, ben başka rakamlar da vereyim: 1980 yılında ülkemizin gelişmekte olan ülkeler grubunun millî gelirleri içerisindeki payı yüzde 3,55, tamam; sizin iktidarda olduğunuz 2002 yılında 3,39 ve 2022 yılı sonunda bu oran ne olmuş biliyor musunuz? 2,12 olmuş arkadaşlar. Bu rakamları da biz kendimiz oturup uydurmadık yani sonuç olarak ya Dünya Bankası rakamları ya dünyanın diğer kurumları, OECD raporlarından çıkardığımız rakamlar bunlar.

Şimdi, böyle bir durumda “Keşke ihracatı biz daha yüksektekenden alsaydık da şimdi buralara getirseydik.” hamaseti burada yapılmaması gereken bir hamaset çünkü biz hepimiz bir şekilde iş dünyasında görevler alarak gelen insanlarız ve hâlâ bizim çocuklarımız bizim işlerimizi devam ettiriyor. Biz bu ülkenin ihracatının 1 milyar dolara çıkmasını istemez miyiz? Çünkü biz iş dünyasının içindeyiz, istihdam sağlıyoruz, ekme kapıları yaratıyoruz.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Trilyon dolar değil mi ağabey?

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Trilyon dolar canım, tabii tabii; trilyon dolar.

Yani iş kapıları açıyorsunuz, yeni yatırımlar yapmak istiyorsunuz; müteşebbis öyle bir şeydir, sanayici öyledir yani sanayicinin borcu hiç bitmez. Yatırım yapmak ister, ihraç etmek ister, üretmek ister, istihdam sağlamak ister; onun için de “Devlet sadece gölge etmesin başka ihsan istemem.” der, emin olun bundan. Yani öyle engeller var ki söyleyeceğim şimdi, göreceksiniz.

Şimdi, Zafer Çağlayan'ın Bakan olduğu dönemde Türkiye İhracatçılar Birliğiyle ilgili bir teklif bu Meclise geldi, biz de o zaman hepimiz bir yerlerde görevdeydik, ben de Oda Başkanıydım. İş dünyasında olan arkadaşların hepsi ticaret ve sanayi odalarına aidat öder, itiraz etmiştik o zaman. Neye itiraz etmiştik? TİM'de, neredeyse binde 5'e kadar oradan, ihracattan pay alınması durumu söz konusuydu, dedik ki “Ya, kardeşim, bir yere aidat ödüyoruz, ticaret odasına ya da sanayi odasına ya da borsaya biz pay ödüyoruz. E, şimdi bu nereden çıktı?” Dünyanın her yerindeki örneklerden bahsettik, bugün de öyle; Almanya, Hindistan örneğinde olduğu gibi. Devlet ihracatla ilgili bütün destekleri;

tanıtım desteklerini, reklam desteklerini kendisi karşılıyor ve buradaki gibi... Şimdi, özel sektör diyoruz ya, hani, özel sektörün temsilcileri, Türkiye İhracatçılar Meclisi Başkanı orada oturuyor, arkadaşımız. Biraz önce de soru soruldu, "Bütün ihracatçılar sizlere bilgiyi gönderdi, biz de bu kanunu yapıyoruz, bu kanun yapılırken sizin görüşleriniz buraya geldi değil mi?" denildi, arkadaşımız söyledi; "Evet." dedi İsmail Bey. Öyle bir şey yok. Bütün ihracatçılar niye o zaman bizi arıyorlar?

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Bize yazıyorlar.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Bize niye yazı yazıyorlar? Ya, niye bu genel sekreter geliyor? "Niye bu böyle oluyor, niye bu böyle oluyor?" diye ki ihracatı geliştirecek, artıracak yüksek teknoloji, orta yüksek teknolojiye gelecek bir şey değil.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Acaba herkese duymak istediklerini mi söylüyorlar?

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Adam ihracatçı ağabey yani öyle şey olur mu?

Şimdi, bunları ifade ederken burada alınan rakamlardan da bahsedeyim. A, güzel, tabii, bu yıl ihracatın 250 milyar dolara çıkması bekleniyor, e, güzel. İhracatçılardan nispi olarak da kesilen bir pay var, İhracatçılar Birliğine nispi kesilen. Bu rakamın da bu yıl aşağı yukarı 125 milyon dolar olacağını tahmin ediyoruz yani size gelecek, kesinti yapacağınız, ihracatçılardan keseceğiniz rakam 125 milyon dolar olacak, 125 milyon dolar. Dünyada bu kadar rekabetin kızıştığı, ham madde fiyatlarının 2'ye, 3'e, 4'e katlandığı, ithalat rakamlarımızın 1 Ocak ile 30 Nisan arasında yüzde 40 arttığı bir durumda ihracatçının üstüne biz bu yükü niye koyuyoruz? Üstelik bir de İhracatı Geliştirme AŞ'ye bunu aktarıyoruz ki Zehra Hanım onu söyledi, "İhracatçıya fon yaratmak için yapıyoruz." dedi. Ya, 125 milyon dolar büyük para, ihracatçıda bırakın onlar kendilerini geliştirsinler. Ha, başka bir şey daha yapıyorsunuz, ihracatçı olan arkadaşlarımız bilir, birçoğu ithalat yapıyor, ya ham maddeyi alıyor ya ara malı alıyor ya başka bir şey alıyor, getiriyor, burada işte neyse katma değer kazandırıp ihraç ediyor. E, peki, bu arkadaşlardan yani ihracatçı arkadaşlardan niye "Yüzde 40'ını getir de Merkez Bankasına rampa yap." diyorsunuz ya, niye bozduruyorsunuz o parayı? 25'di, 40 oldu. E, bu adamın şimdi yine döviz ihtiyacı olacak yine mal ithal edecek. Döviz de dalgalanıyor 15 liranın üstünde bugün 15,5'a doğru gidiyor, niye bunu alıyorsunuz? Sebebi belli; ihracat yapıyorsunuz, ihracatın ithalatı karşılama oranı ortada, aradaki işte dört aylık açık 32,5 milyar dolar, 32,5 milyar doları karşılayabilmek için döviz bulmanız lazım. Yani dış ticaret açığı dört aylık 32,5 milyar dolar. E, şimdi bu ihracatçı arkadaşların tamamı bu dövizleri getirip Merkez Bankasına sattığında döviz de 17 oldu, nasıl rekabetçi olacak arkadaşım ya? Nasıl rekabetçi olacak ki, bizim ihracatçılarımız öyle bir noktadalar ki şu anda ne yapacaklarını bilmiyorlar. Ben size söyleyeyim ne yapacaklarını, burası Meclis, ben size söyleyeyim: Çift şirket kuracaklar -açık söylüyorum, kayıtlara girsin- 2'nci bir şirket yurt dışında kuracaklar, burada düşük fatura, orada gerçek faturayla müşterilerine mallarını götürecekler. Peki, bundan kim mağdur olacak? Bundan mağdur olanlar tamamen Türk milleti olacak, bu ülkedeki 84 milyon mağdur olacak. Yine, cari açık rakamları büyüyecek, dış ticaret açıkları büyüyecek, döviz ihtiyacımız artacak. Dolayısıyla döviz artacak, döviz arttığı için enflasyon artacak, enflasyon hiperenflasyona doğru gidecek ve vur abalıya; zengin daha zengin olacak, fakirler de sürünecek. Şimdi, bunu nasıl kabul edebilirsiniz? Öyle şeyler söylediniz ki yani ben anlamakta zorluk çekiyorum, samimi olarak söylüyorum bunların hepsini, samimi olarak söylüyorum. Yani bu kanunda birkaç şey var, bir daha tekrarlayacağım, TİM Başkanı da buradayken. Yani "Biz sivil toplum örgütüyüz." falan demeyin, "İş dünyasının temsilcisiyim." demeyin yani bu kanuna eğer karşı çıkmıyorsanız genel sekreter atmasına, genel sekreter yardımcısı atmasına karşı çıkmıyorsanız bırakın boş verin yani bu seçimleri niye yapıyoruz?

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Sizi de atasınlar çözelim bu işi, o yetkiyi de verelim.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Bakın, bir şey daha söyleyeceğim, bir örnek daha vereceğim. Hani “ihtisas” diyebilir İsmail Bey, “İhtisaslaşıyor ihracatçı birlikleri, ihtisaslaşma noktasında son derece gereklidir.” diyebilir, “Biz talep makamımız, ihracatçı ile devlet arasında köprüyüz.” diyebilir, anlarım ben bunu ama şimdi burada eğer böyle bir şey söyleniyorsa ve bu kadar da yüksek paralar alınmıyorsa ihracatçıdan 125 milyon dolar gibi, o zaman itiraz edeceksiniz. Yani siz o zaman sivil toplum örgütü ya da iş dünyası temsilcisi değilsiniz, niye sizi atarlar? Yani niye bir atama yapma ihtiyacı duyarlar?

ŞAHİN TİN (Denizli) – Boşluk olursa diyor ama orada...

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – O boşluk yaratılır, o boşluk yaratılır. Bakın, İhracatçılar Birliği önerir, Bakanlık ister kabul eder ister kabul etmez, genel sekreterler öyledir biliyor musunuz? İster kabul eder ister kabul etmez. İkinci bir şey, şu anda Türkiye’de 61 ihracatçılar birliği mi var?

TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ BAŞKANI İSMAİL GÜLLE – Evet, 61.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – 61 ihracatçılar birliği var, bunların ihtisaslaştıkları alanlar 21 biliyor musunuz? Yani her ihtisas alanına aşağı yukarı 2,5 şey düşüyor.

TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ BAŞKANI İSMAİL GÜLLE – 27 sektör var.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Güzel, tamam o zaman her sektöre 2 ihracatçılar birliği düşüyor. Ya, bu ihtisaslaşma öyle bir noktadaki gelişmiş ülkelerde ya da gelişme yolunda hızlı ilerleyen ülkelerde o kadar mikronoktalara inmiş ki...

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Siz zaten olması gerekeni söylüyorsunuz.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Yani hızlı tüketim malzemeleri yani böyle işte süt ve peynir gibi hemen tüketilecek malzemelere kadar Almanya bu birlikleri indirgemiş ve Almanya’da bu birliklere devlet destek veriyor, bütün giderlerini devlet karşılıyor. Biz niye ihracatçıya yükleniyoruz?

Bir örnek daha kardeşim yani bu Meclisten geçti. Bakın, turizmle ilgili Turizm Geliştirme Ajansı, bir de konaklama vergisi; 2 tane vergi saldı yine özel sektöre. Bir tanesi Turizm Geliştirme Ajansı tamamen otelcilerden, acenteler falan yok -uzatmayacağım lafi- orada da çok ciddi para toplanıyor. Denetleme? Denetleme yok, İhracatçı Geliştirme AŞ’de öyle, İhracatçı Geliştirme AŞ yani Sayıştay tarafından denetlenmiyor, özel denetleme şirketleri tarafından denetleniyor.

Şimdi, hadi konaklama vergisini erteledik ama turizm batmış neredeyse, batmış durumdayken ciro üzerinden TGA’ya pay kesiliyor, aynı mevzu burada söz konusu yani bunlarda bir insaf olması lazım. Siz yüksek teknoloji ihracat yapmayı istiyorsunuz, evet, inanılmaz istiyoruz ama böyle olmaz ki, bu şekilde olmaz ki. Keşke buraya gelseydik takır takır “Orta yüksek teknoloji, yüksek teknolojiyle ilgili ne yapabiliriz?”i konuşsaydık ve bu Meclisten de hep beraber, kol kola o kanunları geçirseydik ülkenin de yolunu açsaydık.

Yirmi yıl boyunca iktidarda olan sizsiniz, ülkedeki ihracat yapısı bu, sanayi yapısı bu, diğer alanlardaki yapı da budur kardeşim. Onun için, çok uzatmayacağım maddelerde de birçok şey var, maddelerde de söz alıp o maddeler üzerinde konuşacağım, şimdilik bu kadar.

Hepinize çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Çetin Bey, teşekkür ediyorum.

Son 3 konuşmacımız var, toparlayıp kanun maddelerine geçeceğiz.

Bedri Bey, buyurun.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, bürokrasiden gelen sevgili dostlar, sevgili Başkan; öncelikle, Çetin Başkandan sonra söz almak beni mutlu etti çünkü aynı kafada, aynı mantıkta insanlarız. Ben de hem iş sektöründen hem sanayi sektöründen gelen bir arkadaşınızım, buradaki masa etrafında oturanların çoğu da iş dünyasından gelen arkadaşlar. Biz, iş dünyası, kendimize özerk çalışmayı çok severiz ve hiçbir zaman için şirketlerimizde dışarıdan gelen, herhangi bir duruma, bize müdahil eden insanlara imkân tanımıyoruz; bu, hepimizde, iş dünyasında çalışanlarda böyledir, ancak, danışmanlık olaraktan hizmet aldığımız değişik şirketler vardır, o danışmanlık aldığımız şirketlerden de bilgileri alarak işletmemizde bizim istediğimiz doğrultuda hareket etme kabiliyetini uygularız. Bu böyledir, bu masa etrafında hiç kimse buna itiraz edemez.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Ekonominin kuralı.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Kuralı bu, ne güzel Fuat Bey. Ondan dolayı da burada sanayicimizin, ihracatımızın ve ithalatımızın sorunu şu: Son dönemde, bunu organize sanayi bölgelerinde de Hükümet yaptı, valileri oranın yönetim kurulu başkanlığına, ilçelerdeki organize sanayi bölgelerinde de oranın kaymakamını yönetim kurulu başkanlığına atadı. Bir kaymakam görevli, bir vali bizden iyi mi bilecek organize sanayinin çalışmasını veya işletmesini, bizden iyi mi bilecek?

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Onu tartışırız.

ŞAHİN TİN (Denizli) – O kuruluncaya kadar.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Hayır devam ediyor, o devam ediyor, organize kurulduktan sonra da devam ediyor. Bunlar çok önemli noktalar, bizler için çok önemli nokta; bizi geriye çekersiniz. Burada da şu anda TİM'i tartışıyoruz, demin Çetin Başkanın dediğine harfiyen katılıyorum, notlarımda var. Sayın İsmail Başkan, biz ihracatçı birliklerimize hiçbir zaman için genel sekreter atmasını Hükümetten beklemeyiz, biz buluruz ve atarız ve bu maddeyi mutlak ve mutlak itirazla çıkarmanız lazım, bunu kabul edemezsiniz; siz bizim temsilcimizsiniz. Biz bunu kabul etmiyoruz; bir milletvekili olarak da buradaki bizim Cumhuriyet Halk Partisinden arkadaşlar olarak da kabul etmiyoruz bunu; bunu bir kere bir kenara koyun.

İkincisi; eğer hakikaten biz buna yetenekli ve buna sahip değilsek, bir genel sekreter bulamıyorsak da o zaman o koltukları da biz boşaltalım, oraya, bulacak arkadaşlarımızı seçip getirelim yani bu, çok önemli bir nokta ve ben de zinhar kabul etmiyorum.

Üçüncüsü, yedek akçe olayı; yedek akçeye de... Zaten sanayicimiz de ihracatımız da ithalatımız da herkes son dönemde dövizin istikrarsızlığından dolayı kan ağlamakta. Sanayici canını dişine takıyor, karısının kolundaki bilezikleri çıkartıp satıyor sadece personelinin giderlerini karşılamak için, altındaki arabaları satıyor elektrik giderlerini karşılamak için ve kiralık arabalarda dolaşılıyor şu anda sanayici. Bu Hükümetin bir başarısı değildir ihracat rakamlarının buraya çıkması.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Yok, yok, dejenerasyon yaptınız.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Bu, tümüyle sanayicinin başarısıdır. İhracatımızın başarısıdır bu. Hükümet engeldir; bakın size söyleyeyim, Hükümet, şu anda, hele son süreçlerde engeldir. Ben sizi 2004'lü, 2007'li yıllara götüreyim, o zaman ben Meclis üyesiydim, ticaret odasında da görevdeydim. İzmir Körfezi'ne her gelen gemi bir fabrika kapattırdı. Neden? Çin'den ithalatı açtınız, hiç sesiniz çıkmadı. Sonra farkına vardınız ki 2008 yılı geldi: "Ya, ne yapıyoruz biz? Fabrikalar kapandı, istihdam yaratacak ortam kalmadı, biz en iyisi bu kapıları kapatalım, ithalatı daraltalım." dediniz. Bunu demediniz mi? Dört yıl... Çin'den her gelen gemi fabrika kapattırdı arkadaşlar. Bu memleketi bu hâle getirmek bizim hakkımız değil, haddimiz de değil. Sanayicimiz canhıraş Türkiye Cumhuriyeti'nin vatandaşı olarak vatanını severek mücadele etmekte. Bizim onlara engel olmamız lazım, bizim TİM'in de önünü

açmamız lazım, Türkiye Odalar Birliğinin de önünü açmamız lazım. İnşallah önümüzdeki seçimlerde geleceğiz ve biz onlarla kol kola bu ihracatı sizin istediğiniz rakamların çok üstüne çıkarmak için mücadele edeceğiz.

Şimdilik çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Bedri Bey, teşekkür ediyorum.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Bedri Bey, o kadar da değil, sanayici o kadar da zor durumda değil, çok dejenere ettiniz ya! Yani bugün ek yatırımlar yapıyor sanayici, üretici. Batırdınız bizi.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Sibel Hanım, buyurun...

BEDRİ SERTER (İzmir) – Biz içindeyiz, siz giremiyorsunuz daha sanayicinin içine, biz kapı kapı dolaşıyoruz.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Biz sanayinin göbeğindeyiz.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Şahin Bey, Bedri Bey, müsaade edin, Sibel Hanım'a söz verdim.

Buyurun...

ŞAHİN TİN (Denizli) – Ama yanlış bilgiler var, etmeyin ya!

BEDRİ SERTER (İzmir) – Estağfurullah, olur mu öyle şey.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Arkadaşlar, lütfen, karşılıklı konuşmuyoruz.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Ama zor geliyor tabii, o başka mesele.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Allah aşkına, hangi dünyada yaşıyorsunuz siz?

BEDRİ SERTER (İzmir) – Vallahi, size sormalı; hangi dünyada yaşıyorsunuz?

ŞAHİN TİN (Denizli) – Denizli'de şu anda sanayiye 2'inci, 3'üncü OSB kuruluyor, o zaman niye yapıyor bunlar?

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Arkadaşlar...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Niye o kadar işsizlik var Şahin Bey o zaman? Cevap verin.

ŞAHİN TİN (Denizli) – İşsizlik olayı ayrı bir şey, tartışılır arkadaşlar ya.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Evet, konumuza dönüyoruz.

Sibel Hanım'a söz verdim.

Buyurun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) - Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Ben de öncelikle size başsağlığı dilekleriyle başlamak istiyorum.

Değerli teklif sahiplerine de teşekkür ediyorum.

Ben uygulama açısından değil de biraz da akademik bir bakış açısıyla bakacağım. Bu ihracat konusu tez çalışmamda da çalıştığım, başarılı ülke örneklerini incelediğim bir çalışmaydı. Özellikle çok da atıf yapıldı, ihracata dayalı büyüme modeli, stratejisi diye ve kalkınma modeli olarak bizim ülkemiz açısından da uygulama sonuçları önemli tabii ki. Tabii, değerli Komisyon üyeleri çok atıf yaptı; işte "Bir realite var." dediler, işte rekorlar var, rakamlar var ama bunları doğru ortaya koymamız lazım ülkemiz açısından ki yasa yapıcılar olarak da doğru yasaları yapalım ve gerçekten ülkenin ihtiyacı olan noktalarda iyi ve başarılı adımlar atalım.

Yasa teklifi, Sanayi Komisyonu önemli. Şimdi, Komisyonun ismi açısından baktığımız zaman “Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji” yani ülkenin gerçekten ihracata dönük kalkınma modelindeki en önemli alanları ve sektörleri içeriyor ve gerçekten de en ciddi yasaları yapması gereken bir Komisyon.

Şu açıdan tebrik ediyorum sizi Başkan; ilgili ihtisas alanını ilgilendiren yasalar bu Komisyona geliyor ve görüşülüyor ve birçoğu da uygulamada olan Komisyon üyeleri detaylı bunu tartışıyor. Çünkü Meclisimizde bu dönem böyle bir sorun var; ilgi alanlarımız olan, ihtisas alanlarımızı ilgilendiren yasaları torba kanunlarla farklı komisyonlarda incelemek zorunda kalıyoruz ama bu Komisyon bu anlamda başarılı. Tali komisyonlara da gönderilmiş, bilemiyorum, onların raporları da gelecek mi size?

Şimdi, kasım ayında bu Komisyona yine ihracat, TİM’le ilgili kanun maddeleri geldi, işte ihracat Anonim Şirketinin, Geliştirme Anonim Şirketinin kurulması aşaması getirildi ve bu dönem yaşadığımız temel bir sorun da belli alanlarda bürokrasinin ihtiyacı olan teknik konular çok sık geliyor komisyonlara, zamanında detaylı bir tartışma yapılmadan yeniden komisyonlarda tartışıldığını görüyoruz. Yapılmıştı kasım ayında, beş ay önce birçok kanun düzenlemesi yapıldı. İşte Akreditasyon Kurumu da öyle oldu, aceleyle hızlıca geçirelim talebi vardı.

Şimdi, bu kanun teklifinde de belli tartışmalar var ama gerekçeler eksik. Hani baktığımız zaman hangi gerekçeyle, neden getiriliyor bu kanun teklifleri? İşte, mesela 1’inci maddenin bir gerekçesi var -ben teklif sahiplerine söylüyorum- bir paragraf, on bir satır, bir cümle ve neden getirildiği ve bugün de... Şimdi, az evvel Bakan Yardımcısı açıkladı, hangi fuarlar için hangi gelirlerin alınıp alınmayacağını, hangi belediyeyi kapsadığını ben anlamış değilim. Şimdi, buna bir açıklama getirilecek mi, bilmiyorum bu fuarlar... 1’inci maddeyle ilgili gerekçede de bu açıklanmamış

Şuna vurgu yapmak istiyorum ben açıkçası: İhracata dayalı sanayileşme modeli gerçekten önemli ve ülkemiz açısından da ciddi bir ihracat hedefi ortaya koyuluyor ama değerli üyeler, değerli bürokratlar, bunlar sayısal, bir sayısal artırma çabası var. Bu süreci yirmi yıllık da tek başına yöneten bir iktidar var tabii ki ama hep hedef sayısal olarak ortaya konuldu ve bu sayısal veriler neticede ülkemizde bugün geldiğimiz aşamada bir refah artışı ve katma değer yaratan bir dönüşüm sağlayamadı bu noktada. Evet, başarılı örnekler olabilir ama ülkenin tümüne yayılan bir refah artışı olmadı. Ciddi olarak baktığımız zaman bugün geldiğimiz aşamada da teknoloji politikaları noktasında büyüme, devlet desteği, bağımsız liyakatli kurumlar, kaynak, eğitim modeli, üniversiteler, KOBİ’lerin yapısı, stratejik sektörler, altyapı, ham madde tedariki noktasında da ciddi bir dönüşüm sağlamadı. Çünkü bu politikalarda, evet, değerli vekillerin söylediği gibi, sayısal bir ilerleme var ama bunlar birbirinden o kadar kopuk politikalar olarak ortaya konuldu ki doğal olarak bugün geldiğimiz noktada gerçekten ihracata dönük ciddi bir refah ya da kalkınma modeli ortaya konulamadı. Çünkü ülkelerin bu dönüşümü sağlarken ya da işte ilgili yatırımları ülkemize çekerken belirli evrensel değerler vardı; işte, güçlü, bağımsız kurumlar, siyaset kurumundan gerçekten bağımsız güçlü, bağımsız kurumlarımızın olması gerekiyor. Aynı zamanda bürokraside ciddi kurumlara ihtiyaç var, liyakatli kadrolara ihtiyaç var; güvenlik meselesi çok önemli, güvenli, istikrarlı bir yatırım ortamının olması lazım, öngörülebilir bir yönetim sisteminin olması lazım, güçlü, bağımsız, gerçekten güven veren bir hukuk ve adalet sistemi olması gerekiyor. Şimdi, biz bunları sağlamadan... İşte bir hatip de bir konuşmacı da “Ülkenin itibarına yakışmayan görüntüler...” Ya, şimdi, biz bunları tartışacaksak ülkenin yatırım ve istihdam, ticaret, ekonomi modeli noktasında, yatırım çekme noktasında, ülkenin itibarını zedeleyen o kadar çok uygulama ve kararlar yaşanıyor ki şu an Türkiye’de... Birçok yatırımcı işte vazgeçti değil mi Türkiye’den? İşte Manisa örneğini yaşadık biz; ülkemiz açısından hiç kabul edilemez yatırımdan vazgeçme süreci.

SEMRA KAPLAN KIVIRCIK (Manisa) - O firma dünyanın hiçbir yerinde yatırım yapmadı. Türkiye'ye ve Türkiye ekonomisine bağlanmaması gereken bir konudur; bunun kayıtlara geçmesini arzu ediyorum.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) - Uluslararası alanda ülkemizi tartışmalı noktaya getiren, hani vazgeçtik noktasına getiren...

SEMRA KAPLAN KIVIRCIK (Manisa) – O firma hiçbir yerde yatırım yapmadı, yatırımını çekti. Lütfen bunu Türkiye'nin istikrarı ve ekonomisine bağlamayalım. Bu firma hiçbir yerde yatırım yapmadı.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) - Ya bunları tartışacak olursak, birçok örnekle ortaya koyabiliriz diye düşünüyorum. Bunlara dikkat etmemiz gerekiyor.

SEMRA KAPLAN KIVIRCIK (Manisa) – Bu örnek yanlış; kayıtlara geçsin lütfen.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) - Bugün getirilen kanun teklifine baktığımız zaman ise 1'inci madde fuarlarla ilgili bir düzenleme. Bunda ben açıklama istiyorum; bu, kime uygulanacak, nasıl uygulanacak? Yerel yönetimlerin işte, ülkenin ihracatını ya da firmaları fuarlara daha çok teşvik etme amacı mı var ya da arkasında planlanan amaç nedir? Yerel yönetimler önemli hizmetler sunuyorlar fuarlarda, biz de katılıyoruz. Sadece onların katılımı ya da o verginin ötesinde hizmetleri var; işte, altyapı, temizlik, sosyal hizmetler gibi, bunların karşılığında bu düzenlemeye bir ihtiyaç varsa böyle bir düzenleme değil tabii ki bu, bunu daha farklı... Ya da o belediyelerin o fuar firmalarından istedikleri belgeler, evraklar, bilgilendirme süreci... Neticede, bir yerel belediyenin sınırları içerisine çok sayıda uluslararası firma geliyor, burada daha ciddi, yerel yönetimle daha entegre, daha birlikte, onu dışlamadan, o hizmetlerle, gelen uluslararası yatırımcıların motivasyonunu, hizmetlerini artıracak belki farklı bir uygulamaya ihtiyaç vardır. Çünkü belediye tarafını da dinlemek ve belediyenin o kurumlarla ilişki ve iletişimini de dikkate alacak... Burada katılımçılıktan uzak bir yasa olduğu için tek taraflı bir düzenlemeye ihtiyaç duyulmuş.

Sonra, atama kısmı var, çok tartışılan. Meclisler seçimler yapıyor ve sonra da orada atama yapılmıyor. Neden atama yapılmıyor? Genel sekreter, sekreter yardımcılarını niye atanmıyor seçim sonrasında? Bunun gerekçeleri neler ve neden böyle bir kanuna ihtiyaç duyuluyor; bunun da tartışılması gerek.

Helal Akreditasyon Kurumu... Bir ceza sınırı konulmuş; kim nasıl bir ihlal yaparsa nasıl bir ceza alacak? Bu da çok geniş kapsamlı, burada tanımlanması lazım çünkü buradaki denetim sorunu yasada eksik kalmış, gönüllülük esasıyla... İhlaller yapacaklar ve birçok firma Akreditasyon Kurumunun görevini yapar noktaya gelmiş ve onlar sertifika veriyor gibi bir noktaya gelmişler, bir denetimsizlik var ama bu denetimsizliğe de böyle geniş kapsamlı ceza olabilir mi diye düşünüyorum; bunu da eklemek istedim.

Bunun dışında, ihracatçılara belli destekler amaçlanıyor, İhracatı Geliştirme Anonim Şirketinin kaynakları artırılmaya çalışılıyor. Peki, kullanılan kaynaklar var? Bunlar yerinde kullanıldı mı? Hazine Bakanı şöyle bir açıklama yapmıştı, dedi ki: "Biz Kredi Garanti Fonu'ndan para verdik, bunlar yata, kata, dövize gitti." Ben de soru önergesinde sordum "Kime gitti bu kaynaklar? Devlet veriyor ama bu kaynakların geri dönüşü nasıl oluyor?" diye.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Sibel Hanım, eksik anlamışsınız onu "Yata, kata..." derken birine verildi de gitti yat, kat aldı değil.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Birini söylemedim zaten.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Sanayici destekleme için Kredi Garanti Fonu’ndan verilen paraları adam işinde kullanmadı, gitti at aldı, araba aldı, yat aldı, kat aldı.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Tamam, bunun denetim mekanizması nedir? Kime gitmiş, nasıl gitmiş?

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Türkiye’de herkes yaptı bunu; döviz aldı, altın da aldı, döviz de fırlattı, altını da fırlattı.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Burada da belli kaynaklar kullanılacak ihracatçıya ama mevcutlar ne oldu acaba, kullananlar nerede kullandılar bunları? Gerçekten ülkenin ihracatına, üretimine ya da istihdamına katkı sağladı mı? Bugün geldiğimiz noktada bu sayısal veriler arttı ama Türkiye ciddi bir enflasyon, işsizlik ve hayat pahalılığı sarmalı içerisine girdi. İhracatçıları desteklerken girdi maliyetlerini hiç tartışmadan ihracatçılara desteği tartışmak birbirinden çok kopuk tartışmalar. Bugün ihracatçıların en büyük sorunu artan girdi maliyetleri, ham madde fiyatlarının ve döviz kurunun artmasıyla beraber yaşadıkları sıkıntılar ya da serbest bölgelerde yaşanan sorunlar. Sanayi Komisyonu bunları dikkatle tartışmadan bir sonuç alamayacak.

Son bir nokta da şu: Vehbi Bakırhoğlu Vekilimiz değindi, üretimden ciddi bir uzaklaşma var. Ben İstanbul’da Çatalca’ya bayram döneminde gittim, şöyle bir sorun var: Ciddi şekilde üreticilerin... Yani Çatalca’nın her bir köyünün kendi spesifik bir özelliği var, kimisi süt üreticisi, kimisi hayvan üreticisi, kimisi bitki çiçek üretimi yapıyor. Köylerden biri hayvansal üretimde iyi bir köydü, oraya gittiğimde ciddi anlamda, hayvan üreticileri -çok büyük üreticiler bunlar- bütün o depolarını kapatmışlar, yem, su... “Suyu kapattık, su sağlayamıyoruz hayvanlara, çok pahalı.” diyorlar, yem fiyatları çok aşırı arttı. Kapatmışlar bütün üretim alanlarını zincir marketlere depo olarak vermişler. Köyün içine girdiğiniz zaman... Onlar da dışsal anlamda, ciddi anlamda yatırım yapmışlar o aldıkları hayvan ambarlarına, hayvanların yaşadığı yerleri üreticilerden almışlar. Köylüler oraları depo olarak zincir marketlere vermişler. Bu gerçekten, bir realite yani, realite diyeceksek bu bir realite. Sonra, pazar var Çatalca’da ve üreticiler, köylüler üretir ve pazarlarda halka satarlar yani Çatalca’nın kendi içsel bir üretim süreci var. Çatalca’daki köylüler diyor ki: “Biz bu ürünü üretecek maliyetleri karşılayamıyoruz. Bırakın, ihracatı ya da büyük üreticiye destekleri, Çatalca’daki köyden Çatalca’nın merkezindeki semt pazarına götürüp satamıyoruz, üretimden vazgeçtik.” Yani böyle bir gerçeklik de var. Küçük üretici, halkın fakirleşmesi, ciddi hayat pahalılığı, artan döviz kuru... İhracatın desteklenmesi, refah, kalkınma politikaları tartışılırken Türkiye’nin gerçekten bugün yaşadığı enflasyon, işsizlik sarmalı, gerçekten, ciddi anlamda katma değer yaratan teknoloji politikaları, üretim, istihdam politikaları, üniversiteleri, eğitim modeli; bunların hepsinin ciddi tartışılması gerekiyor. Sanayi ve Ticaret Komisyonu da bu anlamda çok önemli bir role sahip. Ben bunları açıklamak istedim.

1’inci maddedeki gerekçenin getirilme sebebini de ben tekrar soruyorum: Kime, hangi belediyelere, hangi kurumlara hangi muafiyetler sağlanacak? Kanun maddesi açık değil, anlaşılır değil; bunun da açıklığa kavuşturulmasını özellikle iletıyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Teşekkür ediyorum Sayın Vekilim.

Şimdi söz sırası Sayın Fuat Köktaş’ta.

Buyurun Fuat Bey.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Sayın Başkan, çok değerli Bakan Yardımcılarımız, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının çok değerli temsilcileri ve teklif sahibi kardeşimiz, Komisyonun çok değerli üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, ihracat konuşuyoruz, TİM'siz ihracat olmaz, Sevgili Başkanım siz de hoş geldiniz tekrar.

Çok şeyler konuşuldu, artık kanun teklifinin tümü üzerinde ben kifayetimizakere olması ve maddelere geçilmesi tarafındayım ancak birkaç konuyu da dile getirmek istiyorum. Tabii, herkesin ortak amacı Türkiye'de çok daha fazla yatırım yapmak, üretim yapmak, istihdam yapmak, ihracat yapar millî gelirimizi artırmak ve milletimizin sosyal refahını artırmak, bunu hiç kimse tartışmıyor ama yol, yöntem vesaire durumlarında biraz farklılık var, anlayışta farklılık var, hedefe ulaşmakta vesairede farklılıklarımız, görüş ayrılıklarımız var. Bütün arkadaşların konuştukları konuların hep bu noktaya hizmet eden konuşmalar olduğunu düşünüyorum, hepsine de saygı duyuyorum.

Tabii ki kanun teklifinin üzerine geldiğimizde pahalılık, ihracatın ithalata oranı vesaire diyoruz, bir şey söylemek istiyorum burada: Dünyada emtia fiyatları sadece petrolde, kömürde, doğal gazda falan artmadı; diğer metaller üzerinde de özellikle, Türkiye'nin ikame ettiği makine-ekipman grubunda da iş makineleri, taşıyıcı kamyonları vesaire grubunda da çok ciddi bir artış ortaya koydu. Bugün biz yerli kamyon üretebiliyor muyuz? Çok az, ihtiyacımızı karşılamıyor, ithalat yapmak zorundayız.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Üretiyoruz.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Makaslarını üretiyoruz ağabey.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Ford'un yüzde 90'ı yerli.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – İş makineleri vesaire bugün Türkiye'de çok ciddi bir şekilde... Bir tane spesifik örnek vereyim size: Sizinle gitmiştik herhâlde Tahsin ağabey, İtalya'da cıvata makinesi fabrikasına gitmiştik, Türk, Samsun kökenli bir arkadaşımızın; hâlâ o standartlarda cıvata üretebilecek bir makineyi biz ithal ediyoruz, bu bizim gerçeğimiz. Bunları da yapabilmek için, Türkiye'de üretimi artırabilmek için bu teknik cihazları, makineleri de ithal etmemiz gerekiyor, kaçınılmaz bir şey. Bugün TİM Başkanımız da burada, hepimiz sanayiciyiz, her birimiz organize sanayilerde, belki de iki bölgede, üç bölgede yerimiz var; artık sanayiler genişleme alanları vesaire istiyor, bunlar yapılırken de muhtemelen ithale dayalı ikame ürünleri de yapacağız. Burada ithalat ile ihracatın dengesi mutlaka şaşacak ama keşke şaşmasaydı. 2002'de 36 milyar dolar ihracat rakamıyla bu ülke başladı, ben Samsun Milletvekiliyim, 36 milyon dolarcık ihracatımız vardı 2002'de ve bugün 1,5 milyar doların üzerine çıkan bir şehir durumuna geldi; yeterli mi? Değil. Tabii ki bunu arttıracamız, arttırmanın da yolu bu yatırımları yaparak... Geçen bir kanun konuşmasında da söyledik; altyapılarımızı bitirdik, köprülerimiz, tünellerimiz, trenlerimiz vesairelerimiz bitti. Bunlar, limanlara ulaşımı, limanlardan üretim bölgelerine ulaşımı hızlandıracak, daha az zaman, daha az yakıt, daha tasarruflu olacak ve ihracatımızın pazara ulaşması kolay olacak.

Bir şeyi konuşuyoruz.

BEDRİ SERTER (İzmir) – İzmir'e tren hattı daha döşenmedi.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Döşeyeceğiz inşallah.

BEDRİ SERTER (İzmir) – On bir yıldır.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – İnşallah onu da yapacağız.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Merak etmeyin, biz yapacağız; size yetişmeyecek.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Yapacağız, yapacağız, beraber yapacağız. Size hizmet edeceğiz.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Limanları sattık.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Onun için sattık, az önce konuştuğum şey için sattık.

Dolayısıyla, gönlümüz hep aynı şeyi istiyor. Burada konuşmalarda “Hep ihracatçıyı destekliyorsun...” Tabii ki destekliyoruz, biz de bir ihracatçıyız.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Konya Ovası’nda buğday kalmadı. Ukrayna’daki buğdaya muhtacız, biliyorsunuz, o da ithalat.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Bakın, onu tartışalım. Bakın, buğday ithalatını yerli ihtiyacımızı karşılamak üzere yapmadığımızı siz de biliyorsunuz.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Sadece makine ithal etmiyoruz, onu belirtmek için söylüyorum

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Ama yapmadığımızı biliyorsunuz. Buğday ithalatı yüzde 95; yüzde 5 ihraç kayıtlı ithalat olarak gerçekleşiyor. Bizim kendi ihtiyacımızı karşılayan, Türkiye’nin tüketimini karşılayan bir ithalat yapmıyoruz. Lütfen, burada rakamlara da bakalım, sadece dâhilî işleme kapsamında ithalat yapıyoruz ve bunu ihracat yapıyoruz. Burada bilgiyi eksik verirsek yanlış gideriz.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Ama bir sanayimiz var. . .

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Şimdi, ne ihracatı yapacağız buna bakmamız lazım. Bu tartışmaya da girmek istemiyorum, hepinizi ben de dinledim, tartışmaya da girmek istemiyorum. İthalatçıyı destekleyelim diyoruz. Biz burada, Mecliste gene bir kanun çıkardık, bu Komisyonda karar aldık. Belediyelerin çöp vergi tahsilatını OSB’lerden kaldırdık, biz yaptık bunu, 2016’dan sonraki yaptığımız kanunlarda. Niye? Biz sanayicimizi, iş adamımızı destekleyelim.

Şimdi, burada, kanunun 1’inci maddesinde reklam gelirlerini kaldırma maddesi var. “Niye kalkıyor?” diye itiraz ediyorsun. Sanayiciyi destekliyoruz, ihracatçıyı destekliyoruz. Kaldı ki bunu çok spesifik bir hâle getirmenizi de istemiyorum.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Esnaftan da almalıyım, yapalım bir düzenleme.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Belki o da gelir. Bütçe arttıkça o da gelir.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Belediyelere vurun kelepçeyi, geçin gidin.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Burada şunu söyleyelim. CNR Fuarçılıkla olan spesifik bir olay gündeme geliyor. Ben, sizinle de konuşurken, Samsun’daki fuar merkezimizi, TÜYAP Fuar Merkezimizin bağlı bulunduğu Belediye Başkanına mesaj attım, dedim ki: Siz hiç bugüne kadar fuardan reklam parası aldınız mı? İlçe belediyesinin verdiği cevap: “Hayır, biz hiçbir ücret almıyoruz, sadece belediyeye, büyükşehir belediyesine genel olarak bir ilam bedeli ödeniyor. Bunun dışında bir para yok.” O zaman bakıyoruz şimdi, Samsun almadığı için Erzurum’da “Almıyoruz.” dedi, biz de almıyoruz, İzmir de almıyor. Bu niye gitti, zabıtalarla bastı burayı?

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Almaları kanuna aykırı bir şey mi?

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Arkadaşlar, konuşmacıyı dinleyelim lütfen.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Kanuna aykırı değil. Tahsin ağabeyle konuştuk. Bunu yazdıkları için yasal haklarını kullandılar, Danıştay’a gittiler, Danıştay da “Belediye lehine sonuçlandı.” dedi. Tamam, burada itirazımız yok ki, itiraz yok. Belediye “Ben bunu almaya mecburum.” diyor ise kanuni yasal haklarını da kullanıyorsa o zaman kanun koyucu bizler belediyenin de elini kurtaralım, belediye de güçlensin diyelim ki, belediye desin ki: “Benim böyle bir hakkım yok.” Bundan kurtarsın. Yapmak istediğimiz bu zaten. Bir yerde bir uygulama, başka yerde başka bir uygulama. Başka olması mümkün değil. Yapmak istediğimiz bu. Bunu da az önce konuştuk bire bir zaten.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Sadece fuarların içindekine itiraz olduğu için. Fuarların içindeki tabelalara, reklam...

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – İçini söylüyoruz zaten.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Tamam ama burada hepsi kalkıyor. Mesela, sizin Samsun’da ana kavşaklarınızda totemler var; oralara konulan reklamlar da alınmalı.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Onu alamaz çünkü onun işletmesi başka yerde.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Bu kanun öyle.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – O başka bir yerde.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Büyükşehirlerde.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Bu sadece eksik varsa...

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Stant içi değil o zaman.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Bak bunu da tartışırken sadece fuar içlerini konuşuyoruz.

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Arkadaşlar, izin verirsiniz konuşmacı konuşmasını bitirsin, tamamlasın; sonra söz almak isteyen varsa tartışalım.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Bunu maddede tartışalım.

Fuar içi olarak konuşuyoruz bunu. “İç alanlar.” diyoruz. Bakın, dikkat edin.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Dışarıdaki tabelada bir şey yok.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – İç alanların kapsamı çok geniş.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Ama “Fuar iç alanı.” diyoruz.

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Arkadaşlar, maddeye geldiğimizde konuşuruz.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Burada bir bardak suda fırtına kopmasın, iç alanı söylüyoruz.

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Sayın Köktaş, buyurun.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Buradaki kastımız iç alan, dışarılara bir şey demiyoruz ki. Kanun da karışmıyor buraya; bu bir.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Kanun maddesinde konuşalım.

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Maddede görüşlerinizi ifade edersiniz.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – İkincisi; burada bir 2’nci madde, bir de serbest bölgelerle olan düzenleme. Adalet Bakanlığında temsilci arkadaşımız herhâlde burada; burada mı?

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Sayın Köktaş, madde geldiğinde görüşürüz, arkadaşları da çağırırız, fikrini alırız.

Arkadaşlar, Adalet Bakanlığında görevli arkadaşla lütfen bir iletişim kuralım, maddelere geçildiğinde...

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Bunun düzenlenmesinde hiçbir problem olmadığını, bunun serbest bölgelerin tasfiyesinin İcra ve İflas Kanunu’na göre yönetmelikle yapılacağını bilerek bu kanun buraya geldi. Eleştirdiğiniz için kanun maddesini...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Peki, banka kredi vermiş, oraya da

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Ağabey, İcra ve İflas Kanunu neye hükmediyorsa buna göre tasfiyesi yapılacak bunun; oradaki sıralama neyse, icradaki sıralaması neyse tasfiye buna göre yapılacak. Burada, Adalet Bakanlığının uygulamaları var.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – İpotek koymuşum niye sıraya gireyim? Öncelik hakkı benim olması gerekiyor.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – İpotek sende değilse zaten İcra ve İflas Kanunu’na göre de senin.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Korumuyor işte burada, onu demek istiyorum.

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Korunuyor, korunuyor.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Korunuyor, onu Bakanlık açıklasın. Onu biz de tartıştığımız için Tahsin Ağabey, onu net olarak söylüyoruz. Zaten özel mülkiyetlere bir şey denmiyor. Burada zaten hazineye ait, Ticaret Bakanlığının da kiralamaları...

Ama ben burada serbest bölgelere bir şey söylemek istiyorum. Peki, bu gibi olaylardan uzaklaşmak istiyorsak, bu olaylarla çok sık tasfiye durumuna gelmek istemiyorsak orada o zaman yatırımcıyı iyi seçmemiz gerekir. Türkiye’de yapılacak bu yatırımın üretimi var mı, kapasitesi nedir? Bunun öz kaynakları var mı? Finansmanını nasıl karşılayacak? Buna bakarak izin vermemiz gerekir. Her müracaat edene o zaman izin vermeyeceğiz anlamı çıkıyor çünkü ondan sonra başka iş çıkıyor başımıza. Buna biraz daha dikkat edilmesini ben tavsiye ediyorum sizlerden.

Bunun dışında, Helal Akreditasyonla ilgili eleştiri var. Bunun da yönetmelikte nasıl cezalanacağı, hangi maddeyle eşit, farklı kazançlara farklı cezalar verileceği zaten düzenlenmiş.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Ama “haram ceza” var orada, 100 bin ile 1 milyon çok fazla.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Bu şu: Elde ettiği haksız kazançla alakalı bir orantı koyduk sadece biz oraya.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Yazalım oraya.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Bunu yazmaya gerek yok ki.

Yaptığı, elde ettiği haksız kazançla karşılık karar verici bu ara ile bu ara bir ceza verecek.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – 2 katı diyelim, 3 katı diyelim

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Suçlar, yaptığı işler çok değişkenlik arz ettiği için orada böyle bir makas konuldu; onu da arkadaşlar yeri geldiği zaman açıklayacaklar.

En önemli maddeye itirazımız bizim burada, İhracatı Geliştirme Fonuyla ilgili konuya geldik. Evet, bu kanunu biz çıkardık, iyi de çıkarmışız, birlikte yaptık bu kanunu fakat bu kanunda bir boşluk bıraktık demek ki. Bundan sonra ihracatçı birliklerinin ihracatçılardan keseceği paranın, yedek akçenin ne olacağını koymamışız. Şimdi bunu düzenliyoruz. Diyoruz ki: Bu ihracatçı birliklerindeki paralar İhracatı Geliştirme Fonuna aktarılacak. Peki, nasıl aktarılacak? Rivayetler var, “Buna bir oran koyun.” diyorsunuz. “Yüzde 10 koyun, yüzde 3 koyun, yüzde 5 koyun.” diye bir oran söyleniyor. Peki, bugün ihracatımız 250 milyar dolarlara çıktı, yüzde 5 bir oran koyduk. Yarın ihracatımız 150 milyar dolarlara düştü, bir oran koyduk. Bu para, kalan o oran onların giderini, günlük hizmetlerini, faaliyetlerini sürdürmek için yetmeyebilir de çok fazla gelebilir de. Onun için bu kesintinin, onlara ayrılacak paranın neye göre hesaplanması gerekir? Şuna göre hesaplanması gerekir: Çalıştırdıkları personel, cari harcamaları, kiraysa kira, elektrik, doğal gaz, ağırlama uğurlama giderleri varsa buna göre yıllık bir bütçe bırakılarak.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Çift maaşlar...

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Çift maaşları vermeyeceğiz onun için.

Bunlara böyle bir bütçe bırakılarak gerisi İhracatı Geliştirme Fonuna aktarılacak. Mahir Bey, İzmir Milletvekilimiz -ayrıldı buradan- az önce dedi ki: “Bu para ihracatçının parası, bunu ihracatçıya vermemiz gerekir.” Çok doğru söyledi, zaten fona aktararak bu şekilde de ihracatçının finansmana erişmesini kolaylaştırmıyor muyuz? Kefalet fonu kurmuyor muyuz? Bunu tekrar ihracatçıya vermiyor muyuz? Zaten veriyoruz.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Onun yerine vergi ödüyoruz.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Mahir Bey’in bir şeydeki itirazını kabul ederim; ihracatçı birlikleri, ihtisaslaşmış ihracatçı birlikleri kendi AR-GE’sini, kalite kontrolünü... Birçok ihracatçılar birliğimiz, ihracatçılarımız sertifika alabilmek için ürünlerini akredite edilmiş laboratuvarlara, yurt dışına teste gönderiyorlar; çok ciddi pahalı, bunu konuşalım. Çok ciddi masraflar, maliyetler ve zaman kaybına neden oluyor. Bu tip şeylerde bu arkadaşlara -Bakanlıktan izin alarak- yapmak istedikleri projeleri sunarak kendi AR-GE’lerini, test merkezlerini, laboratuvarlarını falan kurmanın yolunu, imkânlarını vermemiz gerekir. Bunu ispat ederek yapınlar, eyvallah; tamam bu ihracata hizmet edebilecek bir şeydir, para burada kullanılsın, onun da formülleri nasıl olur, nasıl idame edilir... Burada Mahir Bey’e ben katılıyorum, arkadaşımız yok burada, gıyabında konuşuyorum. Bunun dışında maddeler üzerinde tekrar görüşürüz.

Ben tekrar hepinize katkılarınızdan dolayı teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Teşekkür ediyorum Sayın Köktaş.

Değerli arkadaşlar, geneli üzerindeki görüşmelerimiz tamamlanmıştır. On iki itibarıyla başladık, herhâlde üç saat otuz iki dakikada kifayetimizükere noktasına geldik, performanslarımız için teşekkür ediyorum.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1’inci maddeyi okutuyorum:

Madde 1:

**İHRACATÇILAR MECLİSİ İLE İHRACATÇI BİRLİKLERİNİN KURULUŞ VE
GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“11. Ülkemizde gerçekleştirilen fuarların düzenlendiği iç alanlarda yapılan ilan ve reklamlar.”

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Madde üzerinde söz almak isteyen...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Sayın Başkan...

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Buyurun Tahsin Bey.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Evet, arkadaşlar, en fazla itirazın olduğu maddelerden biri 1’inci madde. Keşke kanuna imza atan arkadaşımız burada heyecanlı heyecanlı konuşup konuştuktan sonra da burayı terk etmeseydi. Son dönemlerde “başkanlık sistemi” dediğimiz sistem geldikten sonra en üzüldüğüm konulardan biri milletvekili arkadaşların kanun metinlerine, kanun taslaklarına imza atıp sonra da sahip çıkmamaları. Zehra arkadaşımız heyecanlı heyecanlı konuştu, dedi ki: “Bütün büyükşehirleri bu madde etkiliyor, ben Erzurumluyum Erzurum’u da etkiliyor.” 2021 yılına baktığımız zaman Erzurum’da bir tane fuar düzenlenmemiş, keşke ondan da haberi olsaydı.

Değerli arkadaşlar, özellikle sadece bir belediyenin zabıtalı fuar alanına göndermesini tartışırsak yanlış yapmış oluruz. Biz kanun yapıyoruz burada; bugünkü sistemde de bürokrasi, bakanlıklar kanunu bir metin olarak Türkiye Büyük Millet Meclisine sunuyor, Türkiye Büyük Millet Meclisindeki milletvekilleri de bu kanun taslağını, yaptığı çalışmaları komisyonlara gönderiyorlar.

Değerli arkadaşlar, özellikle komisyon üyelerinin bu kanunlar, maddeler üzerinde tek tek çalışmaları gerekiyor. Bizler muhalefet milletvekilleri olarak bu kanun maddelerindeki önerilerimizi sunuyoruz ama öyle bir noktaya taşınıyor ki sanki karşıyız, “Muhalefet karşı, iktidar bu kanuna sahip çıkıyor.” noktasına taşınıyor. Bir defa biz kanuna karşı değiliz, ihracatı destekleme kanunlarına da karşı değiliz.

Biz bu kanunun maddelerindeki metin hazırlıklarında yapılan yanlışlıklara, yani sadece bir kanun maddesi hazırlanıyor “Tamamen yetkiyi bana ver, ben sonra değerlendiririm.” biz bunlara karşıyız. 1’inci madde diyor ki: “Yerel yönetimlerin reklam paylarını kaldıracam.” Oo, iktidar milletvekilleri ayağa kalkıyor, “Biz ihracatı destekliyoruz.” Ya, ihracatı desteklemeyle ilgili madde 1’inci madde değil; 3 tane, 5 tane fuar düzenleyen firmaları destekleme. Bu firmalar gelirlerinden yerel yönetimlere “reklam gideri” diye bir pay versin, buna neden itiraz ediyorsunuz? Şimdi, size soruyorum: Tamam, şimdi biz bu kanunu koyduk, bu gelirleri kaldırdık, İstanbul gibi yerde 100 bin kişi, 200 bin kişi geliyor, onlarca stant açılıyor, orası çöplüğe dönüyor, yüzlerce afiş asılıyor, her taraf çöplük içerisinde; bir yerel yönetim olarak ben onu niye kaldırayım? Kaldırmasam ne olacak? Bu sefer gelip bize diyeceksiniz ki: “Ya, bir kanun maddesi koyalım, çöpleri kaldırmadığı için bu belediye başkanını görevden alalım mı?” Bunlar hizmet veriyorlar, bu hizmetin karşılığını biz vermeliyiz.

Şimdi araştırıyoruz, bu yerel yönetimler yani Cumhuriyet Halk Partisinin iktidar olduğu Bakırköy Belediyesi buraya neden gitmiş? Arkadaşlar, 143 milyon alacağı var, gitmese iktidarsınız siz bu belediye başkanına hesap soracaksınız: “Niye gitmiyorsun bu kadar alacağın var?” Şimdi, o firma herkesi dolandırmış, devleti de dolandırmış, belediyeyi de dolandırmış. E, siz kanun koyuyorsunuz ki “Bundan sonra artık o firma hiçbir şey ödemesin.” Bu doğru değil, gelin, bu maddeyi tartışalım. Yerel yönetimlere bir pay ayıralım, belli bir rakam ödensin. “İhracatçılar buradan ödemiyor.” Allah’ını seversen uluslararası şirketler gelecek buraya, hepsi orada stant açacak, yerel yönetimlere çöp gideri ödese ne olur, ödemesi ne olur? Size soruyorum ya, ödesin. Yerel yönetimler hizmet ediyor, onun altyapısını hazırlıyor, çöpünü topluyor, orayı dizayn ediyor, düzenliyor, hazırlıyor; belli bir rakam ödensin. Şunu tartışabiliriz: Zabıta oraya müdahale edemez, gelin, bunu tartışalım; içeri giremez, bunu tartışalım ama bir pay koyalım; yanlış, tamamen ortadan kaldırmak yanlış. Öyle bir noktaya taşıyorsunuz ki sanki biz ihracata karşıyız, çıkıyorlar “İhracat rakamları böyle oldu.” Özellikle Zehra Hanım “Biz 2000 yılında geldiğimizde ihracat şöyleydi, bugün buraya geldi.” Ben de Zehra Hanım’a sorarım: 2000 yılında geldiğin zaman sanayide imalat sanayi kapasite kullanım oranı yüzde kaçtı, bugün kaç? Bire bir aynı ya, hatta düşmüş 2 puan, bire bir aynı ya; bir şey değişmemiş. 2002’de dış borcumuz 131 milyon dolar iken bugün 2021 Aralıkta 440 milyar dolar. Şimdi hazinenin borcu 2002’de 243 milyon Türk lirası iken bugün baktığımız zaman 3 trilyon 109 milyar Türk lirası. Böyle bir karşılaştırma olmaz ki, biz burada sanki ihracatçıları destekleme kanunu yapıyormuşuz gibi “İhracat rakamları bu kadar, siz ihracatçılara vereceğimiz desteklere karşısınız.” Burada ihracatla ilgili, ihracatçıları destekleyecek hiçbir kanun maddesi yok. Burada sadece TİM’e çökme maddeleri var, “çökme” diyorum, çökme maddeleri var ya. TİM’in yetkilerini elinden alıp atamayı dahi Bakanlığın yapma maddesi var ya, böyle bir şey yok. Yani bizleri ikna edin, gelin, bu maddeleri tek tek konuşalım, maddelerdeki eksikleri; biz ne düşünüyoruz, bir de bizi dinleyin, dinleyin yani “Ne diyorlar bunlar?” Biz şunu, bu kanun metnine, taslağına karşıyız demiyoruz ki. Yanlış yazımlar var, bürokratlar, bürokrasi “Bana yetkiyi ver, ben sonra değerlendiririm. Ben ister 100 milyon ceza keserim, ister 1 milyon ceza keserim, sen bana bu yetkiyi ver.” diyor. Biz de diyoruz ki: Olmaz, bu Komisyon sana o yetkiyi vermez, neye göre ceza keseceğini belirler. Gelin, bunu konuşalım. Aynı şeyi konuşuyoruz aslında ama uygulamıyoruz. Arkadaşlar, büyük sorumluluk var. Sizler, Sanayi Komisyonu olarak en fazla çalışan komisyon üyelerisiniz. Son dönemlerde, özellikle son dönemlerde kanun maddelerine hiç bakmıyorsunuz ve hiç ilgilenmiyorsunuz ve hiç destek vermiyorsunuz. Tamamen geçsin, gitsin, ne getiriyor, ne götürüyor, hangi madde neyi getirdi, neyi götürdü bakmıyorsunuz. Ondan sonra da üç ay sonra, dört ay sonra aynı kanun metnindeki taslaklar, maddeler buraya geliyor, tekrar konuşmaya başlıyoruz. Onun için sizden isteğim: Gelin, 1’inci

maddeyi düzenleyelim. Yerel yönetimlerin gelirlerini, reklam gelirlerini de tamamen kaldırmayalım, orada bir aksaklık varsa ona göre bir kanun maddesi hazırlayalım, birlikte buna imza atalım, burayı düzenleyelim diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Teşekkür ediyorum Sayın Tarhan.

Yalnız, bir cümleyle ilave etmek istiyorum: Tabii, birbirinden değerli Komisyon üyelerimizin bu konuda yasal çalışmalara ben yeteri kadar katkı verdiklerine inanan birisiyim. Ancak şu var...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Başkan, niye konuştu, kaçtı, gitti?

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Şimdi “Kaçtı, gitti.” tabirini de doğru bulmuyorum. Yalnız, birinci derecede imza sahibi Cihat Sezal kardeşimiz burada.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Cihat Bey’le sorumuz yok ki.

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Hayır, biz de buradayız. Tabii ki ikinci imza sahibi olarak başka bir program nedeniyle ayrılmak zorunda kaldı arkadaşımız.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Üçüncü imza sahibi ben de buradayım.

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Hepimizin benzer şekilde mazeretleri olabilir ama Komisyonun gayretini dikkate alalım ricasındayım; eksik olabilir, tartışırız. Bir de bu masanın etrafındaki Komisyon üyelerinin ben biraz daha farklı bir çalışma temposu içerisinde, daha fazla diyalog içerisinde olduğunu bildiğim için bu cümleleri kurdum.

Teşekkür ediyorum.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Sayın Başkan...

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Madde hakkında başka söz talebi görüyorum.

Vehbi Bey, buyurun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Burada yapacağımız şey, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu’nun 14’üncü maddesinde ilan ve reklam vergisi muafiyetleri belirleniyor ve biz de diyoruz ki: Bu maddeyle, ülkemizde yapılan fuarlarda, fuarların düzenlendiği ilan alanlardaki ilan ve reklamlarda muafiyet getireceğiz. Gerekçeye baktığımız zaman fuarcılıkla alakalı çok uzun uzun bilgiler verilmiş ve fuarlar geçici olduğu için böyle bir yasal düzenleme yapmaya gerek duyulduğu belirtilmiş, gerekçede yazan şey o. Ancak buradaki tartışmalardan benim anladığım kadarıyla, 2 tane belediyenin uygulamalarından kaynaklanan bir sıkıntıdan bahsediliyor. Yani bizim kanun metninde önümüze konulan gerekçe ile buradaki tartışılan şeyler birbirinden farklı. Şimdi, soruyoruz: Bu 2 tane belediyenin yapmış olduğu uygulamalar yasal değil mi? Yasal olduğu söyleniyor. O zaman sorun ne? Yani burada, mesela, bu belediyelerin bir etki analizi de -biraz evvel Sayın Başkanımın söylediği gibi- karşımızda yok. Yani bu fuarların iç alanlarından elde edilen ilan ve reklam vergisi ne kadar? Ne kadar tahakkuk ettirilmiş, bunun ne kadarının tahsili yapılmış, ne kadar alacakları var? Bu konuda da herhangi bir bilgimiz yok. Ancak şöyle bir gerçeklik de var: Yani burada az veyahut da çok, ne kadar olduğunu bilmiyoruz ama bazı belediyelerin diyelim, Türkiye’deki işte, İstanbul, İzmir, Antalya gibi fuarcılık faaliyetlerinin yoğunlukla yapıldığı belediyelerin bir gelir kaybına uğrayacağı kesin. E, peki, belediyelerin durumu nasıl? Yani şimdi belediyenin gelirleri belli, vergi ve harçlar en önemli gelirleri. Yeniden değerlendirme oranı yüzde 36; yılbaşında demişsiniz ki yüzde 36 artacak bu. Beri taraftan da işte, en büyük gider kalemlerinden bir tanesi -toplu ulaşımda bilhassa- mazot, benzin, elektrik, bunlarda yüzde 200'lere, yüzde 300'lere varan artışlar var; işçilik maliyetlerinde yüzde 100'lere varan artışlar var. Yani esasında, 11 büyükşehir

belediye başkanımız neredeyse her ay bir açıklama yapıyorlar ve belediyelerin -esasında 11 belediye başkanı açıklama yapıyor ama- Türkiye'deki binlerce belediyenin sorununu dile getiriyorlar bakıldığı zaman. Belediyelerimiz eğer bu şekilde giderse iflas etme noktasına gider -hepimizin yaşadığı şey- çünkü gelirlerinde yüzde 30'luk bir artış var...

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Ne güzel(!) O isteniyor zaten.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Bütün Türkiye'dekiler için geçerli ağabey.

Yani giderlerinde de yüzde 100'ler, yüzde 200'ler, yüzde 300'ler gibi bir artış var. Bu şartlar altında belediyenin ayakta kalması imkânsız. Bizim yapmamız gereken... Bunların toplu ulaşımında kullandıkları mazot, elektrik gibi girdi kalemlerinde ÖTV, KDV'yi kaldıralım mı, bizim bunu tartışmamız gerekirken, biz, bugün, belediyelerin -bazı belediyelerin diyeyim- önemli bir gelir kaynağı olan bu ilan vergisini kaldırmayı düşünüyoruz. Bana göre bu oldukça yanlış bir uygulama.

Başka bir sıkıntı... Yani bir külfetten... Esasında, yapılan bu organizasyonların, fuar organizasyonlarının bu belediyelere yüklediği ekstra külfet de var. Bir taraftan diyorsunuz ki: "Ekstra bir külfet var ama sen bunun karşılığında bu fuar organizasyonlarından herhangi bir ilan vergisi almayacaksınız." Bu da yanlış bir şey. E, şimdi, bir de bir gerçeklik de var; esasında, bizim ülkemizde bu fuar organizasyonlarında yer alan firmalar destekleniyor bildiğim kadarıyla. Bakan Yardımcılarımız da burada, Ticaret Bakanlığı bilhassa önemli destekler veriyor benim gördüğüm kadarıyla. Ve önümde en son bir rakam var, 2022 rakamlarından bahsediyorum, sektörel nitelikte uluslararası yurt içi fuarların desteklenmesine ilişkin karar kapsamında, yıllar bazında destek üst limitlerini vermişler burada. 2022'de katılımcı desteği, fuara katılan firmalara 77 bin liraya kadar Ticaret Bakanlığı destek veriyor, KOSGEB destek veriyor, TURQUALITY destek veriyor yani birçok kaynaktan destekler veriliyor. Tanıtım desteği, yurt dışı tanıtım için 1 milyon 375 bin liraya kadar çıkabiliyor; tanıtım desteği, yurt içi tanıtım için 458 bin liraya kadar çıkabiliyor. Eğer sıkıntı varsa, problem varsa, eğer firmalarımızın bu fuarlarda yer almasında alınmış olan, alınan bu ilan vergileri hakikaten de önlerinde bir engel teşkil ediyorsa, zorlukla bu fuarlara katılıyorlarsa o zaman bu katılımcı desteklerini artıralım, bunu tartışalım. Niye, biz, zaten gelir kaynakları azalmış, giderleri maksimum seviyeye çıkmış olan belediyelerin gelirini daha da azaltma yoluna gidiyoruz? Yani yapılan şey bana göre mantıksız ve manasız. Gereksiz bir işle uğraşyoruz, bence bu yanlıştan dönelim. Şunu tartışalım: Yani bu katılımcı desteklerinin üst limitlerini artıralım, daha fazla kaynak aktaralım, Ticaret Bakanlığının, daha fazla kaynak vermesini sağlayalım. Bunları tartışalım, daha iyi olmaz mı?

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Olabilir.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Yani neden biz bu işi... Yani davul belediyenin sırtında olacak, tokmak başkasında olacak. Niye böyle bir şeye izin verelim biz? Bence bu maddenin kanun teklifinden çıkarılması lazım. Yani yaptığımız şey, bana kalırsa, abesle iştiğal burada. Veyahut da şunu yapalım, şöyle yapalım o zaman: Tamamıyla kaldıralım, belediyeler almasın, esnaf kardeşimden de alınmasın benim. Yarım metrekaresi geçtiği zaman reklam vergisi veriyor, ışıklı pano için reklam vergisi veriyor. Esnaftan da almalıyım, madem yapacağız, neşteri tam vuralım, derdimiz buysa şayet belediyeleri kökten bitirelim ağabey.

Teşekkür ederim, sağ olun.

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Ben teşekkür ederim.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Sayın Başkan...

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Sayın Şevkin, buyurun.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, 2 konuda benim konuşmama sataşma oldu, önce onunla ilgili bir... Hani “Rakamlar üzerinden konuşuyorsunuz, kâğıda bakarak konuşuyorsunuz.” gibi bir şey oldu.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Allah Allah!

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Şunu söylemek isterim: Tabii ki burası bir teknik Komisyon yani bildiğim kadarıyla bir teknik Komisyon ve bizim de bu rakamları kafamızdan atmadığımız ortada. Ya TÜİK’e dayandırmışız ya da birtakım bilimsel verilerden alarak bu rakamları konuşuyoruz ve doğal olarak bütün bu rakamları kafamızda tutmamız mümkün değil, kâğıttan okuyacağız. Ama burada herhalde yapılmak istenen ironi “Sahada değilsiniz, kâğıttan okuyorsunuz.” Vallahi, gece gündüz sahadayız biz, sadece sanayicilerle değil, sadece iş insanlarıyla değil EYT’lilerle de konuşuyoruz, emeklilerle de konuşuyoruz, esnafla da konuşuyoruz, pazarla da konuşuyoruz. Tam tersi yani sizin bize laf attığımız pencereden bakıldığı gibi değil, hayatın gerçekliği hiç de öyle değil. Keşke bu ihracat rakamları gerçekten vatandaşa yansımış olsa, belediyelerimizin sübvansane ettiği ekmeği evine götürmekten uzaklaştırılmış vatandaşa dokunabilse keşke gerçekten; biz de bundan mutluluk duyuyoruz.

İkincisi, madenlerin çıkarılıp ne kadar büyük ihracat yaptığımız konusunda büyük bir övünçle bahsediliyor. Yine, tekrar etmek istiyorum: Milyonlarca yılda oluşmuş bu madenler bizim millî servetimizdir ve yerine konulamaz servetlerdir. Keşke Zehra Hanım bu bakırı çıkardığında ham madde olarak, bakır olarak değil de işlenmiş bakır tel olarak satsa amenna. Bizim burada, söylemek istediğimiz, yenilemeyen ve apar topar satılan ve haraç mezat satılan madenlerin, ham madde olarak satılan madenlerin işlenerek, bir uç ürüne dönüştürülerek, katma değer yaratarak, ülkemizde katma değer yaratıldıktan sonra ihraç edilmesidir elbette. Yoksa, yüzde 26 payla madende ihracatın artmış olması elbette son derece doğal bir şey. Yenilenemez olan bu kaynakların, yerine konulamaz olacak bu kaynakların haraç mezat satılmasına karşı olduğumuzu da buradan yeniden ifade etmek isterim.

Maddeye gelecek olursak: Arkadaşlar, belediyeler sadece Cumhuriyet Halk Partililere hizmet vermiyor, yapmış oldukları hizmetler bütün vatandaşlara... Çok şükür ki yirmi yıllık iktidarınızda şunu gördük: Siz ve biz; devlet ayrı bir yöntemle çalışıyor, Hükümet ayrı bir yöntemle çalışıyor, belediyeler ayrı bir yöntemle çalışıyor; sanki bunlar ayrı cumhuriyetin unsurları gibi bir yöntem izleniyor. Arkadaşlar, bu birimlerin hepsi beraber çalışmak zorundalar, birbiriyle koşut çalışmak zorundalar. Yani bir belediyenin gelirini kısıtlayarak aslında siz, vatandaşa yapılacak hizmeti engellemiş oluyorsunuz. Her alanda belediyelerin elini kolunu bağlayıp onlardan da başarı bekleniyor. Yani ekonomik olarak getirilen kısıtlamaları geneli üzerine yaptığım konuşmada söyledim. İmar konusunu Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına veriyorsunuz, İller Bankasından verilen paylarda kısıt getiriyorsunuz, kredi konusunda vatandaşa hizmet edecek... Adana’da yaşadığımız direkt bir şey var; metro inşaatı vatandaşa hizmet edecek, proje götürülüyor, Cumhurbaşkanlığı tarafından onaylanmıyor. Benzer şekilde, şimdi, reklam gelirlerini, yirmi yıldır kesilmeyen reklam gelirlerini kaldırmayı düşünüyorsunuz. Yani bu, sonuçta vatandaşa yapılan bir eziyettir ve bunun hesabını da bir gün vatandaş sizden soracaktır. Gelin, bu maddeyi uygulamayalım, kaldıralım diyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Ben teşekkür ediyorum Sayın Şevkin.

Yalnız, izin verirsiniz, burada, bir iki cümle katkı sağlamak istiyorum. Tabii ki muhalefet milletvekili arkadaşlarımızın genel siyaset perspektifinde meseleye yaklaştığını biliyoruz. Ancak daha teknik bir konu ki siz ifade ettiniz; Komisyon teknik bir komisyon, teknik konuları daha fazla gördüğümüz bir alan. Burada, biraz daha güncel kanun mantalitesinin dışına çıktığımızda, takdir edersiniz ki siyasi yelpaze bayağı genişliyor, maksattan bayağı bir kopmuş oluyoruz. O nedenle, tabii ki ülkede siyaset etme anlayışını eleştirebilirsiniz ama biz iktidarız, iktidar olarak belli bir siyaset algımız

ve uygulamalarımız var; takdir hiç şüphesiz milletin. Ancak bugün burada konuştuğumuz konu, ihracatçıya nasıl katkı sağlarız, ihrac edilen malların daha fazla ihrac edilmesi, ülkemize dışarıdan gelecek döviz 1 sent daha nasıl artırılır derinde bu çalışmalar yapılmış. Dolayısıyla “üretmeyen bir ekonominin zaten iflas edeceği” şeklinde çok temel bir kanun vardır; mutlaka üretmeliyiz, ürettiğimizi de ihrac edersek en güzeli budur. Ancak ithalata dayalı ihracatın varlığı da tartışmasız bir gerçektir. Artı bir de madenlerimiz vesaire ayrı bir konu başlığı belki, bu ayrı bir konu başlığı.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Ama bakın, ihrac ediyoruz, maden ihrac ediyoruz.

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Yani “Biz madenleri çıkaralım, çıkardığımız gibi kepçeyle, dozerle yükleyelim, hiçbir şekilde ürüne dönüştürmeden satalım.” mantalitesini bu masanın etrafındaki hiç kimsenin, iktidar ya da muhalefetin kabul edeceği görüşü bende şahsen hâkim değil. Mutlaka ürüne dönüştürmek lazım, mamul hâle getirmek lazım, teknolojiyle buluşturmak, çok daha getirisi yüksek hâle getirmek lazım tartışmasız. Ancak bazı ürünler vardır, kısmen stratejik de olabilir, bunu devletin kendi kurguları içerisinde sattığı, aldığı şeklindeki kararı ihracatçılar uyguluyor olabilir, bunlar her zaman masadadır. Ancak genel olarak “Biz bu şekilde, madenleri hiçbir ürüne dönüştürmeden satıyoruz.” mantalitesini yüzde 100 gerçekmiş gibi gündemde tutmanın, bu şekilde de sunmanın doğru olmadığı kanaatindeyim şahsen.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan...

OTURUM BAŞKANI FAHRİ ÇAKIR – Vereceğim sevgili Sibel Hanım.

Madde hakkında herhâlde son konuşmacı.

Buyurun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sadece şunu ekleyeceğim, biliyorum çok uzadı süre.

Şimdi, kanunların bir ruhu var ve kanun koyucu da belli bir gerekçeyle bu maddeleri zamanında koymuş. Bugün incelediğimizde, geçmiş kanunlara baktığımız zaman da işte, Meclis İçtüzüğü’ müzdaki uygulamalardan spesifik kanunlara kadar bir gerekçe var. Şimdi, burada, bu maddeyle kanunun ruhuna aykırı bir şey yapıyoruz; işte burada muafiyetler... Belediyeler, yerel yönetimler kamu adına hizmeti üstleniyor, vatandaşa hizmet sunuyor. Burada, geçici dönemlerde belli fuarlar yapılıyor ve bugüne kadar bu hiçbir tartışma konusu olmamış ve kanun koyucular böyle bir ihtiyaç da duymamışlar. Neticede fuarlar yerleşik organizasyonlar; dönemsel oluyor, geçici dönemlerde oluyor. Çok önemli, evet, üretici açısından, ihracatçı açısından önemli organizasyonlar bunlar ve organizasyon firmaları da var. Bunlar hizmet alıyorlar buldukları ilçelerde, farklı artı-eksileri var, buldukları ilçelere, üreticiye katkıları sunumları... Ama belediyeler bir yük üstleniyorlar burada ve kamu adına bunu yapıyorlar işte -Sayın Tarhan söyledi- temizlik hizmetleri, altyapı hizmetleri, güvenlik, çok önemli. O kent açısından gerçekten büyük fuarlara hepimiz şahitlik ediyoruz; illerimizde, ilçelerimizde, bunlar önemli bir hizmeti de gerektiriyor aynı zamanda. Şimdi, böyle bir hizmet yaparken belediyeler -orada zabıta görevlilerini görüyoruz, güvenlikleri sağlıyorlar, işte temizlik hizmeti- kamu adına bir hizmet üstleniyor.

Şimdi, biz, durduğumuz bir süreçte, hiç böyle bir sorun yokken, belediyeleri -işte kanuna, istisna kısmına bir madde ekliyoruz- bu hizmetten mahrum ediyoruz ya da bu gelirden mahrum ediyoruz. Bence bunun dikkatli görüşülmesi gerekiyor, ben kanun koyucuya ya da kanun teklifi sahiplerine bunu söylüyorum, tekrar iletmek istiyorum, tekrar değerlendirelim biz bu maddeyi. Oradaki o süreçlerin, Zehra Hanım’ın belirttiği süreçlerin yaşanmaması için ne gerekiyor? Belediyeler o görev alanında, kapsam alanında o gelirleri nasıl elde edecek ya da o vergi istisna kısmında bugüne kadar aksaklıklar neler? Zamanında ödenmeyen ciddi bir rakam var, neden bundan mahrum ediliyor? Bence asıl sorulması

gereken bu. Neden ödemiıyor kurumlar, kanunen ödenmesi gereken o vergileri neden ödemiıyorlar? Bunu hiç tartışmadan biz gerçekten kamu yararını ve kamunun gelirini burada kesintiye uğratıyoruz. Bence bu, kamu adına iyi bir işlem değil, kamu geliri bu. Belediyeyi neticede siyasi parti tartışmasından çıkarmalıyız; kamu adına, hepimiz adına hizmet ediyor belediyeler. Yani yarın halkın tercihiyle başka bir siyasal parti kazanabilir, biz o açıdan bakmamalıyız. Bir kamu geliri, hepimiz adına orada hizmet veriyor o belediye ve vermiş olduğu hizmetin de bugüne kadar yerleşik bir gelirini elde ediyor.

Ben tekrar değerlendirmekte fayda olduğunu düşünüyorum, tekrar iletmek istedim.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Sayın Sezal, maddeyle ilgili sizden kısa bir açıklama alalım lütfen.

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Şimdi, bu, yakın zamanda yaşanan bir problem oldu; fuar alanı içerisinde firmalardan alacak vesilesiyle belediyenin tahsilat yapması ve bunu da çok nahoş bir şekilde yapmaya kalkması bir gerekçe; birincisi.

İkincisi, bu, bugünden itibaren yürürlüğe girecek bir şey. Önceki alacaklarından hiçbir şekilde vazgeçilmesi söz konusu değil, fuarın dış alanlarından alınan vergilerden de vazgeçilmesi söz konusu değil. Fuar içerisinde asılmış ya da ellerine metre alıp da 2 metreye 1 metre ölçümler alınması ya da oradaki tabelalardan vergi alınması belediyelerin gelirlerini geriye düşürecek bir şey de değil. Fuar alanında dışarıdaki bütün tabelalardan, ilan-reklam panolarından neyse bütün vergiler alınacaktır. Belediyelerin burada, birincisi, çok büyük bir kaybı yoktur; ikincisi de, bu, bizim ihracatçılarımızı korumak adına, yurt dışından gelen temsilciler, misafirler ve ziyaretçilerin bu alanları uygun ve verimli şekilde kullanılması için yapılmış bir düzenleme; o yüzden bir açıklama yapmak istedim.

Teşekkür ederim.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Peki, Başkanım, bir şey sorabilir miyim?

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Buyurun.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Bizim derdimiz, kaliteli kanun yapmak. Buna şöyle bir düzenleme yapsak -yani sonuçta, bu, ihracatçı veya katılımcılarla ilgili değil; özellikle burayı düzenleyen yani fuarları düzenleyen firmalarla ilgili aslında konuştuğumuz kanun maddesi- “Bu düzenleyici şirketler yani fuar düzenleyen, organizatörlük yapan o şirketler yerel yönetimlere şu kadar pay öder.” diye bir şey koysak daha doğru olmaz mı? Burada biz de sizin gibi düşünüyoruz yani içeri girip “O tabelaları ölçmek, firmalara tabela vergisi çıkarmak.” diye bir şeyi biz savunmuyoruz. Yani o hizmeti veren yerel yönetimlere o fuarları düzenleyen şirketler belli bir pay koysun; bizim derdimiz bu çünkü o da hizmet veriyor. Burası da bir kamu kurumu, yüzlerce kişi çalışacak orada. Yani belli bir pay koysak her şeyi çözmüş oluruz diye düşünüyorum. Koyamaz mıyız, yapamaz mıyız yani böyle bir madde düzenleyemez miyiz?

FAHRİ ÇAKIR (Düzce) – Sayın Başkan, izin verirseniz bir soru sormak istiyorum TİM Başkanımıza ya da Bakan Yardımcımıza. Bahsettiğimiz, konuştuğumuz, Tahsin ağabeyin de hararetle üzerinde durduğu bu fuarın içinde, dışında “Yok tabela vergisi; belediyenin geliri kesildi, gitti...” Rakamlarla da konuşalım yani hangi rakamları konuşuyoruz? Neden vazgeçiyoruz? Neyi, nereye alıyoruz ya da almıyoruz? Yani belediyelerin hakikaten gelirine ilişkin ne kadar, ne kesiliyor? Buna ilişkin, en yakın tarihte güncellenmiş somut rakamlar varsa onların üzerinden de birkaç cümle konuşalım derseniz. Bilen arkadaşımız varsa buna ilişkin bir aydınlatın isterseniz.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Sorun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Birisi var mı bununla ilgili?

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Neyi tartışıyoruz şu anda neyi? Elimizde veri yok. Çok veyahut da az olması neyi değiştirecek ki?

FAHRİ ÇAKIR (Düzce) – Hayır, şu var: Tahsin Bey de az evvel dedi ya, hani “Belediye hizmet edemeyebilir; hizmet edecek çöpü var, osu var, busu var.” Belediye oraya hakikaten ne kadar emek sarf edecek, ne kadar para harcayacak, mesai harcayacak? Veya tersten alındığı zaman yani “Vermedik.” “Vermiyoruz.” “Vermeyelim.” diyoruz ya, ne kadar bu parayı vermeyeceğiz?

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – 100 bin kişi geliyor ya, çöpe atıyor oraya; kim toplayacak ki?

FAHRİ ÇAKIR (Düzce) – Hayır, mutlaka.

Yani güncellenmiş, hangi rakamları konuştuğumuza ilişkin böyle bir açıklama olsa belki biraz daha kolaylaşacak işimiz.

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Başkanım, müsaadenizle...

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Buyurun.

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Şimdi, bu konunun, fuar alanının içerisindeki gelirin “Belediyelerin gelirini tamamen elinden aldık, çöp topluyor, hiçbir şey yapmıyor...”

FAHRİ ÇAKIR (Düzce) – O değil.

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Oraya geliyor konu, böyle bir şey söz konusu değil. Fuar alanı içerisinde vergi alınmasını muaf tutuyoruz. Bunu alıp da “Belediyelerin gelirleri gitti. Efendim, çöp topluyor, bir sürü insan geliyor.”a getirmenin çok izahı yok; bir.

İkincisi, bu ilan ve reklam vergilerinin gelirleri belediyelere kayıt geçiyor. O rakamları belediyelerden bizim açıktan alma şansımız yok. Özellikle istenmesi isteniyorsa, alır Komisyon üyelerimize iletiriz, fuar alanlarından ne kadar vergi alındığına dair. Bunu isteriz ama bunun dışında...

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Ama neyden vazgeçiyoruz? Kamu kurumundan...

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Bunu isteyebiliriz amenna ama konuştuğumuz şey tekrar aynı yere geliyor; bu mahiyette yapılan fuarlarda, buradaki ihracatçılarımızın, misafirlerin bu şekilde bir konuyla muhatap olmasının önüne geçmeye çalışıyoruz.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Misafirlerle alakası yok bunun.

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Hayır, bir şey söyleyeceğim; fuar alanlarında...

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) –İhracatçıyla ne alakası var?

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Ne demek ne alakası var? Fuar alanlarında kim var? Yurt dışından gelen bir sürü insan var fuar alanında.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – İlan-reklamın ne alakası var?

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Hayır. Ama yaşanan bir olay var, vuku bulan bir olay var yani.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Kötü emsal emsal değildir.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – O olay doğru mu? Yani öyle bir örnek veriyorsunuz ki bütün mesele onu kurtarmaya çalışmak.

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Ne alakası var? Onu kurtarmaya falan çalışmıyoruz; bir.

HACI ÖZKAN (Mersin) – Çetin Bey, olmuş ama.

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Değerli vekiller...

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Sayın Sezal, teşekkür ediyorum.

Şimdi, madde üzerinde aynı mahiyette 2 adet önerge var, işlem sırasına göre okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4441) esas numaralı Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 1'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Tahsin Tarhan

Müzeyyen Şevkin

Tacettin Bayır

Kocaeli

Adana

İzmir

Çetin Osman Budak

Ahmet Vehbi Bakıroğlu

Antalya

Manisa

Diğer önergenin imza sahibi:

Ali Kenanoğlu

İstanbul

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Yurt içinde düzenlenen fuarlarda belediyeler temizlik başta olmak üzere fuar alanıyla ilgili olarak hizmet vermektedir. Bu hizmetler görülürken belediyenin personeli ve kaynakları kullanılmaktadır. Belediyelerin gelirleri kanunda sayılan sınırlı sayıdaki kalemlerden oluşmaktadır. Ancak 2019 yerel seçimlerinden sonra yerel yönetimlerdeki ağırlığını kaybeden iktidar partisi yerel yönetimlerin gelirlerini kısıtlamak için düzenlemeler yapmak ve belediyelerin gelirlerinin âdeta giderleri karşılayamamasını sağlamak, bu yolla belediyelerin hizmet kapasitesini düşürmek yönünde bir irade göstermektedir. Teklifte, belediyelerin hizmet verdiği fuar alanlarındaki ilan ve reklamların vergiden istisna tutulmaması ve belediye gelirleri arasında yer almaya devam etmesi amaçlanmaktadır.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Gerekçe mi, söz mü?

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Ben kısa bir şey söyleyeyim bu konuyla ilgili, gerekçe daha uzun olur.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Buyurun.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Evet, bu meseledeki itirazımız şunadır: Bir kere, bunun etki değerlendirmesi yapılmamış, ne kadardan feragat ediliyor kamu adına, bu belli değil. Bir şirket lehine, kamu adına bir feragatta bulunulacak, bu belli değil; ortada bir rakam yok. Ve bu kanun düzenlemesinin tümüyle şirkete özel, kişiye özel, kuruma özel, partiye özel, belediyeye özel bir uygulama olduğu da yani öyle bir kanun olduğu da anlaşılıyor, tartışmaların sonucunda ortaya çıkan da bu. Bir bütün olarak yani kanun yapma tekniği açısından da bunu doğru bulmadığımızı ifade ediyoruz ve bu nedenle 1'inci maddenin kanun teklifinden çıkarılmasını talep ediyoruz, öneriyoruz.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Ali Bey, teşekkür ederim.

Aynı mahiyette olan önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Madde 2'yi okutuyorum:

MADDE 2- 6/6/1985 tarihli ve 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 5- Arazisi Hazinesinin özel mülkiyetinde bulunan serbest bölgelerde, faaliyet ruhsatı iptal edilen kiracı kullanıcılar ile üstyapının bağlı olduğu faaliyet ruhsatı iptal edilen yatırımcı kullanıcılara, üstyapıda bulunan mallarının tahliyesi için bir aydan az altı aydan fazla olmamak üzere süre verilir. Bu sürenin sonunda kullanıcıya ait olup üstyapıdan çıkarılmayan mallar üzerinde kullanıcının her türlü tasarruf yetkisi kalkar ve bu mallar serbest bölge müdürünün başkanlığında oluşturulacak bir komisyon marifetiyle sayım ve tespit yapılarak tutanağa bağlanır.

Üstyapıda bulunan mallar üzerinde haciz veya satılamaz, devredilemez, rehin, ipotek gibi şerhler varsa, bu haciz veya şerhler; birinci fıkra uyarınca verilecek tahliye süresinin sonunda, anılan fıkroda belirtilen komisyon tarafından yapılacak sayım ve tespite istinaden kalkmış sayılır.

Komisyon tarafından tutanağa bağlanan mallar, 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanunu hükümlerine göre tasfiye edilmek üzere ilgili idareye teslim edilir. Bu malların satış bedeli ile ilgili olarak 4458 sayılı Kanunun 180 inci maddesinin birinci fıkrası hükümleri uygulanmaz. Bu malların satış bedelinden gümrük vergileri, hizmet karşılığı alacaklar ve yapılmış masraflar, satış için yapılmış masraflar ayrılarak bakiye bedel hak sahiplerine dağıtılmak üzere ilgili birimlere gönderilir ve varsa artan para kullanıcı adına emanet hesabına alınır. Emanete alınan para talep edilmesi halinde kullanıcıya ödenir.

Bu madde hükümleri, arazisi Hazinesinin özel mülkiyetinde bulunan serbest bölgelerde; faaliyet ruhsatının süresi sona eren kiracı kullanıcılar ile üstyapının bağlı olduğu faaliyet ruhsatının süresi sona eren yatırımcı kullanıcılar için de uygulanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.”

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – 2 adet önerge var, tek tek okutup oylarınıza sunacağım.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4441) esas numaralı Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Ali Kenanoğlu

İstanbul

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Ali Bey, kısaca size söz veriyorum.

Buyurun.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Çeşitli keyfiyetlere yol açacağı düşüncesiyle öneriyoruz, bu kadar.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Teşekkür ediyoruz Ali Bey.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum...

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Bu konuda Komisyonu bir bilgilendirsinler, kafada bazı soru işaretleri var.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Tamam, 2'nci önergeyi de oylayalım da.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4441) esas numaralı Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 2'nci maddesiyle 3218 sayılı Kanun'a eklenen ek 5'inci maddenin ikinci fıkrasının teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Tahsin Tarhan
Kocaeli
Tacettin Bayır
İzmir

Müzeyyen Şevkin
Adana
Çetin Osman Budak
Antalya

Ahmet Vehbi Bakırlioğlu
Manisa

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Tahsin Bey, buyurun.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Aslında bu maddeye biz çok itiraz etmiyoruz ama bu düzenlemeyle lehine haciz, rehin, ipotek gibi şerhler olan ancak tahliye komisyonu kararıyla bu şerhlerin düşmesi hâlinde alacaklı üçüncü kişilerin hakları yönünde nasıl bir koruma öngörüyorsunuz? Yani örneğin, şunu anlatmaya çalışıyorum: Banka kredi vermiş, buraya ipotek koymuş. Şimdi siz burayı... Biliyorsunuz, tasfiye sürecinde banka alacakları daha alt kısımlara gidiyor, o anlamda yani bu üçüncü kişileri nasıl koruyor; buna itiraz ediyoruz.

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Tamam, teşekkür ediyorum.

Başkanım, müsaadenizle...

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Kısaca rica edelim, buyurun.

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Tahliye, gerekçede açıkça belirtildiği gibi üstyapıdan çıkarılamayan malların komisyon tarafından sayım ve tespiti yapıldıktan sonra, tasfiyeye tabi tutulacak alınması gereken vergilerin masrafları düşürülüyor ve daha sonra hak sahiplerine dağıtılmak üzere icra dairelerine bu dosya tekrar gönderiliyor. İcra dairesine gönderilmiş dosya da -Adalet Bakanlığından arkadaşlarımız da var, onlar da kısaca söyleyecek- icra dairesine gönderildiğinde mülkiyet hakkına kesinlikle bir müdahale söz konusu değil üçüncü şahısların alacaklarının; sadece oradaki vergiler ve masraflar düşüldükten sonra tekrar, aynı şekilde icra dairesine gönderildiğinde dosyanın hakları korunmuş oluyor.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Adalet Bakanlığından kim var arkadaşlar?

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Hocam, adalet var mı ki temsilci olsun.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Adalet var; bakın, Adalet Bakanlığı temsilcisi de var.

Kısaca bir açıklama alalım lütfen, buyurun.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TETKİK HÂKİMİ SERDAL GÜNGÖR – Sayın Başkanım, sizleri saygıyla selamlarım.

Şimdi, maddeye şu değişiklik, şu ekleniyor ek maddeyle: Bu serbest bölgelerde ruhsat iptali gerçekleştiği takdirde, üstyapıda bulunan taşınırın tahliyesine ilişkin... Yani bu üstyapılar, bize söylenene göre tahliye edilmiyor, bu tahliyeyi gerçekleştirmek için bir aydan altı aya kadar süre veriliyor ve süre sonunda da eğer tahliye etmediği takdirde bu mallar tasfiye ediliyor, tasfiye edilmesi gerekiyor. Tasfiye sonucunda... Şimdi burada 2 fıkra var. Birinci fıkrada, üzerinde rehin, haciz gibi herhangi bir kısıtlama olmayan malların tasfiyesi; ikinci fıkrada ise üzerinde şerh bulunan "haciz, satılamaz, devredilemez" gibi şerhler bulunan mallar. Bu mallar Gümrük Kanunu hükümlerine göre, altı ayın sonunda eğer tahliye edilmediği takdirde satılıyor. Satıldığında, bedelden, bu kanunda yazılı olan,

ek maddede getirilen hükümde yazılı olan giderler alındıktan sonraki satışta –biliyorsunuz, 206’ncı maddede sıra cetveli falan vardır- orada masraflar düşüldükten sonra kalan bedel... Mesela, mal hacizli, üzerinde haciz var, ilgili haciz dosyasına gönderiliyor. Haciz ne kadarsa, haczi karşılayacak kadar miktar ilgili dosyaya gönderiliyor. Kalan bir para var ise ya da... İpotek olmaz burada da rehin olur, taşınır rehini olur çünkü bunlar taşınmaz değil. Taşınır üzerinde mesela rehin var, rehin alacaklısı adına ilgili kişiye gönderiliyor, kalan bir bedel var ise o zaman ilgili yani bu ruhsat iptali gerçekleştirilen kişi, malik adına bir hesapta tutuluyor. Yani burada şöyle diyor: “Mülkiyet haklarının ihlali...”

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Burada üçüncü kişilerin haklarında bir zayıyat ya da bir şey söz konusu mu?

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TETKİK HÂKİMİ SERDAL GÜNGÖR – Gelmiyor.

Şu da düşünülebilirdi: Mülkiyet hakkı ihlali var mı diye çünkü hacizli bunlar, rehinli. Şöyle ihlal yok: Zaten bu ilgili kişilerin hakları ödeniyor. Aynı zamanda, zaten burada bir kamu yararı da var. Biliyorsunuz, mülkiyet hakkı kamu yararı amacıyla kanunla kısıtlanabilir. Bu da bir kanun değişikliği.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Kanun değişikliği ama yani kanun değişikliği yaparken kimsenin hukukunu zayı etmemeliyiz.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TETKİK HÂKİMİ SERDAL GÜNGÖR – Tabii, koruduk; zayı olmuyor.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Burada bir hukuk zayıyatı var mı?

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TETKİK HÂKİMİ SERDAL GÜNGÖR – Yok, herhangi bir mülkiyet hakkı ihlali yok; söz konusu değil burada.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Tahsin Bey, “Mülkiyet hakkı ihlali yok.” diyor arkadaşımız.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Peki, neden “Şerhler düşülüyor.” yazıyor orada?

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TETKİK HÂKİMİ SERDAL GÜNGÖR – Şerhler şöyle düşülmek zorunda çünkü şerhler kaldırılarak satılabilir mal.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Sen o şekilde satın alamazsın.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TETKİK HÂKİMİ SERDAL GÜNGÖR – Şerhler aynı şekilde cebri icrada da satış yaptığımız zaman, icra dairesinde de bu şerhleriyle birlikte malı satamayız; üzerindeki şerhleri kaldırırız, öyle satarız.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Alıcı orada kullanamaz şerhli malı.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TETKİK HÂKİMİ SERDAL GÜNGÖR – Tabii ki adam onunla uğraşamaz, satın alan kişi.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Belki orada bankadan kredi kullanacak orada. Şerhli ise nasıl yapacak?

Burada bir de bir şey var Sayın Başkanım.

Burada “gümrük vergileri düşüldükten sonra” falan ibaresi var ya... Niye? Bu serbest bölgeye geldiği için, bu makine, ekipman, her neyse gümrük vergisi ödemiyor ama bunun iç piyasaya bir satışı olacağından dolayı burada devletin bir vergi alması gerekiyor, o kayba da uğramaması için o fıkrayı da eklemiştir.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Madde 3'ü okutuyorum:

MADDE 3- 18/6/2009 tarihli ve 5910 sayılı Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanununun 5 inci maddesinin dördüncü fıkrasına (d) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (e) bendi eklenmiş ve diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

“e) İflas eden, ölen, ticareti terk eden veya son beş takvim yılında ihracat yapmayan üyelerin yasal takipte olanlar dâhil borçlarının ve bu borçların gecikme zamlarının terkin edilmesine karar vermek.”

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Önergeye geçmeden, madde üzerinde bir soru soracağım.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Buyurun.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Teklifin 3'üncü maddesiyle terkin edilecek şu ana kadar oluşan toplam aıdat borçları tutarı nedir? Neden bu maddeyi getirdiniz, onun için soruyorum.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Volkan Bey, sizde bilgi varsa buyurun siz bilgi verin.

TİCARET BAKAN YARDIMCISI ÖZGÜR VOLKAN AĞAR – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, ihracatçı birliklerine yıllık aıdat borcu bulunan 141.567 üyeden yalnızca 33.910 üyenin ticaret sicil kaydının aktif olduğu görülüyor. 56.288 üyenin tasfiye, terkin veya infisah hâlinde olduğu, bunların haricindeki 51.369 firmanın ise kaydının sistemde dahi bulunmadığı tespit ediliyor. Ayrıca, ihracatçı birlikleri kayıtlarından bu üyelerden hiçbirinin 2015 yılından sonra ihracat yapmadıkları da tespit edilmiş durumda. Bu alacakların yaklaşık 12 milyon TL tutarında olduğu görülüyor.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Teşekkür ediyorum Bakan Yardımcımıza.

Tahsin Bey, ayrıca, bu konuda Genel Kurula yetki veriliyor, Genel Kurul bu yetkiyi kullanır ya da kullanmaz.

Şimdi madde üzerindeki önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4441) esas numaralı Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Madde 3- 18/6/2009 tarihli ve 5910 sayılı Türkiye İhracatçılar Meclisi ve İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Geçici Madde 4 – Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapılan ilk Genel Kurul Toplantısı tarihi itibarıyla iflas eden, ölen, ticareti terk eden veya son beş yıl takvim yılında ihracat yapmayan üyelerin resen tespiti halinde borçlarının ve bu borçlarının gecikme zamlarının terkin edilmesine karar vermek Birlik Genel Kurulunun görevi ve yetkisindedir.”

Tahsin Tarhan

Müzeyyen Şevkin

Ahmet Vehbi Bakırlioğlu

Kocaeli

Adana

Manisa

Tacettin Bayır

Çetin Osman Budak

İzmir

Antalya

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

İhracatçı birlikleri kamu görevi yerine getirmektedir; aidatları da kanun gücüyle ve kanunda belirlendiği şekliyle toplanmaktadır. Kanunda hâlihazırda “Giriş, aidatı, yıllık aidat, nispi ödeme ile diğer gelirlerin süresinde ödenmemesi halinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunda belirlenen oranda gecikme zammı tahakkuk ettirilerek birlik yönetim kurulu tarafından verilen kararı müteakip icra daireleri aracılığıyla tahsil edilir. Tahsil zamanasını süresi beş yıldır.” hükmü kapsamında tahsilat asıldır. Buna göre, ihracatçı birliklerinin tahsil sorunu yaşadığı hâllere çözüm amacıyla, bir kereye mahsus olmak üzere, maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapılacak ilk genel kurul toplantısı tarihi itibarıyla iflas eden, ölen, ticareti terk eden veya son beş yıl takvim yılında ihracat yapmayan üyelerin resen tespiti hâlinde borçlarının ve bu borçlarının gecikme zamlarının terkin edilmesinin geçici maddeyle düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Madde 4’ü okutuyorum:

MADDE 4- 5910 sayılı Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Müşteşarlığın” ibaresi “Ticaret Bakanlığının” şeklinde değiştirilmiş, fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiş ve üçüncü fıkrasının (c) bendinde yer alan “Müşteşarlıkla” ibaresi “Ticaret Bakanlığıyla” şeklinde değiştirilmiştir. “Boşalan veya yeni ihdas edilen kadrolara 30 gün içinde Ticaret Bakanlığının olumlu görüşü alınarak atama yapılamaması halinde atama Ticaret Bakanlığı tarafından re’sen yapılabilir.”

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Tahsin Bey, buyurun.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – En çok itiraz ettiğimiz maddelerden biri, hatta biz burada TİM’in yanında olduk, özellikle TİM’in yetkisinin Bakanlığa devredilmesini doğru bulmuyoruz. TİM Başkanına soruyoruz: TİM’e bağlı birlikler ve TİM’in Yönetim Kurulları 30 gün içerisinde kendileri, genel sekreter veya genel sekreter yardımcısını neden atayamıyor? Bunun yaşanmış bir örneği var mı? Bu düzenlemeye neden Bakanlık ihtiyaç duydu? Bir açıklama istiyoruz.

BAŞKAN ZİYAALTUNYALDIZ – Bu konuda hem TİM Başkanımıza hem de Bakan Yardımcımıza söz vereceğim.

Buyurun İsmail Bey.

TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ BAŞKANI İSMAİL GÜLLE – Kıymetli Başkanım, kıymetli vekillerim; sizlerle bu yüce Mecliste huzurunuzda bulunmaktan büyük memnuniyet duyuyorum.

Kısaca isterseniz şöyle başlayayım: İhracatçı birlikleri 1934 yılında kuruldu, zaman içerisinde ekonominin gelişmesiyle, sektörlerin çoğalmasıyla bugün 26-27 sektörümüzle, yurt çapında 13 genel sekreterliğimizle ve 61 tane de birliğimizle görev yapıyoruz. Cumhuriyetin kuruluşunda bugünkü rakamlarla 300 milyon dolar ihracatımız vardır. 1973 yılında 1 milyar doları ilk defa geçtik, 80’li yılların ortasında 10 milyar doları geçtik, 90’lı yılların ortasında 20 milyar doları geçtik ve ondan sonraki süreçte de 2000’den itibaren de 30 milyar dolar ve üzerindeki bir dönem...

Benim elli yıllık bir ticaret hayatım var; 1984’ten beri de ihracat yapıyorum, 95 yılından beri de ihracat birliklerinin içerisinde görev yapıyorum çeşitli kademelerinde ve 2018 yılında da TİM Başkanlığına aday oldum, seçildim ve bir vesileyle de sizlerin huzuruna geldik sizlerin de tevecchüleriyle, destekleriyle; eksik olmayın. Siyasi görüşleriniz farklı olabilir ama netice itibarıyla ihracat siyasetüstü bir konu, memleketin konusu, ihracatçı da o bazda. Biz iş adamıyız, biz buradaki

görevlerimizi fahri olarak yapıyoruz, bizlerin herhangi bir maaşı, herhangi bir huzur hakkı, herhangi bir geliri de bu konuda yoktur. O açıdan, yirmi beş yıldan fazla görev yaptığım bu süreç içerisinde de açık yüreklilikle ve gözlerinizin içine bakarak da şunu söyleyebilirim: Hiçbir zaman bize, ihracatçı birliklerine bu görevlerle ilgili dayatma olmamıştır, hiçbir zaman bir görevlendirme olmamıştır. Biz görevlendirmeleri, değerlendirmelerimizi yaptıktan sonra hep istişareyle götürdük çünkü netice itibarıyla ihracat bir saha mücadelesidir. Sahada olan uygulamalardaki sorunları da Bakanlığımızla istişare ederek, çözerek götürürüz ve bu süreci de bu şekilde bir iş birliğiyle götürürüz. Sonunda bu ülkenin biz de bir ferdiyiz, bu amaçla çalışıyoruz. Şunu özellikle söylüyorum: Buradaki bazı ifadeler, bazı sözler –çok özür dilerim- haddini aştı, ben TİM adına bu sözleri kabul etmiyorum, Türkiye İhracatçılar Meclisinin Başkanı olarak. O açıdan, biz birliğimize, 103 binin üzerindeki ihracatçıyı temsil eden kurumla ilgili hiçbir şekilde onu aşağılayıcı hiçbir ifadeyi de kabul etmediğimi de söylemek istiyorum.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Bu konuşma da haddini aştı yani soru başka bir şey.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Geleceğim, geleceğim.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Doğru konuşmuyorsunuz Başkan.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Yani bu böyle olmaz.

TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ BAŞKANI İSMAİL GÜLLE – Hiçbir şekilde...

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Başkanım, müsaade edin.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Böyle konuşamaz yani böyle konuşmaya hakkı yok yani.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Arkadaşlar, müsaade edin.

TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ BAŞKANI İSMAİL GÜLLE – Ben kurumumla ilgili konuları söylüyorum.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Demokrasi yok mu?

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Her STK başkanına böyle mi davranıyorsunuz Şahin Bey?

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – İsmail Bey, değerli Başkan; özellikle hem İç Tüzük’ümüzde var hem çalışma usulümüzde var...

TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ BAŞKANI İSMAİL GÜLLE – Onu söyleyeyim ben, kısaca söyleyeyim...

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Müsaade edin.

Şöyle: Özellikle şahsiyata taalluk eden ve rencide edici söz ve ifadelerden kesinlikle kaçınıyoruz, konu üzerinde konuşuyoruz yani “haddi aşma” ifadesi doğru bir ifade değil, lütfen onu düzeltin.

Teşekkür ederim.

TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ BAŞKANI İSMAİL GÜLLE – Ben kurumum adına konuştum. Ben siyasetçi değilim, hepimize görüşleriniz için de teşekkür ediyorum. Hepinizden faydalandık.

Bunu şunun için söylüyorum: Bizim bu konuda 13 tane genel sekreterliğimiz var. 13 genel sekreterimiz ve yardımcıları da... Bazı genel sekreterliklerde 2 ya da 3 genel sekreter bulunduruluyor, dolayısıyla konunun muhatabı 13 genel sekreter ve yaklaşık 35 tane genel sekreter yardımcısıdır. “Bütün olayın tablosu nedir?” diye bir düşünürseniz o manada söyleyeyim, bunun yüzde 95’inin zaten görevleri dolu. Biz bu süre içerisinde, belki bu pandemi süresinde bazı arkadaşlarımızı vekâleten götürdük ve asaleten götürülmesiyle ilgili TİM’in daha dinamik, daha etkin bu konuda en ufak bir suistimale

meydan bırakmadan bu şekilde hızlı karar alınması konusunda da biz de dinamik bir kurumuz, biz de buna karşı çıkmıyoruz. Bir vekilimiz “çökme” dedi. Bizim burada asla öyle bir şey de olmadığını ifade edeyim. Yani bu konuda samimiyetimize inanın, bu konuda zaten bütün makamlar dolu ve bu konu kanunlaşınca da otuz gün içerisinde 2 tane arkadaşın ataması yapılacak.

Buyurun, benden bu kadar.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – 2 tane koltuk boş mu? Yani şu an için 2 tane koltuk var.

TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ BAŞKANI İSMAİL GÜLLE – Yani Bakanlığımızdan –bildiğim kadarıyla- 1 tane tedviren var, 2 tane de atanacak. Yani şu anda vekâleten var, asaletini gerçekleştireceğiz.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Tahsin Bey, buyurun.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Başkanım, biz sadece size soru soruyoruz yani aslında biz sizin hakkınızı savunuyoruz. Biz diyoruz ki: Neden atamadınız da Bakanlık buna müdahale ediyor? Bakanlık yetkiyi alıyor, “Ben atayacağım sen atamazsan.” diyor. Aslında biz burada senden yana tavır alıyoruz ama sen bizi suçluyorsun. Geçen kanun taslağında da bir şirket kuruluyor, hissenin yüzde 95 sahibi sensin, o TİM’in Başkanısın, hissenin yüzde 5’i bankanın, bu yetkiyi bakanlığa devrediyorsun, diyorsun ki: “Haddini aşılıyorlar.” Biz burada kişisel olarak sizi eleştirmiyoruz, biz buradaki bu yanlış nasıl düzeltilecek... Kanun maddesi getiriliyor, diyor ki: “Sen bunu atamadın, ben atarım.” diyor.” Ya, Bakanlık yanında, görüşmedin mi? Neden atamadın da Bakanlık müdahale ediyor, kanun çıkarıyor “Ben atayacağım.” diyor? Siz farklı şeyler anlatıyorsunuz. Biz sadece net soru soruyoruz: Neden bugüne kadar Genel Sekreter veya Genel Sekreter Yardımcısını atamadın? Bana göre Bakanlık doğru bir şey yapıyor. Nasıl doğru bir şey yapıyor? “Sen atamazsan ben bunu atarım.” diyor. Yani burada bir yanlışlık yok ama biz de soruyoruz: “Neden atamıyorsun da özerk olan Türkiye İhracatçılar Birliğini bakanlığa teslim ediyorsun?” Seçilmişsin. Seçilen bir kişi bu yetkiyi Bakanlığa niye veriyor da kendisi atamıyor? İhracatçılar sana güvenmiş, ben de ihracatçıyım, sana güvenmişim, oraya seni seçmişim, sen “Ben hiçbir şey atamayacağım, bundan sonra Bakanlık atasın.” diye yetkiyi bakanlığa veriyorsun. O zaman istifa et, git AK PARTİ’nin bürokrati ol ya.

İFFET POLAT (İstanbul) – Bu tavır da doğru değil ama, bu tavır da doğru değil.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Bu da olmadı ama.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Şimdi, demin ifade etmiştim, hem Komisyonumuza misafir olarak gelen ya da katılımcı olarak gelen arkadaşlar hem de Komisyon üyelerimiz konuşmalarınızı lütfen şahsiyata taalluk edecek şekilde yapmıyoruz, konu üzerinde konuşuyoruz.

Sayın Sezal, buyurun.

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Başkanım, şimdi olayın başından beri Sayın Başkanımızı burada mağdur pozisyona sokmanın bir anlamı yok. Kanun sahibi olarak burada az önce değerli vekillerimiz birtakım sözlerde bulunurken Başkanımızı ya da kurumu rencide edecek sözlerde bulunduğu için doğal olarak Başkanımız da bir savunma oluşturdu. Burada karşılıklı bir iyi niyet göstergesi olması gerektiğini düşünüyorum. Burada sadece atamama söz konusu da değil, vekâleten bazı atamalar var, Başkanımız bunu da çok net açıkladı. Pandemiden dolayı birtakım eksiklikler oldu, bakanlığımız da bu eksikliği gidermek adına yarın bir gün... TİM’de bugün Başkanımız var, yarın bir başkası olacak. Bunun gayet makul bir ölçüt olduğunu ben teklif sahibi olarak düşünüyorum. Bugün Başkanımız var ama yarın olmadığında başka sorunlar da çıkabilir. Vekâleten atamaların ortadan

kaldırılması ve bundan sonraki süreçte eğer vekâleten biri durursa Bakanlık olarak buna müdahale edeceğini söylüyor. hepsi bu. Onun dışında, TİM'in Bakanlık tarafından kontrol altına alınmaya çalışılması veya başka benzer sözlerin söylenmesini çok anlamlı bulmuyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ - Teşekkür ediyorum.

Başkan, söz istiyor musun, geçiyor muyuz? İstersen uzatma, istersen ver, nasıl istersen.

TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ BAŞKANI İSMAİL GÜLLE - Konu gayet net. Şu anda çerçeve içerisinde, biz bu kanun çerçevesinde zaten birlikler olarak kendi atamalarımızı gerçekleştiriyoruz. Süre sınırı getirildiği için bunu daha çabuk yapacağız. Pandemi nedeniyle bir iki tane seçimde aksamalar oldu dolayısıyla biz de belki ihmal ettik bu süreçte, ondan kaynaklandı. Biz bir siyasetçi değiliz, o yüzden bu konuda başka hiç bir şey de söylemek istemiyorum. Ben, ihracata ve ihracat ailesine verdiğiniz desteklere teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Ali Bey, buyurun.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Şimdi, Sayın Başkan, yani esasında benim doğrudan bir şeyim olmadı, Sayın Başkana yönelik, TİM Başkanına yönelik bir sözüm, lafım, eleştirim olmadı. Benim konuya tepkimin sebebi esasında sizin göstermeniz gereken bir tepkidir. Son yıllarda şuna çok alışık olduk: Yani seçilmiş milletvekilleriyiz, halkın iradesini temsil ediyoruz ve çeşitli alanlarda milletvekillerine had bildirme, tehdit etme ve benzeri uygulamalarla karşı karşıya kalıyoruz.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Niyet o değil ya, niyet o değil.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) - Bir saniye abi, rica ediyorum.

Şimdi, şöyle bir şey var, çok basit bir soru soruluyor, deniliyor ki: “Kurumunuza Genel Sekreter atamamışsınız, bunu niye atayamadınız yani bunun sebebi nedir?” Yani net bir soru soruluyor. Şimdi, beyefendi, kurumuna Genel Sekreter atayamamış, bunu izah edemiyor ve ondan sonra gelip burada bize had bildirmeye çalışıyor. Şimdi, bak, burada milletvekillerinin ve Meclisinin saygınlığını korumak en başta Sayın Başkan sizin göreviniz. Dolayısıyla bu doğru bir yaklaşım, doğru bir üslup ve yöntem değildir. Sonra kabul ediyor, diyor ki: “Ya, bizim de eksikliğimiz oldu.” O zaman istifa et arkadaş, eksikliğin oldu, kendi görevini yapamıyorsun, bir sekreter atayamıyorsun, sonra onunla ilgili kanun düzenlemesi yapılmasını talep ediyorsunuz ya da ettiriliyor. Şimdi, eğer görevinizi yapamıyorsanız o görevi bırakın, “Ben görevimi yapamadım şu nedenden dolayı, istifa ediyorum.” deyin. Şimdi, siz görevinizi yapamadığınız için biz burada kanun mu çıkartıyoruz bu durumda, böyle bir kanun mu çıkartıyoruz? Şimdi, şöyle bir şey var: Tamam pandemi nedeniyle atayamamış. Peki, şöyle bir şey yok mu? Pandemi bitti tamam, pandemi bitti, bakın, hepimiz maskeleri çıkartmışız bilmem ne, pandemi bitti dolayısıyla artık her şey yoluna girmiş demektir. Niye biz o zaman bu maddeyi çıkartıyoruz, niye bunu ekliyoruz madem normal koşullara geldi? Sayın Başkan da görevini yerine getirir bundan sonra, bir sıkıntı olmaz.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) - Aynen öyle.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) - O zaman gerek yok bu maddeye.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ - Ali Bey, teşekkür ederim.

Vehbi Bey, buyurun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yani şimdi burada yapılmak istenen şey, 4'üncü ve 5'inci maddeler aynı mahiyette bakıldığı zaman. Burada Ticaret Bakanlığına İhracatçı Birliği Yönetim Kuruluna otuz gün içinde Genel Sekreter ve Sekreter Yardımcı atanmaması durumunda resen atama yetkisi vereceğiz. Şimdi, biraz evvel ben soru soracaktım ama soruya cevap verdiniz ama şöyle bir şey var: Şimdi TİM veyahut da birlikler daha önceleri yani 5910 sayılı Kanun çıkmadan önce bağlı bir kamu kurumuydu, bağlı kamu kurumu. Daha sonra bu 5910 sayılı Kanun'la -ki bunu ben Sayıştaydan edindim, Sayıştay raporlarından- kamu kurumu olma özelliğini yitirmiştir. Şu an sizin, TİM'in hukuken vasfınız kamu niteliğindeki meslek kurumu niteliğinde. Öyle mi Başkanım? Yani ziraat odası gibi, esnaf ve sanatkârlar odası gibi, ticaret odası, sanayi odası, işte ticaret sanayi odası, Tabipler Birliği gibi kurumlar hukuken hangi statüdeyse siz de aynı statüdesiniz. Şimdi burada, mesela Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Kanunu var, 5174 sayılı Kanun. Şimdi bu Kanun diyor ki: "Oda Yönetim Kurulunun Görevleri" Yani hukuken siz ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği arasında bir fark olmadığından yola çıkarak konuşuyorum.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Fark yok mu? Öyle mi diyor?

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Hayır, hiçbir farkı yok, hukuken farkı yok, hayır. Daha önce varmış, daha önce bağlı bir kamu kurumu niteliğindeki şu anda Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğiyle aynı durumda.

Şimdi, diyor ki bu Kanun, 5174 sayılı Kanun, bir görev veriyor oda yönetim kurullarına: "Oda personelin işe alımlarına ve görevlerine son verilmesine, yükselme ve nakillerine karar vermek." Aynı kanunun Beşinci Bölümü 74'üncü maddesi de "Odalar ve Borsaların işlerini yürütmek üzere bir genel sekreter görevlendirilir. Genel sekreterin aşağıda belirtilen nitelikleri haiz olması gerekir." diyor, sıralıyor yani sizin kanununuzda da aynı şeyler söz konusu. Şimdi, herhangi bir oda, herhangi bir sanayi odası veyahut da ticaret ve sanayi odası kendi genel sekreterini, yönetim kurulunu ve meclisinin onayıyla atayabiliyor. Neden Türkiye İhracatçılar Meclisi veyahut da birliklerinde bu, Bakanlığa devredilebiliyor? Esasında, bana kalırsa, burada tartışmamız gereken konulardan bir tanesi Bakanlığın olumlu görüşü. Bana kalırsa Bakanlığın olumlu görüşünün de kaldırılması lazım yani nasıl bir tabip odası, nasıl bir ticaret odası, sanayi odası, bu gibi kurumlar kendi genel sekreterini atayabiliyorsa -şartları bellidir, T.C. vatandaşı olmak, askerlik yapmak neyse- bu şartlar dâhilinde bütün odalar, borsalar kendi genel sekreterlerini atayabiliyorken, yardımcı da atayabiliyorken neden ihracatçı birlikleri için böyle bir yöntem yapılmıştır? Birinci sorum bu. İkincisi, burada, esasında bizim buradaki, Bakanlığın olumlu görüşünü de kaldırmamız gereklidir; benim görüşüm budur. Üçüncüsü, şöyle bir şeyi kurgulayalım, şimdi, bu kanun hâline geldi, otuz gün içerisinde 2 tane koltuk boş sizin dediğimize göre, daha sonra koltuklar da boşalabilir; diyelim ki bir tane birlik veyahut da siz, işte, neyse, 25'inci günde, işte, kanunda size emrettiği, işte, üniversite mezunu olması lazım, beş yıl, neyse bu gerekli şartlar, dediniz ki: "Bir tane profesyoneli ben genel sekreter olarak atıyorum." Bakanlığın görüşüne sundunuz. Bakanlık "Hayır." dedi. Bir tane daha; olabilir mi? Olabilir bu yani burada onun için herhangi bir şey yok. Otuz gün süre geçti, sonra ne olacak? 29'uncu gün siz dediniz ki: "Ben bu adamı buldum, bu kadını, neyse, bu şahsı buldum, genel sekreterliği layıkıyla yapacak; Bakanlıkla aramızdaki diyalogu en iyi şekilde yapacak olan insan budur." Bakanlık dedi: "Kusura bakma, biz olumlu rapor vermiyoruz, olumlu görüş vermiyoruz." Ne oldu? Ben atadım. Yani şu haliyle bu kanun teklifi buna açık değil mi? Yani kanun tekliflerinin altında imza olanlara soruyorum. Buna açık mı, değil mi?

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Bu maddenin başka bir gerekçesi var yani.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Yani bana kalırsa Bakanlığın olumlu görüşüne dahi başvurulmaması lazım.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Başka bir şey var orada yani.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Özerkliği ortadan kaldırıyor bu durum.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Bırakın, otuz gün içerisinde resen atamayı.

Teşekkür ederim.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Özerkliği bitiriyor bence.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Sayın Tin, buyurun.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Başkanım, biraz önce de Tahsin Bey’in bahsettiği İhracatı Geliştirme AŞ’nin Başkanlığıyla ilgili konuda... Yüzde 95’i TİM ama yani birlikler, tabii, EXİM yüzde 5’lik bir oran...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Çoğunluk bankada, Bakanlıkta.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Ama şöyle, neden şöyle?

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Yönetim Bakanlıkta.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Ben şöyle görüyorum olayı çünkü tamamen şeyde bırakırsanız bu sefer de, hani bu şey vardır ya kredi verirken yani “İşte, ona verelim, buna vermeyelim...” Burada aslında bir hakem görevi görüyor.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Şahin, krediyi veren de yönetimin içinde.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Bak, EXİM’in kamu kurumu olması... Başkan, orada hakemlik görevi görür yani adam kayırma veya diğer konuların da aşılmasını da sağlıyor.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Şahin, bu iş yanlış ya, krediyi veren de işin içinde, yönetimde.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Abi, tamam da bak, şimdi, bu böyle, bu bir.

İkincisi... Ve şunu söyleyeyim, İGE’de yönetimde TİM’in çoğunluğu vardır

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Hayır, Bakanlığın çoğunluğu.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Hayır.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Bakanlığın çoğunluğu.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Bir de bir konu daha... Şimdi biraz önce yani bir gerginlik yaşandı ama... İki tarafta da... Had bildirme, hadsizlik yapma gibi anlamında bence değil ama yanlış anlaşılabilir olabilir kelimeler, bence onu da düzeltmemiz lazım, düzeltilmesi gerekiyor.

Diğer konu... Şimdi, burada genel sekreterin atanması konusundaki “olur” görüşü alınması... Yani bir de TOBB’la ilgili ben onu sormak istiyordum. TOBB’la TİM aynı yasaya mı bağlı?

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Aynı yasa değil.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Aynı kanun maddesine...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Aynı, evet.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Onu dediniz biraz önce de onu için soruyorum.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Evet. Hayır, şu kamu niteliğindeki meslek kuruluşu.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Ben öyle olmadığını biliyorum, TİM’in biraz daha farklı olduğunu biliyorum, o yüzden.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Bütün hepsi farklı, hepsinin kanunu ayrı zaten ama şu, aynı statüde.

TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ BAŞKANI İSMAİL GÜLLE – Aynı değil.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Aynı değil.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Karşılıklı konuşmuyoruz.

TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ BAŞKANI İSMAİL GÜLLE – Aynı değil.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Tamam, pardon.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Karşılıklı konuşmuyoruz.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Bunun haricinde yani genel sekreter konusuna niye bu kadar taktığımızı da ben anlamış değilim. Şeyden dolayı mı takıyorsunuz? Yani niye her şeyi devlete bağlıyorsunuz, Bakanlığa bağlıyorsunuz anlamında mı bir takma olayı var?

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Niye atanamıyor, niye getiriyorsunuz?

ŞAHİN TİN (Denizli) – Ama burada diyor zaten, “Otuz günde atayamazsanız, boşluk kalsın, yapalım.” diyor.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Ya, Şahin, boş şu an, niye atamamış diyoruz ya?

ŞAHİN TİN (Denizli) – Ya, sadece şimdiki iş için değil, bundan sonraki...

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Şahin Bey, sözlerinizi tamamladınız mı?

ŞAHİN TİN (Denizli) – Tamam.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Sibel Hanım, buyurun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Çok kısa şunu ekleyeceğim, teşekkür ederim Başkanım.

Şimdi mevcut kanun maddesi, işte, 8’inci madde diyor ki: “...Müsteşarlığın olumlu görüşü alınmak kaydıyla yönetim kurulu tarafından atanır.” Şimdi şunu da biz dikkatten kaçırıyoruz; ya, devletin yönetim sisteminde biz ciddi bir değişiklik yaptık. Şimdi, müsteşarlık ile müsteşarlık kavramının, bu kanunun... Şimdi, her kanunun bir ruhu vardır ve kanun koyucunun ne amaçla yaptığını iyi anlamamız lazım. Şimdi, müsteşarlık kavramı ve müsteşarlığın görevi, siyasal yapısı, kamu bürokrasisindeki yeri ile bugün siyasi bir partinin Genel Başkanı olan ve aynı zamanda Cumhurbaşkanı olarak seçilen kişinin atadığı Ticaret Bakanını biz karşılaştırabilir miyiz? Şimdi böyle bir sorun var. “Müsteşarlığın olumlu görüşü” derken ya da müsteşarlığı kaldırıp Ticaret Bakanına bu yetkiyi verirken burada da aslında bir sorun var. Şu anki Ticaret Bakanına olumlu görüşü kati süreçte vermememiz gerekiyor. Tamamen seçilmiş olan yönetim kurulunun atama yapması gerekiyor genel sekreteri yani müsteşarlığın olumlu görüşü varmış kanun koyucu o gün yaparken ama müsteşarlar bürokrasinin sigortası olan kurumsal yapılanmış o zaman. Şimdi zaten müsteşarlık kavramı yok, siyasileştiriyoruz biraz biz burada kurumları.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Atamazsa istifa eder, böyle bir madde koyalım.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Tabii, yönetim kurulu atayacak. Yönetim kuruluna bir süre verilir ve o süre içerisinde atama yapması gerekir, yapmadığı zaman yönetim kurulu düşer gibi bir şey getirmek lazım. Şimdi müsteşarlık müessesesinin o gün kanun yapılırken ki yapısı farklı ama şu an Ticaret Bakanı zaten siyasallaşan bir yapı yani o günkü bakan ve müsteşar ilişkisi... Bunu da bence dikkate almak lazım.

İFFET POLAT (İstanbul) – Geçmişte Bakan siyasetçi değil miydi yani?

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Siyasetçiydi İffet Hanım ama müsteşarlar bürokratik yapı içerisindeydi.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Arkadaşlar müsteşar siyasetçi değildir.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Şimdi burada biraz da bu da dikkatten kaçıyor bence.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Sibel Hanım'ın sözlerini tamamlamasına müsaade edelim.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Ben şöyle tamamlayayım. Burada bence bu yönetsel yapımızın değiştiğini de dikkate almak lazım. Burada tamamen seçilmiş kurum olan yönetim kurulunun karar vermesi veya belki bir süre verilerek bir düzenleme yapılması gerekiyor.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Teşekkür ederim Sibel Hanım.

Okan Bey, buyurun.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi madde 4'e giriş de çok güzel. "İhracatçı Birlikleri Ticaret Bakanlığıyla sıkı bir bağ içindedir." Doğru, çok kurumsal bir yapı, çok uzun yıllardan beri devam ediyor, ben de çok yakından takip ediyordum üniversitedeyken. İGEME'ye sürekli giderdim, raporlarını okurdum. Türkiye'deki ihracatın gelişimine çok büyük katkıları olmuştur İhracatçı Birliklerinin, TİM'in, İhracatçılar Meclisinin. Yani aslında özerk bir yapı yani Türkiye'de üretilen tüm ürünlerin üretimine, geliştirilmesine, tanıtımına çok ciddi katkıları olmuştur. Madem bu kadar deneyimli bir kurumsunuz sizin içinizde hiç deneyimli eleman yok mu da dışarıdan birilerini atamaya kalkıyorsunuz. Ama böyle, ben böyle anlıyorum. Şu an 2 tane diye başlanır buna, bunun yolu açılır böyle bir madde geçtikten sonra. Eğer iyi niyetliyseniz bu maddeyi çekin, kendi içinizden atamanızı yapın yani kurumun içerisine siyaset sokmayın. Şu an için siyaset giriyor. Nasıl üniversitelerde seçimler gitti, eski milletvekillerinin hepsi rektör oldu bir yerlere, bu da buna benziyor. Yani üniversitelerin özerkliği gitti, şimdi TİM'in de özerkliği gidecek. "Siyasetçi değiliz." diyorsunuz ama o zaman içinize siyasetçi sokmayın yani bu bizim için de geçerli, şu anki siyasetçiler için de.

İFFET POLAT (İstanbul) – Geçmişte rektör olan CHP'de siyaset yapan bir sürü....

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Şimdi "bir sürü, bir sürü" demeyin yani iyi niyet nedir? Bunun burada olmaması lazım. Yani bakın, şimdi siz yeni kurulan bir kurum olsanız, elemanınız olmasa, ihracatçınız olmasa, deneyimli bürokratiniz, yetişmiş elemanınız olmasa olabilir, geçiş süreci olabilir, dersiniz ki: "Ya, geçiş sürecindeyiz, yeni kurulduk, biz daha küçüğüz. Biraz daha deneyim kazanmamız için başka kurumlardan hatta transfer yapmamız gerekir." Ama siz yani 70-80 yıllık bir kurumsunuz, güzide bir kurumsunuz, özerksiniz, özerkliğinizi kendi kendinize kaybetmek istiyorsunuz. Bu kadar siyasi baskı olmaması gerek diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Üyelerinizin size verdiği yetkiyi devrediyorsunuz siz.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Aynen öyle.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Aynen öyle.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Maddeyle ilgili 3 adet önerge vardır, 2'si aynı mahiyette.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Sayın Başkanım, Sayın Bakan Yardımcısı söz alacaktı, yani...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Ben bir soru sorabilir miyim Başkanım izninizle? Çok özür dilerim. Bir dahakine söz alacak sayın teklif sahibi.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Buyurun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Bu kanun maddesini siz görüştünüz mü kurumunuzda Sayın Başkan? Üyelerinizle böyle bir istişare yaptınız mı bu yetki devri konusunda ya da siz nasıl müdahil oldunuz bu teklife ya da teklif sahibi ya da TİM’le nasıl... Biz kanun koyucu olarak bu maddeyi neden koyduğumuzu anlamış değiliz, bunu öğrenme çabasındayız çünkü biz bu kanun teklifine artı ya da olumlu ya da olumsuz bir kanaatte bulunacağız ama bu maddeye sizin üyelerinizin, İhracatçı Birliklerindeki üyelerin, firmaların yaklaşımı nedir acaba? Danışıldı, konuşuldu mu, yönetim kurulunda tartışıldı mı? Neticede üyeler sizi seçimle işbaşına getirdiler ve siz bu yetkinizi devrediyorsunuz yönetim kurulu olarak.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Teşekkür ederim Sibel Hanım.

Buyurun Sayın Sezal.

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Başkanım, en başta söylediğimiz gibi birkaç tane vekâleten atamanın zamanında yapılması ve burada boşluk oluşmaması, İhracatçı Meclislerinde boşluk oluşmaması için net bir şekilde verilmiş bir teklif, onun dışında bunu siyasallaştırmaya çalışmak gibi bir söylem içerisinde bulunmayı çok hakkaniyetli bulmuyorum. Başkanımız ve bundan sonraki başkanlar bir bakanlığın bir düzenleme ve yaptırım hakkı olduğunu, bir ay içerisinde atama yapıldığında ortada hiçbir sorun olmayacağını açıkça ifade edelim. Herhangi bir siyasallaşma gibi bir süreç olmadığını -çünkü sürekli siyasete geliyor- zamanında atama yapıldığında hiçbir sorun teşkil etmeyeceğini de düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Ben şunu soruyorum orada: 2 tane sorumuz vardı orada, Bakan Bey 1 tanesine cevap verecek herhâlde. Sorduğum soru çok net: Yirmi dokuzuncu gün dediler ki: “Şu arkadaş biz görevlendirdik.” Bakanlık da dedi ki: “Benim olumlu görüşüm yok.” Süre bitti, ne olacak?

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – O zaman Bakanlık atamasını yapar, bu kadar basit. Yani bunu niye bu kadar öteliyorsunuz? Bu kadar yani atar.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Özerk ve bağımsız bir kurum yani böyle bir şey olmaz.

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Arkadaşlar 13-15 tane Genel Sekreter Yardımcısı var, bunlardan 12’si, 13’ü atanmış. Burada bir boşluk oluşturursa Ticaret Bakanlığını siz... Ya, olabilir. Bakın, Başkanımız bir açıklama yaptı. Belirli güncel sebeplerden dolayı...

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Arkadaşlar, müsaade edin, Cihat Bey bitirsin.

Buyurun.

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Başkanım, özür diliyorum.

Bakın, az önce Başkanımız “pandemi” dedi. Burada bir sıkıntı yaşanmış, bu sıkıntının ortadan kaldırılması için Ticaret Bakanlığı TİM’e böyle bir öneride bulunabilir. Eğer bu atama yapılırsa diyelim ki bir sıkıntı oldu, atama olmadı, Ticaret Bakanlığının buraya atama yapmasını tamamen siyasete aktarmanın hiçbir anlamı olduğunu düşünüyorum.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Sizin açıklamanızdan sonra tamamen siyaseten bir karar olduğuna inandım ben, kani oldum. Yani bilinçaltımda şüpheler vardı, teknik olarak bilmiyorum ama sizin bu en son açıklamanızdan sonra tamamen siyaseten verilmiş bir karar bu.

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Yok, o... Siz, seçilmiş Cumhurbaşkanı'na da başka şeyler söylüyorsunuz muhalefet olarak. Eğer bunu bu noktaya getirirseniz...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Benim söylediğim kelimeler üzerinden bana cevap verirseniz sevinirim.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Arkadaşlar, Vehbi Bey, karşılıklı konuşmayalım.

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Çok net verebilirim.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Benim ağzımdan şu anda Cumhurbaşkanı çıktı mı?

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Ben şu anda, bakın...

Değerli Vekilim...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Ben kendi kanaatimi söyledim.

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Ben de kendi kanaatimi söyledim ama siz başka bir şey söylüyorsunuz benim kanaatime karşılık.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Benim kafamda neden acaba diye soru işareti vardı ancak teklif sahibi olarak sizin açıklamanızdan sonra şuna çok inandım ve iman ettim ki: Evet, karşımıza gelen bu kanun maddesi tamamıyla siyasal içerikli bir kanun maddesi, bu kadar basit.

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Sizin kanaatiniz Sayın Vekilim.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Benim kanaatim. Ne Cumhurbaşkanı'nın adını andım...

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Arkadaşlar, teşekkür ediyoruz.

Maddeyle ilgili müzakereyi burada tamamlıyorum.

Önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/4441 esas numaralı Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim

Ali Kenanoğlu

İstanbul

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Ali Bey, buyurun.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Şimdi, Sayın Başkan, çok açık bir şekilde seçilmiş bir kurumun kendi yetkilerini aktarması, kendi yetkilerini devretmesi hususunda bir durum söz konusu ve Sayın TİM Başkanı bunu izah edemedi yani çok açık bir şekilde gerekçesini izah edemediği bir kanunu biz burada yapmaya çalışıyoruz. Yani sadece “pandemi” denilebildi, şimdi öyle bir gerekçe de yok. Dolayısıyla, TİM Başkanının bizzat kendisinin, kendi kurumunun yapması gereken bir görevi başka bir yere devretmesi, Bakanlığa devretmesi oldukça enteresan bir durum. Burada yazılan gerekçenin dışında gerekçe olduğu çok açıktır, yazılmamış gerekçeler var bu konuda ve bu konu çok sıkıntılı bir durumdur. Kesinlikle bunun teklif metninden çıkarılması gerekir. Bunu sadece bizim talep etmemiz değil, en başta TİM Başkanının bunu talep etmesi gerekir. Bu teklif metninde bu maddeye karşı çıkması lazım. Ben şimdi bir kurumun başkanı olsam, ya bir derneğin vakfın...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Seçimle gelen...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Ya, seçimle gelen, seçilmiş bir kurumum, kendi kurumum içerisinde atama yapacağım bunu başkasına devrediyorum, ben yapmıyorum da “Bakanlık yapsın.” diyorum. Bu nasıl bir yönetim, bu nasıl bir başkanlık, bu nasıl bir seçilmişlik aklım almadı. Ben de kurumlarda başkanlık yaptım, sivil toplum kuruluşlarında yani bir sivil toplum kuruluşu bırakın kendi yetkilerini devretmeyi yani dolaylı bir müdahale geldiği zaman bile kabul etmez ve zıplar, ayağa kalkar bununla ilgili olarak, biz böyleydik yani. Ben anlamadım, en başta da TİM Başkanının bu tutumunu anlamadım yani niye bunu kabul ediyor, niye buna onay veriyor, niye buna olumlu bakıyor anlayamadım.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Alacağı bina karşılığı kurbanlık olabilir mi?

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Bilemem, oraya girmek istemem ama sonuçta TİM Başkanının kendisinin dahi izah edemediği bir gerçekçeyi bizim kabul etmemiz mümkün değildir, dolayısıyla kesinlikle bu maddenin çekilmesi gerekiyor arkadaşlar.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Ali Bey, teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Aynı mahiyette 2 önerge vardır.

İlk önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4441) esas numaralı Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 4'üncü maddesinin 2'nci fıkrasının teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Tahsin Tarhan

Müzeyyen Şevkin

Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu

Kocaeli

Adana

Manisa

Tacettin Bayır

Çetin Osman Budak

İzmir

Antalya

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Ayhan Altıntaş

Yasin Öztürk

Ankara

Denizli

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Tahsin Bey, buyurun.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum.

Öncelikli olarak bu Ek 2'nci maddeyi TİM Başkanının da desteklemesi gerekiyor. Tutanaklara geçmesi açısından şunu söyleyeyim: Bu kanun maddesi bu hâliyle geçerse bundan sonraki gelecek her kanunda eminim ki herkes şunu isteyecek: “Ya, işte İhracatçılar Birliği Kanunu'nda atama yetkisi Bakanlığa verildi, bunda da Bakanlığa bu yetkiyi verelim.” Bu bir alışkanlık hâline gelecek. Kesinlikle bu kanun maddesi geri çekilmeli, seçilmişler kendi atamalarını kendileri yapmalı. Çok isteniliyorsa, bir ceza verilecekse bu kanun maddesini değiştirelim “Eğer yönetim kurulları atamalarını yapmazlarsa otuz gün içinde veya altmış gün içerisinde düşer.” diye bir madde ekleyelim, gereken cezayı da vermiş oluruz. Onun için yani seçilmişlere atanmışlar -ben Bakanlık demiyorum Sayın İsmail Bey- sizin yerinize atama yapacak, atanmışlar. Bugün o bakan var, yarın başka bir bakan atanacak oraya. Sizi seçenler yani bizler, İhracatçılar Birlikleri, atanmışlar, sizin yerinize atanmış birisi bir atama yapacak, bu doğru değildir. Onun için bu maddenin kanun metninden çıkarılmasını öneriyoruz.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Aynı mahiyetteki diğer önergenin gerekçesini okutuyorum:

Gerekeç:

Bir meslek kuruluşu olan İhracatçı Birliklerinin bağımsız olmalarına katkı sağlanması hedeflenmektedir.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Yeni bir madde ihdası için 1 adet önerge vardır, okutup oylarınıza sunuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/4441 esas numaralı Kanun Teklifi'ne 4'üncü maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Fahri Çakır

Ahmet Çolakoğlu

Düzce

Zonguldak

“MADDE 5- 5910 sayılı kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “oniki” ibaresi “onbeş” şeklinde ve “üç” ibaresi “beş” şeklinde değiştirilmiştir.”

Gerekeç:

Türkiye İhracatçılar Meclisinin (TİM) faaliyetlerindeki genişlemeyle doğru orantılı olarak TİM tarafından yürütülen işlerin yanı sıra temsil ve organizasyon katılımlarında artış meydana gelmiştir. TİM, ülkemiz ihracatında, özel sektör kanadındaki çatı kuruluş olarak kamu ve özel sektör nezdinde birçok kurul ve komisyonda temsil edilmektedir. Muhtelif kurul ve komisyonlarda temsilin yanı sıra, sektörel çalışmalar, lojistik, inovasyon, dış ticaret mevzuatı ve uygulamaları, vergi mevzuatı ve uygulamaları, istihdam, dijital dönüşüm, pazara giriş (ticaret heyetleri başta olmak üzere) gibi çalışmaların Başkan ve/veya Yönetim Kurulu adına takip ve koordinasyonu için başkan vekili sayısının artırılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Diğer taraftan, TİM bünyesinde faaliyet gösteren sektörlerin yönetim kurulunda daha etkin ve çoğulcu şekilde temsil edilmesi, karar alma süreçlerinin daha çoğulcu bir anlayışla yürütülmesi, çeşitli proje ve işlerin yürütülmesi için yönetim kurulunca yönetim kurulu üyeleri nezdinde görevlendirmenin daha etkin ve esnek şekilde yapılabilmesi amacıyla yönetim kurulu üye ve başkanvekili sayısının artırılmasına ihtiyaç bulunmaktadır.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Sayın Başkan, bu konuda size söz veriyorum, kısa bir açıklama yapar mısınız?

TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ BAŞKANI İSMAİL GÜLLE – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Burada, gerekçede de belirtildiği üzere, tabii, bu -daha önce de söyledim- bir birlikle başladı ve sürekli sektörlerimiz gelişiyor. İhracatımızın, bu gelişme sürecinde de bazı sektörlerimizin bir araya gelme koşulları nedeniyle birlik sayımız da artıyor. Doğal olarak, kanunun olduğu günden bugüne kadar sektörlerimizde de genişleme oldu. Hem bunun temsil kabiliyetini hem de kurumlar arasındaki görevlendirmeleri hem de bölgelerdeki yoğunluklar sebebiyle, burada yönetim kurulunu genişletmek arzusundayız; başkan yardımcılıklarını 3'ten 5'e ve yönetimi...

Bu konuda Meclisimizi ve vekillerimizi de bilgilendirmiş oluyorum.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Çetin Bey, buyurun.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, birlik seçimlerinin ne zaman olduğunu öğrenmek istiyorum yani sizin, Türkiye İhracatçılar Meclisinin seçimleriniz -herhâlde bölgelerdeki seçimleriniz tamamlandı- ne zaman?

TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ BAŞKANI İSMAİL GÜLLE – Kanun metninde, birlik seçimleri nisan ayında, TİM seçimi haziran ayında yapılıyor.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Haziranda yapacaksınız.

Şimdi, benim de tam olarak sorum bu. Şimdi -biraz önce açıklama yaptınız, teşekkür ederiz-yönetim kurulu üyelerini 12'den 15'e çıkarıyorsunuz, başkan yardımcılarını 3'ten 5'e çıkarıyorsunuz. Toplam 62 birlik mi vardı?

TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ BAŞKANI İSMAİL GÜLLE – Şöyle; 61 birlik var. Tabii, bazı sektörlerimizin, mesela, hububat sektörümüzün 6 birliği var ama sektör konseyine tek olarak geliyor yani o sektör olarak bir sektörü bir kişi temsil ediyor.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Biraz önce de değinmiştim.

TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ BAŞKANI İSMAİL GÜLLE – Azalmalardan sonra 27'ye düşüyor yani.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Evet, evet.

Biraz önce değinmiştik zaten yani 27 sektör, 61 birlik var. İhtisaslaşma yerine aslında bir daralma var yani. Onu söylemiştim biraz önce. Daha da mikro ölçeklere inmesi gerekebilir belki yani bazı sektörler var ki. Örneğin, NACE kodlarına baktığınız zaman, yüzlerce sektör var ama onların çoğu da alt sektör. Ana sektörler olarak ihracat yapan sektörlerin daha fazla ihtisaslaşmasına belki burada gayret gösterilir. O zaman, yönetim kurulu üyelerinin yükseltilmesini, başkan yardımcılıklarının yükseltilmesini anlarım. Fakat -biraz da espi olsun- burada seçimlerde, biliyorsunuz, 15'e çıkardığınız zaman 15 de yedeği olur, başkan yardımcılarını 5'e çıkarırsınız, onların da yedeği olur. Aşağı yukarı 62...

TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ BAŞKANI İSMAİL GÜLLE – Burada yedeklik yok.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Yedek yok mu sizde?

TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ BAŞKANI İSMAİL GÜLLE – Yok, yedek yok.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Yani aslında yarısına yönetimde görev verip böyle bir seçim çalışmasının bir parçası olarak da düşünebilir miyiz diye de aklımıza gelmedi değil.

TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ BAŞKANI İSMAİL GÜLLE – Yok, yok, öyle değil gerçekten.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Arkadaşlarla da istişare ettik.

Bunları sormak istedim.

Teşekkür ederim.

TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ BAŞKANI İSMAİL GÜLLE – Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Teşekkür ediyorum.

Söz almak isteyen başka kimseyi göremiyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde ihdası bu şekilde gerçekleşmiştir.

5'inci maddeyi okutup oylarınıza sunuyorum:

“MADDE 5- 5910 sayılı Kanununun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Müsteşarlığın” ibaresi “Ticaret Bakanlığının” şeklinde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Boşalan veya yeni ihdas edilen kadrolara 30 gün içinde Ticaret Bakanlığının olumlu görüşü alınarak atama yapılamaması halinde atama Ticaret Bakanlığı tarafından re’sen yapılabilir.”

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Maddeyle ilgili 3 adet önerge vardır, ilk önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4441) esas numaralı Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 5’inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Ali Kenanoğlu

İstanbul

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Düzenlemeyle, ihracatçı birlikleri ve Türkiye İhracatçılar Meclisinin (TİM) boşalan veya yeni ihdas edilen kadrolara otuz gün içinde Ticaret Bakanlığının olumlu görüşü alınarak atama yapılamaması hâlinde atamanın Ticaret Bakanlığı tarafından re’sen yapılabilme yetkisi verilmektedir.

Yeni düzenleme, ihracatçı birlikleri ve Türkiye İhracatçılar Meclisinin (TİM) özerk yapısının ortadan kaldırılması anlamına gelmektedir. Bu şekilde, iktidar, bu kurumlarda kadrolaşma imkânı elde edecektir. Bu durum da liyakatsiz atamaların yapılmasına neden olacaktır.

Buradan açıkça anlaşılacağı üzere, ihracatçı birlikleri ve Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) iktidarın baskısı nedeniyle genel sekreter ve genel sekreter yardımcılıklarına atama yapamamaktadır. Aksi hâlde, ihracatçı birliklerinin ve Türkiye İhracatçılar Meclisinin (TİM) genel sekreter ve genel sekreter yardımcılıklarına atama yapamamasının bir açıklaması olamaz. Bunun yerine, ihracatçı birliklerine ve Türkiye İhracatçılar Meclisine (TİM) yönelik baskılara son verilmesi ve olağan akış içinde kurumların kendi atamalarını yapmaları sağlanmalıdır.

Dolayısıyla bu maddenin kanun teklifinden çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

2/4441 sayılı Kanun Teklifi’nin 5’inci maddesinin ikinci fıkrasının madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Yasin Öztürk

Ayhan Altıntaş

Denizli

Ankara

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Bir meslek kuruluşu olan Türkiye İhracatçılar Meclisinin bağımsız olmasına katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Aynı mahiyetteki diğer önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4441) esas numaralı Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin ikinci fıkrasının teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Tahsin Tarhan	Müzeyyen Şevkin	Ahmet Vehbi Bakırhoğlu
Kocaeli	Adana	Manisa
Çetin Osman Budak	Tacettin Bayır	
Antalya	İzmir	

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Teklifle, Anayasa Mahkemesi kararıyla ihracatçı birliklerinin kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu olduğuna hükmedilmiştir. Bu kararlar, TİM ve birliklerin Ticaret Bakanlığına bağlı kuruluş vasfı ortadan kalkmıştır. TİM'in özerk yapısının korunmasını teminen Bakanlık tarafından atama yapılması yönündeki düzenlemenin teklif metninden çıkarılması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

6'ncı maddeyi okutuyorum:

“MADDE 6- 5910 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 1- (1) Hesap yılı sonunda birliklerin yedek akçelerine aktarılan meblağın Ticaret Bakanlığınca belirlenen tutarı, İhracatı Geliştirme Anonim Şirketinin sermayesine eklenmek üzere sermaye taahhüdü ödemesi olarak aktarılır.”

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – 1 adet önerge vardır, okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4441) esas numaralı Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin çerçeve 6'ncı maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“EK MADDE 1 — (1) Hesap yılı sonunda birliklerin yedek akçelerine aktarılan meblağın binde üçü kadar olan tutarı, İhracatı Geliştirme Anonim Şirketinin sermayesine eklenmek üzere sermaye taahhüdü ödemesi olarak aktarılır.”

Tahsin Tarhan	Müzeyyen Şevkin	Ahmet Vehbi Bakırhoğlu
Kocaeli	Adana	Manisa
Çetin Osman Budak	Tacettin Bayır	
Antalya	İzmir	

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Çetin Bey, buyurun.

ÇETİNOSMANBUDAK (Antalya)– Şimdi, bu yedek akçelerle ilgili, aktarılan Ticaret Bakanlığınca belirlenecek tutarın -yani tamamen Ticaret Bakanlığına bırakılıyor burada- İhracatı Geliştirme AŞ'nin sermayesine eklenmek üzere taahhüdü ödemesi aktarılacağı düzenleniyor. Şimdi, bunun ucu açık yani bir şey belirlemek lazım; ya bir oran belirleyeceksiniz ya bir rakam belirleyeceksiniz. Yani bir oran ya da rakam belirleyeceksiniz. Buna biz itiraz ediyoruz.

Biraz önce de genel sekreter ve genel sekreter yardımcılılarıyla ilgili birçok konuşma oldu. Yani iş dünyasını temsilden çok tamamen Bakanlığın uhdesine geçmiş bir kurum hâline geldiğinin de kanıtı 6'ncı maddedir. O yüzden, burada, en azından, aktarılacak rakamın ya da oranın belirlenmesi gerekmektedir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Çetin Bey, teşekkür ediyorum.

Sayın Sezal, buyurun.

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Teşekkür ediyorum.

Başkanım, zaten şöyle: “Yedek akçe” dediğiniz zaman, bu para kârın fazlası ve aktarılan yer de yüzde 95'i. Yine, aslında farklı bir yere gitmiyor, aynı yere gidiyor. Bakan Yardımcımız kısaca bir bilgi notu verecek burada sizlere.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Buyurun.

TİCARET BAKAN YARDIMCISI ÖZGÜR VOLKAN AĞAR – Şöyle ifade edeyim: Hani bu nispi aidat gelirleri değil yani bu birliklerin ve TİM'in yıl içerisinde elde etmiş oldukları gelirler ile giderler arasındaki fark yani “yedek akçe” dediğimiz şey. Dolayısıyla, hani burada 125 milyon dolar gibi bir tutar mevzubahis dahi değil. 125 milyon dolara; hani 250 milyar dolar ihracat binde 5, binde yarım bir herhâlde nispi aidat şeyi, dolayısıyla da 125 milyon dolar gibi bir meblağın söz konusu olduğu gibi bir teknik ifadeye bulunduğu için bu konuda, Komisyonumuzu doğru bilgilendirmek açısından başta yapmış olduğum açıklamayı yapma ihtiyacı hissettim. Nispi aidat gelirleri, diğer gelirler, farklı gelirler var; tabii, yıl içerisinde birliklerin yapmış olduğu giderler de var. Dolayısıyla, gelirler eksi giderlerden kalan eğer yedek akçe -aynen şirketlerdeki gibi- tutarının İhracatı Geliştirme Anonim Şirketine aktarılmasına yönelik bir düzenleme.

Bu noktada, zaten eylül ayında yapmış olduğumuz düzenlemede, 5910 sayılı Kanun'da yapmış olduğumuz düzenlemede, o tarihte yani maddenin yürürlüğe girdiği tarihte birliklerin ve TİM'in yedek akçesinde bulunan ve TGT'de bulunan meblağın aktarımı söz konusu idi. Burada, Fuat Köktaş Vekilimiz genel görüşmeler esnasında belirledi, oradaki bir eksikliğin tamamlanması yani bundan sonra da eğer yedek akçelerde bir meblağ olduğu zaman, yine ihracatçıların ortaklığında kurulan, yüzde 95'i TİM ve birliklere ait olan bir şirkete yani birliklerin ve TİM'in iştiraki olan bir şirkete bu meblağın yine bizzatıhi amacı ihracatın finansmanı olan bir şirkete aktarımından ibaret. Yani bu anlamda, Bakanlıkça zaten farklı bir amaç güdülmesi, hukuki çerçevesi kanunla belirlendiğinden zaten bu mümkün değil.

Bunu arz etmek istedim efendim.

Saygılar sunuyorum.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Sayın Başkanım, biz tabii ki konuyu gayet iyi anladık yani siz de izah ettiniz, teşekkür ederiz.

Yedek akçenin şirkete aktarılmasıyla ilgili yetki niye Ticaret Bakanlığında? Yönetim kurulu üyeliğini 12'den 15'e çıkartıyoruz. Yani oradaki yönetim kurulu üyelerine güvenmeyip Ticaret Bakanlığının bunu aktarmasıyla ilgili sorunun, asıl sorunun cevabı yok, şu anda vermediniz. Yani bırakın yönetim kurulu karar versin diyoruz.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Buyurun Sayın Bakan Yardımcım.

TİCARET BAKAN YARDIMCISI ÖZGÜR VOLKAN AĞAR – Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, efendim, baştan beri aslında bütün konu, ihracatçı birliklerinin ve TİM'in yapısında düğümliyor yani burada kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu, sivil toplum kuruluşu ve benzeri diğer kurumlarla kıyaslanmasına baktığımız zaman, Türkiye İhracatçılar Meclisi ve ihracatçı birliklerinin aslında 2009 sonrası, Bakanlıkla -o tarihte Dış Ticaret Müsteşarlığı idi- bağlı kuruluş statüsünün sona ermesi ve yeni statüsünün 5910 sayılı Kanun'la düzenlenmesinde düğümliyor. 5910 sayılı Kanun'a bir bütün olarak baktığımız zaman, TİM ve ihracatçı birliklerinin -hani gerekçede öyle yazdık ama onu biraz açma ihtiyacı hissettim affınıza sığınarak- bir kuruluşluk mal ve hizmet alımları dahi aslında Bakanlığın iznine tabi. TİM ve birliklerin çalıştıracağı tüm kadroların ihdas edilmesi Bakanlığın iznine tabi. TİM ve birliklerin şirketlere, vakıflara, derneklere üye olması Bakanlığın iznine tabi. TİM ve birliklerin yurt dışında lojistik merkeze açması, ticaret merkezi açması, fuarlara katılması, sektörel ticaret heyeti düzenlemesi, alım heyeti düzenlemesi Bakanlığın iznine tabi. Bunlar hep kanundan kaynaklanan şeyler.

Yine, aynı şekilde eğitim kurumlarına yardımda bulunması Bakanlığın iznine tabi. Bir irtibat bürosu açması Bakanlığın iznine tabi. Genel kurullarda kendi iradeleriyle belirlemiş oldukları nispi aidat oranları, yıllık aidat oranları, giriş aidat oranları Bakanlığın onayıyla yürürlüğe girer. Dolayısıyla TİM ve birliklere diğer STK'lerle ya da kamu kurum ve kuruluşlarıyla baktığımız zaman çok nevi şahsına münhasır yani üçüncü tip, organik bir ilişki anlamında da tanımlayabileceğimiz idare hukukunda bir yapı var burada. Dolayısıyla "Yedek akçe neden Bakanlığın izniyle aktarılıyor?" dediğiniz zaman... Çünkü birliklerin normal kendi faaliyetleri için de yedek akçe kullanımı izinlerini Bakanlık veriyor efendim. Bu, şu andaki mevzuattan kaynaklanan bir şey.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Tamam, anladım.

TİCARET BAKAN YARDIMCISI ÖZGÜR VOLKAN AĞAR – Yani 5910 sayılı Kanun'un tüm felsefesi o dönemde bir "kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu" şeklinde değil. Yine, bu Meclisimizce kabul edilen kanunda o bağlı kuruluş statüsündeki tüm yapı aynen 5910 sayılı Kanun'da formatlanmış ve düzenlenmiş durumda.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Efendim, gayet iyi anladım Sayın Bakan Yardımcım. Şimdi, gayet iyi anladım, zaten ben de İhracatçılar Meclisinin üyesiyim yani sonuç itibarıyla biliyorum bu söylediklerinizi fakat demek istediğim şu: Biraz önce tartışılan genel sekreterlikte bile söylediklerimiz burada yanlış anlaşılabilir ben dışarıdayken. Diyorum ki: Bu, bir kamu kurumudur "İş dünyasını temsil eder." noktasında değilim yani sonuç itibarıyla bir kamu kurumundan bahsediyoruz, kamu kurumu ise eğer... E, seçimler yapılıyor. Bakın, burada iş dünyamızın temsilcileri orada ihracatçıları temsil ediyor. Yani eğer siz onların bütün yetkilerini elinden alırsanız o zaman iş dünyasının temsilciliği falan kalmıyor burada. Siz zaten biraz önce söylediniz "2009'daki yasa" dediniz, doğru, o zaman konuldu zaten bu ihracattan pay alma meselesi, o zamanki bakanlığın arka bahçesiydi. Gayet iyi hatırlıyorum, yılda 75-80 milyon dolar o dönemde ihracatçılardan buraya pay kesiliyordu, o zaman da itiraz etmiştik.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Binde 10'muydu o zaman?

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Evet, belki de daha fazlaydı. O zaman 5, 7 yani sektöre göre değişiyordu, yanlış hatırlamıyorsam, şu anda irticalen konuşuyorum. O zaman da itiraz etmiştik, o zaman da ihracatçı olarak itiraz etmiştik "Yapmayın, almayın bu paraları, ülkemizin ihracata ve döviz ihtiyacı var." demiştik. Şimdi, geldik aynı noktada ve bu aslında malumun ilanı yani Sayın Bakan Yardımcım, siz söylüyorsunuz, eyvallah ama malumun ilamını yapıyorsunuz bir taraftan. Bir ihracatçı olarak -işte buradaki arkadaşlarımız da öyle- biz iş dünyasının temsil ettiği bir yere para ödemek istiyoruz ve onlar da, seçilmiş arkadaşlarımız da "Bizi orada bizim verdiğimiz paralarla iyi temsil etsin." diye seçiyoruz. Ama siz bakıyoruz...

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Ama maaş almıyor, bak, dikkat et.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Ya, maaş almıyor. Yani şimdi sivil toplum örgütlerinde, derneklerde, odalarda maaş alan yok, Şahin Bey bilir, maaş alınmıyor oralarda ve gönüllü yapılan işler bunlar, bunlar gönüllü yapılan işler.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Maaş alınmıyor.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Şimdi, şu anda malumun ilamını biraz önce Sayın Bakan Yardımcımız da yapmış oldu yani bizim sabahtan beri burada anlattıklarımız, mücadele ettiklerimiz “Böyle yapmayalım, şöyle yapalım.” dediklerimizin kanıtıdır. Onun için...

FAHRİ ÇAKIR (Düzce) – Kamu kuruluşu olmuş zaten, evvelce olmuş, evveliyatı bu.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Bugün aslında perçinliyoruz.

FAHRİ ÇAKIR (Düzce) – Bu dünün meselesi, bugünün, muhtemelen yarının da meselesi.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Bugünün meselesi.

Teşekkür ederim.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Kamu kurumu niteliğinde olduğu için Ticaret Bakanlığında birtakım şeyleri konuşuyoruz.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Buyurun.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Şimdi, buradaki temel mantığımız ne? Biz, bu kanunu –kurarken- ihracatı desteklemek için, finansmana ulaşamayan özellikle de küçük ölçekli KOBİ firmalarının desteklenmesi anlamında kurduk. Şimdi, bazen EXIMBANK ihracat kredisini açıyor, insanlar teminat bulamıyorlar, krediyi teminat bulanlara dağıtıyorlar.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Karşı gelmiyoruz.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Ben başka bir yere gidiyorum ama buradan müsaade ederseniz...

EXIMBANK’ın kredisini bulamadığı için küçük ölçekli firmalar finansmana ulaşamıyorlar. Buradaki temel mantık şu: İhracatı Geliştirme Fonu’nun ekonomik yapısını güçlendirmek, bu yapının içerisinde kredi garanti fonu gibi nasıl esnaf kefaletlere kredi kullanıyor, Halkbank esnaf kefalet bunun kefil oluyor. Zannediyorum, bu kanunu çıkarırken -İsmail Başkan yanlış biliyorsam düzeltsin-konuşmuştuk, ne kadar EXIMBANK’a ihracat kredisi alınıp da ödenmeyen miktarı konuştuk o zaman; yüzde 4 civarında bir telaffuzunuz olmuştu. İşte, bu fon...

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Banka oranları mı?

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Banka, EXIMBANK falan fark etmiyor. Yani “Yüzde 4 ihracat kredisi kullanan, reeskont kredisi vesaire kullanan firmalar geri dönüşü olmayan...” diye konuşmuştuk. İşte, bu fon ne kadar güçlü olursa o yüzde 4’ü de ödenmezse şayet -tabii ki tahsil yoluna gidecekler-absorbe edecek ne devlete bir yük gelecek ne o bankaya yük gelecek. Bunun güçlenmesi için bizim mümkün olduğunca üç beş yıl buraya fazla kaynak aktarmamız gerekir. Gerekirse TİM faaliyetlerinden fedakârlık edecek, harcamalarından fedakârlık edecek. Biz bu fonu güçlendirmek zorundayız; buradaki temel mantık bu, bunu anlarsak sıkıntı yok.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Zaten kaynağı kamu aktarmıyor, zaten kaynağı ihracatçılar aktarıyor; bırakın da yönetsin diyoruz.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Kamu kuruluşu oldu, kamu kaynağı kullanıyor. Buna da müsaade edin ki Bakanlık da buna has müdahil olsun.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – O zaman sivil inisiyatif... Başka bir şey söylüyorum.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Tamamen sivil inisiyatif değil ki, kamu kurumu gibi hüviyetini almış. Yani kamu yararına görev yapan, kamu kurumu hüviyetini almış nasıl bırakalım onu.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Ya, bırakalım diyorum, yani şey yapsın...

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – O zaman bir başka kanun değişikliği yapmamız lazım.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Arkadaşlar, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Bir sonraki maddeyi okutuyorum:

MADDE 7 - 5910 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 2- (1) İstanbul İli, Bahçelievler İlçesi, Yenibosna Mahallesi’nde bulunan Ticaret Bakanlığına tahsisli olup TİM ve Birlikler tarafından kullanılan Hazine taşınmazları, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca kuruluş amaçlarında kullanılmak üzere TİM ve Birliklere bedelsiz olarak tahsis edilir.

(2) Söz konusu taşınmazların TİM ve Birlikler tarafından bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki kullanımları için herhangi bir bedel alınmaz. Tahakkuk ettirilen ecrimisil alacakları hangi aşamada olursa olsun terkin edilir, tahsil edilmiş ecrimisil bedelleri ise iade edilmez.”

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Başkanım, maddeyle ilgili soru soracağım.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Buyurun.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Şimdi, İhracatçılar Birliği Başkanı nerede? Yok.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Onunla ilgili mayınlı şeyler gittiği için...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Şimdi, bize had bildiriyordu yani Komisyona.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Adam zaten seçmen, ona göre hareket edin.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Arkadaşlar, müsaade edin.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Lütfen tamamlayayım.

Avukatlığını yapın, gidin o zaman onun, gidin avukatlığını yapın ya! Size had bildiriyor.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Hem seçmen hem vatandaş.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Şahin Bey...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Ben de şimdi soruyorum size: Size had bildirene şimdi hazineye ait taşınmazları bedelsiz olarak devredeceksiniz ve oy vereceksiniz. Şimdi, ben de ona soracaktım ya, sen bize had bildiriyordun, e, bizden de taşınmazları bedelsiz olarak istiyorsun. E, nasıl oy verelim şimdi biz? Neyse kendisi yok Sayın Bakan Yardımcımıza sorayım. Konunun da çok dağılmasını istemiyorum.

Sayın Bakan Yardımcım sorumu size sorayım ben de: TİM ve birlikler kullandıkları bu binalar için Bakanlığa bugüne dek bir ödeme yapmış mıdır? Burada terkin edeceğimiz önceki yıllara ait kullanım bedelleri ve ecrimisil alacaklarının tutarı nedir? Böyle bir rakam var mıydı onu soruyorum. Veya Hazineye ait kimse varsa cevaplasın.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Volkan Bey, buyurun.

TİCARET BAKAN YARDIMCISI ÖZGÜR VOLKAN AĞAR – Ben de onu söyleyecektim Kıymetli Vekilim. Yani bu sorunun biliyorsunuz asıl muhatabı Millî Emlak Genel Müdürlüğü. Şimdi, ben...

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Milli Emlaktan kimse var mı?

Buyurun, siz sözlerinizi bitirin, Milli Emlake söz vereceğim.

TİCARET BAKAN YARDIMCISI ÖZGÜR VOLKAN AĞAR – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bu konuda hani bir hoşgörünüze sığınarak bir evveliyat hakkında kısa bir bilgi arz etmeme müsaade buyurursanız efendim...

Şimdi, bu bahsedilen maddede belirtilen yer hazine arazisi. Bu hazine arazisi üzerinde 1993-94 yılında Dış Ticaret Müsteşarlığına kendi bağlı kuruluşları olan ihracatçı birliklerine ve Türkiye İhracatçılar Meclisine aynı zamanda oradaki işte gümrük müdürlüğüne, kendi bölge teşkilatına yer yapmak amacıyla bir tahsis yapılmış devlet tarafından. Şu anda TİM'in ve ihracatçı birliklerimizin kullanmış olduğu bu binalar tamamen Türkiye İhracatçılar Meclisinin ve ihracatçı birliklerinin kaynaklarıyla yapılmış olan bir yer yani devlet olarak herhangi bir genel bütçeden o tarihte kullanılan bir kaynak yok, tamamen ihracatçıların gelirleriyle yapılmış olan bir bina.

Şimdi, aslında burada son derece teknik bir şey var. Bu, biraz önce de diğer maddeler vesilesiyle ifade ederken 2009 yılında 5910 sayılı Kanun'da o "bağlı kuruluş" ifadesi yer almadığı için ve tahsis amacıyla da... Dış Ticaret Müsteşarlığına biz o tarihte, 93-94 yılında buraya bağlı kuruluşları olan "Türkiye İhracatçılar Meclisine ve ihracatçı birliklerine bir yer yapmak amacıyla bu araziyi tahsis ettik." dediği için, 2009'da da "bağlı kuruluş" ibaresi kanunda yer almadığı için böyle bir duruma düşülmüş yani teknik bir şey aslında. Yani yapan aynı, kullanan aynı, her şey aynıken yani o tarihe kadar herhangi bir bedel alınması zaten söz konusu değil. 2009 yılından sonra kanunda yer alan sadece bu ifadeden dolayı böyle bir duruma düşülmüş.

Şimdi, burada kendi kaynaklarıyla yapılan bir yerden, o zamana kadar otutilan bir yerden, kullanılan bir yerden, ihracat gibi son derece ali bir menfaat için kullanılan bir binadan sadece bu teknik bir mülahazayla devletin para alır duruma gelmesinin çok doğru bir yaklaşım olmayacağına işin esası itibarıyla kanaat getirildiğinden o güne kadar olan durumun aynen devamı öngörüldü; buradaki tamamen amaç ve gerekçe tüm açıklığıyla budur efendim.

Saygılarımla arz ederim.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Karşı gelmedik zaten, açıklama istedik.

Başkanım, bir de Milli Emlak açıklasın.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Evet, Milli Emlake söz veriyorum, kendinizi takdim ederseniz memnun olurum.

Buyurun.

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ HUKUK VE MEVZUAT DAİRESİ BAŞKANI VELİ KARAKAYA – Sayın Bakan Yardımcımızın ifade ettiği gibi, konu tamamen bundan ibarettir. Burada söz konusu olan rakam, 2009 yılından beri bugüne kadar kullanımdan kaynaklı bir 10 milyon liralık bir ecrimisil rakamı vardır. Bu ecrimisil rakamı bu düzenlemeyle beraber silinecektir. Bundan sonraki kullanımlardan da herhangi bir bedel alınmayacaktır.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Teşekkür ederiz Veli Bey.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Buyurun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Şimdi, bu maddeyle, TİM'in uzun zamandan beri kullanmış olduğu bir arsa var ve burada bina var. Bu bina işte TİM'in kaynaklarıyla yapılmış bir bina. Bu binanın TİM'e ve birliklere bedelsiz olarak tahsisi amaçlanmakta burada. Yani kamuya ait bir taşınmaz kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşuna bedelsiz olarak tahsis edilecek; bizim yapacağımız şey tam olarak da bu.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Geçmişteki ecrimisil alacağımı da başlıyoruz.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Neyse...

Yani şurada şöyle bir sıkıntı var: Ben “Neden işte ecrimisil alınmıyor?” onun derdinde değilim. Ama şurada bunun için bir kanuni düzenleme yapmaya gerek yok, ihtiyaç yok; birincisi. Ve bu normal mevzuatla halledilebilecek bir şey.

Neye dayanarak söylüyorum bunu? Sayıştayın raporlarına dayanarak bunu söylüyorum. Hatta bana kalırsa burada, bırakın kanuni düzenlemeyi, kanuni düzenleme yapılmaması lazım yani bizim burada bu konu hakkında bir kanuni düzenleme yapmamamız lazım. Çünkü mevcut yönetmelik ve mevzuat bunun halledileceğini söylüyor bize. Kim söylüyor? Sayıştay raporu söylüyor. Bu olay, esasında Sayıştayın daha önceki raporlarında, 2021’de yayınlanan Ticaret Bakanlığı 2020 Yılı Sayıştay Denetim Raporu’nda 6’ncı bulgu olarak karşımıza çıkıyor, şöyle diyor: “Mülga Dış Ticaret Müsteşarlığına Tahsis Edilen Hazine Arazilerinin Tahsis Şartlarını Kaybetmesi, Bu Arazilerde Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) ve 17 İhracatçı Birliğine Ait Hizmet Binalarının Bulunması ve Cins Tashih İşlemlerinin Yapılmamış Olması.” Sayıştayda böyle bir bulgu var.

Şimdi, Sayıştay raporu esasında Bakanlığın bütün bürokratlarını ilgilendiriyor çünkü yeni seçilen -daha doğrusu- yeni atanan Ticaret Bakanımız Meclise geldiğinde, Plan ve Bütçe Komisyonunda aynen şu ifadeleri kullandı: “Bu Sayıştay raporlarına çok önem veriyorum, onu söyleyeyim çünkü Sayıştay Meclis adına denetim yapıyor ve bu bulguların bir daha olmaması için arkadaşlarla konuştum yani çıkan hatalar varsa, eksikler varsa Bakanlık tarafından bunların düzeltilmesi için çaba sarf ediyoruz...” diye devam ediyor. Yani esasında, burada, bu Sayıştay raporundaki bulgu ortadan kaldırılmak isteniyor ama şimdi, Sayıştay raporuna baktığımız zaman bunun yanlış yapıldığını biz görmekteyiz.

Şimdi, Sayıştay raporunda şu ifade var, deniliyor ki: “Önceden bağlı kuruluş olan ihracatçı birliklerinin -biraz evvel Bakan Bey’in de bahsettiği gibi- daha sonra TİM’in kuruluşunu düzenleyen mevzuat hükmü ile bağlı kuruluş vasfının ortadan kalktığını ve Anayasa Mahkemesi kararı ile İhracatçı Birliklerinin kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu olduğuna hükmedildiğini belirtmiş olmakla birlikte -yani bizim dediğimiz doğru, buradaki ihracatçı birliklerinin, Anayasa Mahkemesinin kararıyla kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu olduğuna hükmedilmiş, bizim dediğimiz şey doğru- birliklerin görevleri üzerinden kamu yararı sağlamaları hukuki olmayan fiili durumların devam ettirilmesine dayanak teşkil edemez. Tahsisin yapıldığı tarihlerde birlikler hukuki olarak bağlı kamu kuruluşu iken 5910 sayılı Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile kamu kurumu olma özelliğini yitirmişlerdir. Bakanlık ile söz konusu kuruluşlar arasında hiyerarşik bağ bulunması ve bu kuruluşların kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları olmalarına rağmen, yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre ilgili kuruluşlar tahsis yapılabilecek kamu kurumları listesinde sayılmadığı gibi, tahsis veya bedelsiz devir yapılabilecek vasıflara da haiz değillerdir.” “Yani haiz değil, biz bunu yapamayız; biz bu arsayı, bu binayı bu kuruma tahsis edemeyiz.” diyor, Sayıştay bunu söylüyor. “Bu nedenle, kamu kurumu olmayan bir kurum ya da kuruluşa kamu arazisi tahsisi veya bedelsiz kullandırma yapılması mümkün değildir.” Nokta. Sayıştayın söylediği şey bu. Yani bununla alakalı bir tahsil yapılamaz, bununla alakalı -benim anladığım- bir kanuni düzenleme yapılamaz. Ve şöyle bir sıkıntıdan bahsediyor “Tapuda cins tahsislerin yapılması gerekmektedir.” diyor.

Ayrı bir sıkıntı da var burada. Ve çözüm önerisini de söylüyor Sayıştay, yapılması gerekeni de söylüyor burada “Kamu idaresince Millî Emlak Genel Müdürlüğü ile TİM ve İhracatçı Birliklerine irtifak hakkı verilmesi için görüşmeler yapıldığı belirtilmiş olup, Millî Emlak Genel Müdürlüğünün yayımladığı ‘Hazine Taşınmazları Üzerinde İrtifak Hakkı Tesisi ve Kullanma İzni Verilmesine İlişkin İşlemler El Rehberi’ne göre taşınmazın rayiç bedeli üzerinden yıllık yüzde 1 oranında irtifak hakkı izni bedeli tahsil edilmek suretiyle, ‘kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının’ ihaleden istisna tutularak lehlerine irtifak hakkı tesis edilmesi mümkündür.” diyor.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Vehbi Bey, teşekkür ederim.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Yani bizim, burada, bu konuyla ilgili herhangi bir kanuni düzenleme yapmamıza gerek yok, yaparsak yanlış yaparız. Burada Sayıştay diyor ki: “Bunun çözümü, yöntemi...”

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Yasal düzenleme yapma konusunu Sayıştayın raporları engellemez, biz yasal düzenlemeyi yaparız...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – “Sonrası Allah kerim.”le de olmaz. Yani şimdi açık bir hüküm varken burada...

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Bu anlamda bu konuda karar verecek olan yer Anayasa Mahkemesi.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Sayıştay da kanunlara göre karar verdiğine göre...

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Değerli arkadaşlar, müsaadenizle...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Tabii, o da kanunlara göre karar veriyor ve “Bu, böyledir.” diyor, “Bunu yapamazsın.” diyor.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Onun uygun karar vereceği kanunu hazırlıyoruz.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Bakın, Sayıştay bizim yerimize denetim yapan bir kurum ve Sayıştay -dediğiniz gibi- kanunlara göre diyor ki: “Bunu yapamazsın kardeşim.”

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Bu maddeyle ilgili kifayetimizakere yapıyorum...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Ha, biz böyle bir şey varken bunu yapmaya zorlarsak bana göre yanlış yapmış oluruz. Biz “Yapılmasın.” demiyoruz, burada çözümü var, Sayıştay burada çözümünü de vermiş...

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – “Yüzde 1 ecrimisil” diyor.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – “Ecrimisil” demiyor, “yüzde 1 oranında irtifak hakkı izni bedeli tahsil edilmek suretiyle” diyor.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Onu da ödemesin diyoruz.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Yani tapuda cins tahsis yapılmış mı yapılmamış mı, onu da bilmiyorum da yani Bakan Bey Sayıştay raporları konusunda bu kadar titizken ve bu titizliğini de gelip Mecliste Plan ve Bütçe Komisyonunda tutanaklara geçirmişken burada yapılan iş bana göre Bakanın beyanlarının da tersinde bir işlemdir.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Vehbi Bey, kısa bir açıklama alalım Veli Bey’den, sonra devam edelim.

Buyurun Veli Bey.

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ HUKUK VE MEVZUAT DAİRESİ BAŞKANI VELİ KARAKAYA – Başkanım, bahse konu taşınmaz 1990'lı yıllarda, Türkiye İhracatçılar Meclisi kanununun şartlarını sağladığı dönemde, kanun gereği, 5018 sayılı Kanun Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 47'nci maddesi gereği ilgili kuruma tahsis edilmiş bir taşınmaz. Ancak yine bir kanuni düzenlemeyle, 2009 yılında sayın vekilimizin bahsettiği kanuni düzenlemeyle tahsis şartlarını TİM kaybetmiş.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – TİM'e tahsis edilmiş mi yoksa... TİM'e tahsis yok mu daha evvelden, var mı?

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ HUKUK VE MEVZUAT DAİRESİ BAŞKANI VELİ KARAKAYA – Evveliyatında TİM'e ve Dış Ticaret Müsteşarlığına tahsis edilmiş, beraber kullanılmışlar; 2009 yılında kanuni bir düzenlemeyle TİM tahsis şartlarını kaybetmiş. Şimdi, Sayıştay raporunda bu durum ortaya çıkmış, biz TİM'in 2009'da kaybettiği kanuni şartlarını tekrar TİM'e iade ediyoruz. Burada, daha önce kanuni bir düzenlemeyle kaybedilmiş bir hakkı tekrar bir kanuni düzenlemeyle veriyoruz. Burada bir hazine kaybı söz konusu değildir.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Teşekkür ediyoruz.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Peki, Odalar ve Borsalar Birliğine tahsis yapabiliyor musunuz bedelsiz, bilabedel veyahut da Türk Tabipleri Birliğine?

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Vehbi Bey, kanunumuzun konusu değil, gelirse onları da konuşuruz.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Hayır, aynı, hiç farkı yok. Ya, burada sıkıntı şu: Şimdi, bu 5910 sayılı Kanun ne deve ne kuş yani sıkıntı, problem bundan kaynaklanıyor yani deve desen deve değil, kuş desen kuş değil yani problem bu.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Vehbi Bey, bu konuda teknik bilgiyi aldık, müsaadenizle...

Arkadaşlar, maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Sayın Başkan, bu konuda biraz önce Tahsin Bey tekrar daha önceki sözünüzle ilgili ifadede bulundu, anladığım kadarıyla siz de bu sözünüzü düzeltmek istiyorsunuz; söz veriyorum size.

Buyurun.

TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ BAŞKANI İSMAİL GÜLLE – Sayın Başkanım, kıymetli vekillerim; sizlerle bir arada olmaktan mutluluğumuzu ifade ettik. Siyasetçi değiliz, bir sürçülisan ettiyssek kusura bakmayın. Bizim burada amacımız tamamen kurumumuzla ilgili. Biz iş adamıyız, bu çerçevede söylenmiş... Ne şahsınızla, ne şeyinizle hiçbir şeyimiz asla olamaz. Biz kendi adımıza da çok faydalandık, hatta Başkanım'dan mümkünse rica edeyim, bütün bu Komisyon üyelerimizi TİM'de ağırlamak, TİM'i daha iyi tanıtmak, faaliyetlerini, organizasyonlarını yani bütün bu söylediklerimizi daha iyi şekillendirmekten de büyük memnuniyet duyarız ki sayın vekilim Adana'ya davet etti, inşallah Adana'dan önce İstanbul'a bekliyoruz.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Önceki dönemden de TİM'in borcu var.

TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ BAŞKANI İSMAİL GÜLLE – E, artık gelmeniz şart oldu Sayın Başkanım.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Bunu bir değerlendirip nasıl bir program olacağını size iletteceğiz.

Sayın Başkan, teşekkürler.

TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ BAŞKANI İSMAİL GÜLLE – Teşekkür ederiz, sağ olun.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – 8’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 8- 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 88 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(6) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu, belirlediği işletmeler ve kuruluşlar için uygulamada birliği ve sürdürülebilirliğe ilişkin raporlamaların uluslararası alanda geçerliliğini sağlamak amacıyla uluslararası standartlarla uyumlu olacak şekilde Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartlarını belirlemeye ve yayınlamaya yetkilidir. Belirli alanları düzenlemek ve denetlemek üzere kanunla kurulan kurum ve kurullar, Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartlarına uygun olmak şartıyla, kendi alanları için geçerli olacak standartlarla ilgili olarak ayrıntıya ilişkin düzenlemeler yapabilir.”

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Önerge yok, soru var.

Buyurun.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Helal Akreditasyon Kurumuna kaç akreditasyon başvurusu var, kaç sonuçlandırıldı...

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Başkanım, bu 8’inci madde, bir sonraki maddede söz verelim size.

Çetin Bey, buyurun.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Teşekkür ederim.

Şimdi, burada Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartlarının Kamu Gözetimi Kurumuna verilmesi son derece olumlu.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Doğru, kesinlikle doğru.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Doğru, kesinlikle doğru.

Bu, aslında biraz da Yeşil Mutabakat’la ilgili, yeşil dönüşümle ilgili; şirketlerin raporlamasını da ilgilendiren bir konu ama yani bu, gönüllülük esasıyla olmalı. Burada tam olarak anlaşılmayan şudur yani bunu sormak istiyorum: Burada Kamu Gözetimi Kurumu, raporu hazırlayacak şirketleri belirleyip zorunlu yapacak mı? Yani böyle bir anlam çıkıyor buradan. Aslında bir gönüllülük esası söz konusu olması gerekiyor ki insanlar eğer ucuz kredi kullanacaksa ya da küresel pazarlara girmek isteyecekse bu raporu alsın ve kullansın. Gönüllülük olması lazım. “Böyle bir zorlama olabilir.” anlamı da çıkabilir buradan. Onun için, burada net olarak anlaşılabilir şekilde dönüştürülmesini ben talep ediyorum. Yani konu anlaşıldı mı Bakan Yardımcısı ya da diğer arkadaşlar tarafından bilmiyorum ama...

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – O zaman, çok kısa bir açıklama rica edelim lütfen.

Buyurun.

KAMU GÖZETİMİ KURUMU MUHASEBE STANDARTLARI DAİRESİ BAŞKANI MEHMET ŞİRİN – Sayın Başkanım, sayın vekiller; şimdi, uygulamada şu an Türkiye’de “Uygula veya uygulamıyorsan açıkla.” diye SPK’nin bir şeyi var ama başta Avrupa Birliği olmak üzere tüm dünyada, İngiltere ve Amerika’da özellikle halka açık işletmeler için zorunluluk getiriliyor. Hani, bu zorunluluğu kim getirir? Türkiye’de SPK getirir. Bizim buradaki yaptığımız, bu standartları

yani raporlama altyapısını ülkemize kazandırarak, sadece halka açık şirketlere değil -çünkü halka açık şirketlerimiz uluslararası gelişmeleri takip ediyorlar- başta KOBİ'ler olmak üzere diğer ihracat şirketlerine bir raporlama altyapısı sağlayacağız. Şu anda taslak standartlar da oluşturuldu, hızlı bir şekilde mevzuatımıza kazandırarak bu altyapıyı oluşturup şirketlerin uluslararası alanda geçerli raporlama yapabilmelerine imkân sağlamak için yetki istiyoruz; yaptığımız bu.

Zorunluluk noktasında, dediğiniz gibi, şu an için kısa vadede bizim kendi açımızdan bir öngörü yok ama şu an İngiltere, başta Avrupa Birliği olmak üzere şirketler getiriyor. Avrupa Birliğindeki rakamları da verebilirim, onlar yaklaşık 50 bin şirkete kurumsal sürdürülebilirlik raporlama standartlarında raporlama yapmaya zorunluluk getirecekler. 2026 olarak hedef koymuşlar. İngiltere için bu sene geçti, 1.300 şirket sürdürülebilirlik raporlaması yapacak. Amerika Birleşik Devletleri de sürdürülebilirlik raporlamasını halka açık şirketler için getirdi. Yani bizim bu noktada diğer kamu kurumlarıyla, TÜSİAD ve TOBB'la iş birliği yapmamız gerekiyor, uzun vadede kimlerin uygulayabileceği için. Ama hani, dünya uygulamasının gidişatı bu yönde.

Avrupa Birliğindeki eşik değerleri de sizlere verebilirim. Şöyle, Avrupa Birliği diyor ki: "Yaklaşık 50 bin şirket girecek." Eğer 40 milyon avro satış hasılatınız varsa, 20 milyon avro da aktif büyüklüğünüz varsa ve çalışan sayınız da 250 kişiyi geçiyorsa Avrupa Birliğinde kurumsal sürdürülebilirlik raporlaması yapmayı zorunlu olarak 2026 itibarıyla hedefleniyor, bunlar girecek. Hani, gönüllülük esası... Doğru ama şu an için bazı ülkeler geçiyor, bizde de Sermaye Piyasası Kurulumuz bu noktada belki geçebilir ama biz, kendi açımızdan Ticaret Bakanlığıyla koordineli bir şekilde KOBİ'ler için en azından bu altyapıyı sağlayıp yetkiyi alarak onlara hazır bir şekilde... Çünkü ihracat yapan şirketlerin Avrupa Birliğine ihracat yapabilmesi için, uzun vadede, tedarik zincirinde yer alıyorsa onlar da bu raporlama yükümlülüklerinin bir kısmına tabi olacaklar. Bizim temel amacımız bu.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Sanırım maksat hasıl oldu, teşekkür ederim. Bu düzenleme, doğru bir düzenleme.

Sibel Hanım, buyurun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) - Teşekkür ediyorum.

Evet, belki kanun teklifindeki bence en önemli düzenlemelerden bir tanesi. Sayın Çetin Vekilimiz de atıf yaptı, Yeşil Mutabakat kısmı var ve Sayın Bürokratımız Mehmet Şirin Bey de atıf yaptı; gerçekten bu kanun teklifinde belki de önemli düzenlemelerden biri ya da bizim, bu Komisyonun tartışması gereken de Türkiye'nin Yeşil Mutabakat sürecine hazırlanması ve ihracat yapan kurumların ileride kısa vadede karşılaşacakları sorunlarla ilgili. Burada Kamu Gözetimi Kurumuna bir yetki veriliyor ama sadece şu an için raporlama sürecine kurumların hazırlanması noktasında bir yetkisi olacak ama gerçekten detaylı bir çalışmayı gerektiren, sadece bir bakanlığı ilgilendirmiyor, işte, Enerji, Çevre, Ticaret, bütün bakanlıkları ilgilendiren kapsamlı bir çalışmaya da öncülük edecek diye düşünüyorum.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Katkı için çok teşekkür ederim.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – İhtiyaç ve daha detaylı, Başkanımızın söylediği gibi, Çetin Vekilin, daha zorunlu kılan ve standartları ortaya koyan çünkü finansmana erişim, ihracat yapabilme kapasiteleri, çevreye uyumlu imalat süreçleri, bunların hepsi çok detaylı tartışmamız gereken belki de bu kanundaki en önemli düzenlemelerden biri yani. Bizim tartışmamız gereken asıl konular bunlar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Çok teşekkür ediyorum katkınız için. Gerçekten ben de aynı düşünüyorum, önemli bir düzenleme bu.

Fuat Bey, buyurun.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Ben de aynı düşünüyorum Başkanım.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Sağ olun.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Özellikle buraya bir katkı daha vereyim. Bu madde, şirketlerin Avrupa’yla rekabet edebilmesi için hazırlık aşamasında, hatta birçok şirket biliyoruz ki bu Yeşil Mutabakat çerçevesinde geri dönüşümde dahi hazırlıklarını yapıyor çünkü Avrupa 2025, 2026’dan itibaren ürününe göre yüzde 10 geri dönüşüm içermeyen ürüne farklı bir vergi vesaire uygulayacak. Onun için, bu hazırlık için de bu kanun maddesi çok önemli diye düşünüyorum.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunacağım...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sadece şunu söyleyeceğim: Gerekçede yazılmış ama atıf yapılmadı. Bu yıl Kasım ayında Birleşmiş Milletlerde -gerekçede yazıyor- Glasgow’daki toplantıda çok ciddi tartışıldı bu konular ve zorunluluklar getirildi. Hani atıf yapıp kayıtlara geçmesi için bunu da söylemek istedim.

Teşekkürler.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Teşekkür ediyorum katkı için.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Madde 9...

MADDE 9- 1/11/2017 tarihli ve 7060 sayılı Helal Akreditasyon Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanununun 3 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Türkiye’de helal uygunluk değerlendirme faaliyeti gönüllülük esasına dayanır. Bununla birlikte, piyasaya arz edilecek ve Helal Akreditasyon Kurumunun akreditasyon hizmeti verdiği uygunluk değerlendirme alanlarına konu ürünlere ve hizmetlere yönelik helal uygunluk değerlendirmesi yapacak kuruluşların, Helal Akreditasyon Kurumunca veya Helal Akreditasyon Kurumunun taraf olduğu ikili veya çok taraflı karşılıklı tanıma anlaşmaları kapsamında diğer ülkelerce yetkili kılınmış kurumlarca helal akreditasyonu zorunludur. İhraç edilecek ürünlerin ve hizmetlerin alıcı ülke pazarlarının talepleri ve ilgili ülke teknik düzenlemeleri kapsamında yürütülen helal uygunluk değerlendirme faaliyetleri hakkında, helal uygunluk değerlendirmeye konu ürün ve hizmetlerin yurt içi piyasaya arz edilmemesi kaydıyla, bu fıkranın ikinci cümlesi uygulanmaz.”

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Tahsin Bey, buyurun.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Benim sorularım vardı. Helal Akreditasyon Kurumuna kaç akreditasyon başvurusu var, kaç sonuçlandırıldı?

2021 başlangıç ödeneği 6 milyon 455 bin Türk lirası iken yıl içinde aktarılanlarla beraber toplam ödeneği 8 milyon 254 bin Türk lirası olan Kurum, hangi faaliyetler dolayısıyla 2021 başlangıcına kıyasla yüzde 45 artışla 2022’de 9 milyon 390 bin Türk lirası başlangıç ödeneği almıştır?

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Kurum Başkanımıza söz vereceğim.

Zafer Bey, buyurun.

HELAL AKREDİTASYON KURUMU YÖNETİM KURULU BAŞKANI ZAFER SOYLU – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Öncelikle, Kurumumuz fiziki, beşeri mevzuat altyapısını tamamlayarak Ekim 2019 tarihinde akreditasyon başvurularını almaya başlamıştır. Bugüne kadar yaklaşık yarısı yurt dışından olmak üzere toplamda 67 belgelendirme ve laboratuvaradan akreditasyon başvurusu almıştır. Bu 67 tane başvurunun tamamı Kurum tarafından incelenmiştir. Bu incelemenin neticesinde 18 tane başvuru olumlu olarak neticelenmiş ve akreditasyon kararına bağlanmıştır, 25 tane başvuru ise başvuran kuruluşların temel eksikliklerinin olduğu tespit edildiğinden reddedilmiştir. Geri kalan başvurular ise kurumların eksiklikleri, yanlışlıkları, uluslararası kurallara uygunluğu noktasındaki eksiklikler kendilerine bildirilmiş, bu eksiklikler kurumlar tarafından giderildikten sonra olumlu veyahut da olumsuz akreditasyon kararı alınacaktır.

Öncelikle, şunu da ifade etmek isterim ki Kurumumuz helal belgesi vermemektedir yani Kurum 18 tane akreditasyon kararı almıştır ancak 18 tane helal belgesi vermemiştir, 18 tane kurumun helal belgesi düzenlemesi konusunda yetkin olduklarını tespit etmiştir. Mesela Türk Standartları Enstitüsü şu an itibarıyla 500'ün üzerinde helal belgesi düzenlemiştir. Biz, Kurum olarak bir akreditasyon kararı aldık TSE için, kapsam genişletmeyle birlikte 3 tane akreditasyon kararı alındı fakat bu 3 akreditasyon kararı kapsamında toplam 500'ün üzerinde firmanın helal belgesi onaylanmış oldu, kapsama alınmış oldu. Şu an itibarıyla almış olduğumuz bu 18 akreditasyon kararı kapsamında toplam 740 işletmenin helal belgesinin güvenilir olduğu, akreditasyon kapsamına alınmış olduğu, muteber olduğu tescillenmiş oldu.

Bir diğer husus, 2021 itibarıyla verilen ödeneğin 8 milyon liraya çıkmasıyla ilgili husus. Kurum yeni kurulan bir Kurum, dolayısıyla Kurumun uzman yardımcılarına ihtiyacı var, başlıca uzman yardımcılarını ve mühendise ihtiyacı var. Dolayısıyla, uzman yardımcısı ve mühendis alınabilmesi için, maaş ödemesi yapılabilmesi için Kurumun ödeneği 8 milyon liraya çıkarılmıştır.

Arz ederim.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Zafer Bey, teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Madde 10...

MADDE 10- 7060 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“İdari para cezaları

EK MADDE 1- (1) Bu Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasına aykırı hareket edenlere ve ikinci fıkrasına aykırı olarak akredite olmaksızın helal uygunluk değerlendirme hizmeti veren kuruluşlara, Helal Akreditasyon Kurumu Yönetim Kurulu tarafından 100.000 Türk lirasından 1.000.000 Türk lirasına kadar idari para cezası uygulanır.

(2) Bu madde hükümlerine göre verilen idari yaptırım kararlarına karşı 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu hükümlerine göre idari yargı yoluna başvurulabilir.”

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Buyurun Tahsin Bey.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Cihat Bey, burada düzenlenen cezaların alt ve üst sınırı arasında fahiş bir fark var. Siz neye göre 100 bin ve 1 milyon olarak belirlediniz bu cezaları? Neye göre 100 bin TL ceza verecek, neye göre 1 milyon TL ceza verecek? Bunu nasıl belirleyeceksiniz? Açık yani.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Buyurun.

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Burada Adalet...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Özur dilerim.

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Buyurun.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Neden bir yıl sonra belirleyebiliyor? Ben de bunu sormak istiyorum, hazır cevaplarken.

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Şimdi, orada Adalet Bakanlığımızdan görüş olarak 100 bin ile 1 milyon kararını verdik. Orada cezanın mahiyetine göre gerekli yargı kararı çıkabiliyor maddi olarak. Burada Adalet Bakanlığımızdan arkadaşlarımız bunun açıklamasını şimdi sizlere yapacak arkadaşlar.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Genelde kat olarak, 2 katı, 3 katı, 4 katı kat olarak yapıyorduk, onun için...

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – 10 kat... Tabii ki...

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Zafer Bey, buyurun.

HELAL AKREDİTASYON KURUMU YÖNETİM KURULU BAŞKANI ZAFER SOYLU – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, sayın vekillerim; bu cezaların belirlenmesi hususunda dikkate alınan paralel düzenlemeler vardı yani bu aykırılıklara, bu belgelendirme kuruluşlarının aykırı davranışlarına benzer müeyyideler başka kanunlarda da düzenlenmişti. Neden 100 bin, neden 1 milyon yani 10 kat gibi bir fark neden var? Bununla ilgili olarak da Ticaret Bakanlığımızın çıkardığı 7223 sayılı Ürün Güvenliği Kanunu vardır. Bu Ürün Güvenliği Kanunu'nda, esas itibarıyla idari müeyyideler 1'e 10 kat şeklinde düzenlenmiştir. Yine, aynı şekilde 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun vardır, bu kanunda da 1'e 10 oranı belirlenmiştir. Dolayısıyla, bu kanunlarla paralellik olabilmesi açısından 1'e 10 hususu kanunda yer almıştır. Peki, bu neden 100 bin, neden 1 milyon? Bu da yine 7223 sayılı Ürün Güvenliği Kanunu'nun 14'üncü maddesinde, belgelendirme kuruluşlarının benzer mahiyette aykırılıklarına da benzer cezalar öngörüldüğü için, ikisi arasında paralellik sağlanabilmesi için bu ceza öngörülmüştür.

Başka bir husus da daha önce genel hususlar görüşülürken gündeme gelmişti, müsaadeniz olursa ona da cevap vermek isterim. Neden kanunda objektif kriterler yok yani neden kimine 100 bin lira ceza verilecek, kimine 1 milyon lira ceza verilecek? Bununla ilgili olarak da kanunun ilk hâli hazırlandığında, taslak hâlinde objektif kriterler belirlenmişti fakat Adalet Bakanlığımızın görüşü şu şekildeydi, denildi ki: "5326 sayılı Kabahatler Kanunu zaten idari para cezalarını düzenliyor. Orada objektif kriterler var. Bu hususlar da buradaki idari para cezası da Kabahatler Kanunu'na tabi olacağı için oradaki objektif kriterler kullanılabilir. Burada da kriterlerin yer alması tekerrür mahiyetinde olacağı için çıkması gerekir." şeklinde görüş verdi, bu itibarla bu husus çıkarıldı.

Bir de Sayın Vekilimin "Neden bir yıl sonra yürürlüğe girecek?" şeklinde bir sorusu vardı. Evet, şu an itibarıyla kanun yürürlükte ancak pek çok -nasıl derler- merdiven altı belgelendirme faaliyetleri maalesef hâlen devam ediyor. Dolayısıyla, kanun yürürlüğe girdiğinde biz herhangi bir geçiş süreci öngörmezsek, bu yetkin olmayan kuruluşlardan helal belgesi alan firmalar da mağdur duruma düşebilirdi. Bir helal akreditasyon süreci yaklaşık bir yıl sürer yani firmanın altyapısını oluşturup başvurduktan sonra akreditasyon statüsünü alması -pek çok faktör vardır, ancak- ortalama bir yıl gibi bir sürede alır, bir yıllık bir denetim süreci sonucunda akreditasyon verilir. Dolayısıyla, uluslararası teamüller doğrultusunda yaklaşık bir yıllık bir akreditasyon denetim süreci olduğu için biz de bir yıllık geçiş sürecini koyduk ancak takdir tabii ki...

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Zafer Bey, teşekkür ediyoruz.

Adalet Bakanlığımıza söz verelim. Kısa bir açıklama lütfen.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HÂKİM DEVRAN ÜNLÜ – Başkanımızın da belirttiği üzere, Kabahatler Kanunu'nun 17'nci maddesinin ikinci fıkrasında objektif kriterler mevcut olduğundan ve bu cezalar verilirken, bu taslaktaki cezalar verilirken Kabahatler Kanunu'nun 17'nci maddesinin ikinci fıkrası uygulanacağından, biz ilave bir objektif kriter belirlenmesine gerek olmadığı yönünde görüş bildirmiştik.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Burada atıf yapılabilir bence o kanuna... Belki Kabahatler Kanunu'na atıf yapılarak mevcut kriterler... Özür dilerim de sadece bir öneri.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HÂKİM DEVRAN ÜNLÜ – Sayın Vekilim, örneği yok açıkçası. Yani bu idari para cezaları düzenlenirken özel kanunun durumları gözetilerek düzenleme yapılıyor, hani Kabahatler Kanunu'na bir atıf olmuyor, uygulamada Kabahatler Kanunu hükümleri zaten uygulanıyor, bir sorun olmuyor uygulamada.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Soru ve cevaplarla ilgili tatmin edici bir noktaya geldik, şimdi önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4441) esas numaralı Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 10'uncu maddesinin (1)'inci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“İdari Para Cezaları

EK MADDE 1 – (1) Bu Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasına aykırı hareket edenlere ve ikinci fıkrasına aykırı olarak akredite olmaksızın helal uygunluk değerlendirme hizmeti veren kuruluşlara, Helal Akreditasyon Kurumu Yönetim Kurulu 100.000 Türk lirası ile aykırılığın niteliğine göre bu tutarın 2 katına kadar idari para cezası uygulamaya yetkilidir.”

Tahsin Tarhan	Müzeyyen Şevkin	Ahmet Vehbi Bakırlioğlu
Kocaeli	Adana	Manisa
Tacettin Bayır	Çetin Osman Budak	
İzmir	Antalya	

Gerekçe:

Teklifle ihlal ile ceza arasında oransallık sağlanması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Madde 11...

MADDE 11- Bu Kanunun;

a)9 uncu ve 10 uncu maddeleri yayımı tarihinden bir yıl sonra,

b)Diğer maddeleri yayımı tarihinde,

yürürlüğe girer.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Var mı bir önerge? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Madde 12...

MADDE 12- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Arkadaşlar, teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Teklif kabul edilerek Genel Kurula Komisyonumuzdan gönderilmiştir. Hayırlı olsun inşallah.

Şimdi söz veriyorum Tahsin Bey'e.

Buyurun.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Başkanım, emeği geçen bütün arkadaşlara teşekkür ediyorum; katkı veren, özellikle bizlere cevap veren bürokratlara teşekkür ediyorum. Sizin de bu kanun teklifini daha önceden Meclise sunmanızdan dolayı teşekkür ediyoruz. Bugüne kadar hep eleştirdik, daha önce sunduğunuz için de teşekkür ediyorum.

Bu kanun teklifinin ruhuna baktığımız zaman, Cumhuriyet Halk Partisinin yerel yönetimlerindeki reklam, ilan, tabela gelirlerini kesmek için... Aynı zamanda TİM Başkanı ihracatçının bağımsızlığına gölge düşürmüştür bu kanun taslağıyla. Bir kanunla, zaten kullandığı binanın TİM'e tahsisi için hazırandaki seçimler öncesi yönetim kurulu üye sayısını artırıp şirin gözükmek için, yedek akçeyle İhracatı Geliştirme AŞ'ye yeni kaynak için Genel Sekreterini Bakanın atamasına feda etmiştir; bu kanun teklifinin özü budur.

Teşekkür ediyorum.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Ben de teşekkür için söz almak istiyorum Başkanım.

BAŞKAN ZİYA ALTUNYALDIZ – Değerli arkadaşlar, teklifin kanun tekniğine uygunluğunun sağlanması amacıyla Başkanlığımıza redaksiyon yetkisi verilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İç Tüzük'ün 45'inci maddesi hükmü uyarınca bu konuyla ilgili özel sözcü olarak Sayın İffet Polat, Sayın Şahin Tin, Sayın Fuat Köktaş, Sayın Semra Kaplan Kıvrıkcık'ın seçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, muhalefet şerhlerinizi cuma günü akşamına kadar vermenizi istirham ediyorum; sanırım bir sıkıntı yok, kabul edilmiştir. Teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, ben, öncelikle, teklifin hazırlanması ve Komisyonumuza getirilmesiyle ilgili başta Kahramanmaraş Milletvekilimiz ve Komisyonumuzun Üyesi Sayın Sezal'a ve tüm imza sahibi arkadaşlarımıza... Ayrıca, gerçekten, her zaman olduğu gibi, yine Komisyonumuzun geleneğine uygun bir şekilde, son derece saygın ve gerçekten karşılıklı saygı içerisinde konu bazlı bir müzakere ortamında bir kez daha bir teklifin Komisyonumuzca görüşülmesini ve sonuçlanmasını sağlamış olduk. Ben tüm Komisyon üyelerimden bir kez daha, göstermiş oldukları Komisyonumuza yakışan müzakere usulü ve anlayışı için yürekten teşekkür ediyorum. Komisyonumuz bugüne kadar pek çok çalışmayı başarıyla yapmıştır, bunu da bugün bir kez daha bir teklifi görüşerek sonuçlandırmakla teyit etmiştir. Bu vesileyle ben Bakanlığımıza, Bakanımıza, Bakan Yardımcılarımıza, genel müdürlerimize, tüm bürokrat arkadaşlarımıza, kamu kurum ve kuruluşlarımızın, tüm bakanlıklarımızın değerli temsilcilerine ve ayrıca stenograflarımıza, Komisyonumuza, bizim çalışmamıza imkân sağlayan tüm servis sağlayan arkadaşlarımıza ve tabii ki çok değerli Komisyon uzmanı arkadaşlarımıza yürekten teşekkür ediyorum.

Kanunumuzun ülkemize hayırlı olmasını diliyorum. TİM ve Yönetim Kuruluna ve tüm ihracat camiasına başarılar diliyoruz ve kendilerinin ülkemiz adına yaptıkları çalışmaları ve ihracatları da takdirle karşıladığımızı ifade ediyor ve hepinizi sevgiyle saygıyla muhabbetle selamlıyorum

Şahin Bey'e de hürmetlerimizi sunuyoruz.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 18.04

